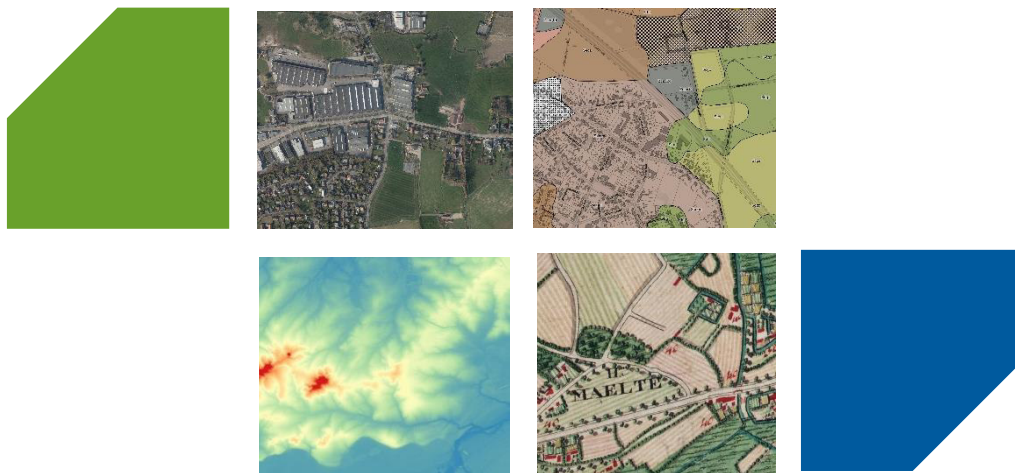

ARCHEOLOGIE NOTA HEISTRAAT TE MOL

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 1854

Rapport opgemaakt door: Bénédicte Cleda

Kontichstesteenweg 38
2630 Aartselaar

Projectcode:

Intern: 33624

Extern: K-10-016

AOE: 2022E165

COLOFON

Titel

Archeologienota Heistraat te Mol

Auteur

Bénédicte Cleda

Projectcodes

Intern: 33624

Extern: K-10-016

Agentschap Onroerend Erfgoed: 2022E165

Plaats en datum

Aartselaar, mei – januari 2023

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1854

ISSN 2406-3940

Alle afbeeldingen zijn aangeleverd door ABO nv tenzij anders aangegeven.

RAPPORTFICHE

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	30/05/2022	Interne draft
v1	31/05/2022	Externe draft / Definitieve versie
v2	28/10/2022	Externe draft na eerste weigering
v3	10/01/2023	Definitieve versie na eerste weigering

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Bénédicte Cleda
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General Director	Patrick Hambach

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1 Verslag van resultaten.....	1
1 Inleiding	10
1.1 Administratieve gegevens	10
1.2 Aanleiding van het onderzoek en wettelijk kader	11
1.3 Afbakening van het projectgebied	11
1.4 Doel van het onderzoek en onderzoeksstrategie	13
2 Aard van de bedreiging	15
2.1 Huidige situatie	15
2.2 Toekomstige situatie	17
3 Landschappelijke analyse	26
3.1 Topografische situering	26
3.2 Bodemkundige situering	36
4 Archeologische voorkennis	47
4.1 Historische achtergrond	47
4.2 Inventarissen onroerend erfgoed	48
4.3 Cartografische en iconografische bronnen	58
4.4 Recente landschapsveranderingen	65
5 Besluit	78
6 Bibliografie	82
DEEL 2 Programma van maatregelen	83
1 Inleiding	84
2 Bibliografie	88
3 Kwaliteitscontrole en ondertekening	89

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	12
Figuur 2: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	12
Figuur 3: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	13
Figuur 4: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	16
Figuur 5: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	16
Figuur 6: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	17
Figuur 7: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Heistraat, deel 1 (Initiatiefnemer, 2022)	20
Figuur 8: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Heistraat, deel 2 (Initiatiefnemer, 2022)	21
Figuur 9: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Heistraat, deel 3 (Initiatiefnemer, 2022)	22
Figuur 10: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Gompelbaan, deel 4 (Initiatiefnemer, 2022)	23
Figuur 11: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Zwaluwstraat, deel 5 (Initiatiefnemer, 2022)	24
Figuur 12: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van Hessie, deel 6 (Initiatiefnemer, 2022)	25
Figuur 13: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	27
Figuur 14: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	27
Figuur 15: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	28
Figuur 16: Uittreksel van het Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	28
Figuur 17: Uittreksel van het Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	29
Figuur 18: Uittreksel van het Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	29
Figuur 19: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	30
Figuur 20: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	30
Figuur 21: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	31
Figuur 22: Hoogteprofiel 1 NZ ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat (locatie 1)	31
Figuur 23: Hoogteprofiel 2 WO ter hoogte van de Heistraat (locatie 1)	32

Figuur 24: Hoogteprofiel 3 WO ter hoogte van de Paviljoenweg (locatie 1)	32
Figuur 25: Hoogteprofiel 4 WO ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	33
Figuur 26: Hoogteprofiel 5 NZ ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3).....	33
Figuur 27: Hoogteprofiel 6 NZ ter hoogte van Hessie (locatie 3)	34
Figuur 28: Hoogteprofiel 7 WO ter hoogte van de spoorweg (locatie 3).....	34
Figuur 29: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	35
Figuur 30: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	35
Figuur 31: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	36
Figuur 32: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	38
Figuur 33: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	39
Figuur 34: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	39
Figuur 35: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	40
Figuur 36: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	40
Figuur 37: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	41
Figuur 38: Profieltypes ter hoogte van het projectgebied	42
Figuur 39: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	42
Figuur 40: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	43
Figuur 41: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	43
Figuur 42: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	44
Figuur 43: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	44
Figuur 44: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	45
Figuur 45: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	45
Figuur 46: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	46
Figuur 47: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	46
Figuur 48: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) (IOE, 2022).....	49
Figuur 49: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) (IOE, 2022).....	49

Figuur 50: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3) (IOE, 2022).	50
Figuur 51: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) (CAI, 2022).	52
Figuur 52: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) (CAI, 2022).	53
Figuur 53: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3) (CAI, 2022).	53
Figuur 54: Fricx-kaart met aanduiding van het projectgebied	59
Figuur 55: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	59
Figuur 56: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	60
Figuur 57: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	60
Figuur 58: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	61
Figuur 59: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	61
Figuur 60: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	62
Figuur 61: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	62
Figuur 62: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	63
Figuur 63: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	63
Figuur 64: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	64
Figuur 65: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	64
Figuur 66: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	65
Figuur 67: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	66
Figuur 68: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	66
Figuur 69: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	67
Figuur 70: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	67
Figuur 71: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	68
Figuur 72: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	68
Figuur 73: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	69

Figuur 74: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	69
Figuur 75: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	70
Figuur 76: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	70
Figuur 77: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	71
Figuur 78: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	71
Figuur 79: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	72
Figuur 80: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	72
Figuur 81: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	73
Figuur 82: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	73
Figuur 83: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	74
Figuur 84: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	74
Figuur 85: Orthofotomozaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	75
Figuur 86: Orthofotomozaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	75
Figuur 87: Orthofotomozaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	76
Figuur 88: Meest recente orthofotomozaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	76
Figuur 89: Meest recente orthofotomozaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	77
Figuur 90: Meest recente orthofotomozaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)	77
Figuur 91: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef en de Korte Heistraat (locatie 1)	79
Figuur 92: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)	80
Figuur 93: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	80
Figuur 94: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3)	81
Figuur 95: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van Hessie (locatie 3)	81
Figuur 96: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Korte Heistraat en de Heistraat (locatie 1)	85
Figuur 97: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Paviljoenweg en de Heistraat (locatie 1)	86

Figuur 98: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)	86
Figuur 99: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3)	87
Figuur 100: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van Hessie (locatie 3)	87

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen.....	19
Tabel 2: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2022).....	55

1 INLEIDING

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectgegevens	
Naam + adres projectgebied	
- Straat + nr.:	- Heistraat, Zwarte Schuurstraat, Schooldreef, Korte Heistraat, Paviljoenweg (locatie 1) - Gompelbaan (locatie 2) - Hessie, Zwaluwstraat (locatie 3)
- Postcode:	2400
- Fusiegemeente:	Mol
Lambertcoördinaten (1972; EPSG:31370)	Bereik: Xmin: 198292.35, xmax: 208305.89 Ymin: 207787.02, ymax: 211864.17
Kadaster	
- Gemeente:	Mol
- Afdeling:	1AFD/MOL, 3AFD/MOL
- Sectie:	G, E
- Percelen:	- Openbaar domein - Ter hoogte van Hessie: 2029P (deel), 2032D (deel), 2032B (deel), 1975 (deel), 1976 (deel), 1977B (deel), 1978B (deel), 1997 (deel), 1974C (deel), 1972A (deel), 1991A (deel), 1993A (deel), 1989A (deel)
Onderzoekstermijn	Mei – oktober 2022
Oppervlakten:	- Projectgebied: 19.070 m ² - Geplande bodemingreep: 12.120 m ² - Lijntracé buiten gabarit: 2.425 m: • Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef: 520 m • Heistraat, Paviljoenweg: 370 m • Gompelbaan: 225 m • Hessie 880 m • Zwaluwstraat: 430 m

1.2 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK EN WETTELIJK KADER

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De geplande werkzaamheden aan de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat, de Paviljoenweg, de Gompelbaan, de Zwaluwstraat en Hessie te Mol, houden wegenis- en rioleringswerken in. De geplande werken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Deze ingrepen overschrijden met 12.120 m² de wettelijk bepaalde grenswaarde voor een zone woongebied, woongebied met landelijk karakter, parkgebied en agrarisch gebied, waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

Het projectgebied valt buiten een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Verder bevindt het zich buiten een definitief of tijdelijk beschermde archeologische site en buiten een vastgestelde archeologische zone. De geplande werken hebben betrekking op een zone gedeeltelijk gelegen in woongebieden. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze werken van toepassing zijn de 3.000 m² overschrijdt en de geplande werken meer dan 1.000 m² zullen inhouden, de lijninfrastructuur langer is dan 1.000 m en de geplande werken meer dan 1.000 m² buiten het gabarit inhouden, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het projectgebied.

1.3 AFBAKENING VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied komt overeen met openbaar domein (1 AFD/MOL, sectie G, 3AFD/MOL, sectie E) en percelen 2029/00P000, 2032/00D000, 2032/00B000, 1975/00_000, 1976/00_000, 1974/00C000, 1972/00A000, 1977/00B000, 1997/00_000, 1978/00B000, 1993/00A000 (3AFD/MOL, sectie E) gelegen aan de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat, de Paviljoenweg, de Gompelbaan, de Zwaluwstraat en Hessie te Mol.

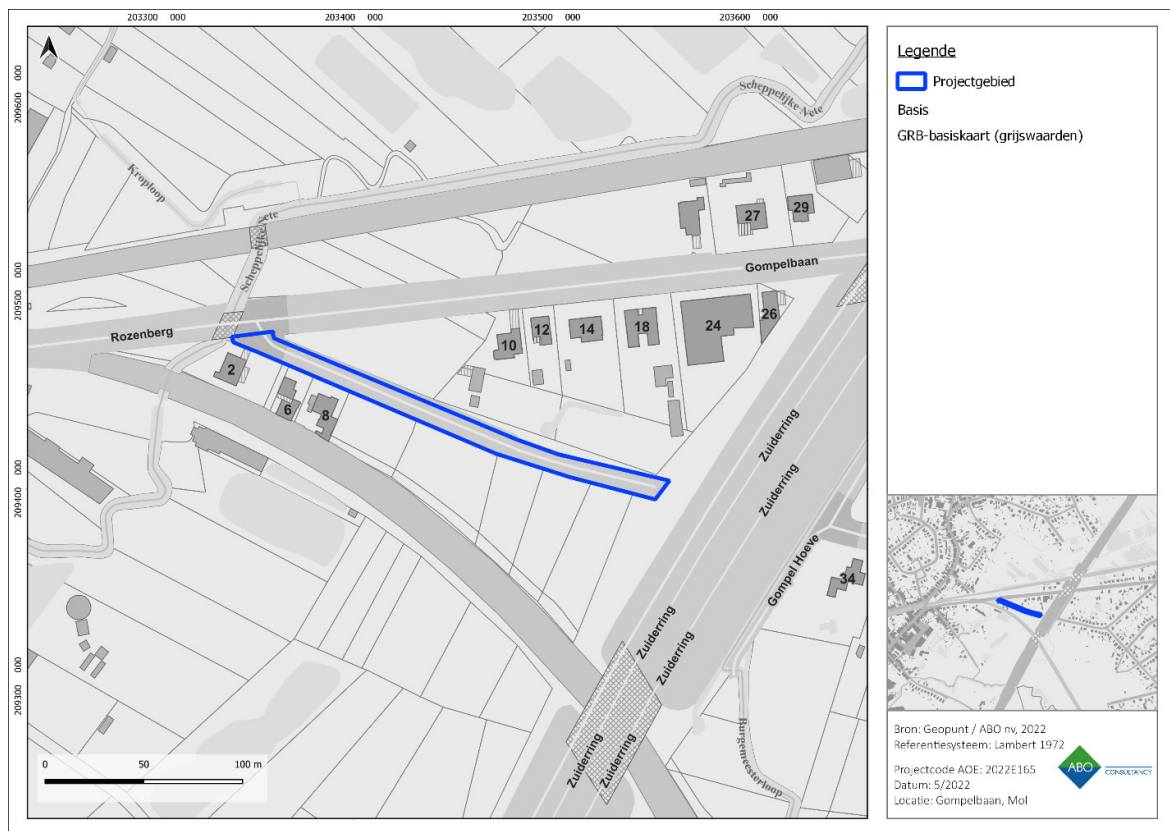
In totaal beslaat het projectgebied een oppervlakte van ca. 19.070 m². Het bestaat uit drie deelzones die redelijk ver uit elkaar liggen (Figuur 1 - 3):

- locatie 1: de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg;
- locatie 2: de Gompelbaan;
- locatie 3: de Zwaluwstraat en Hessie.

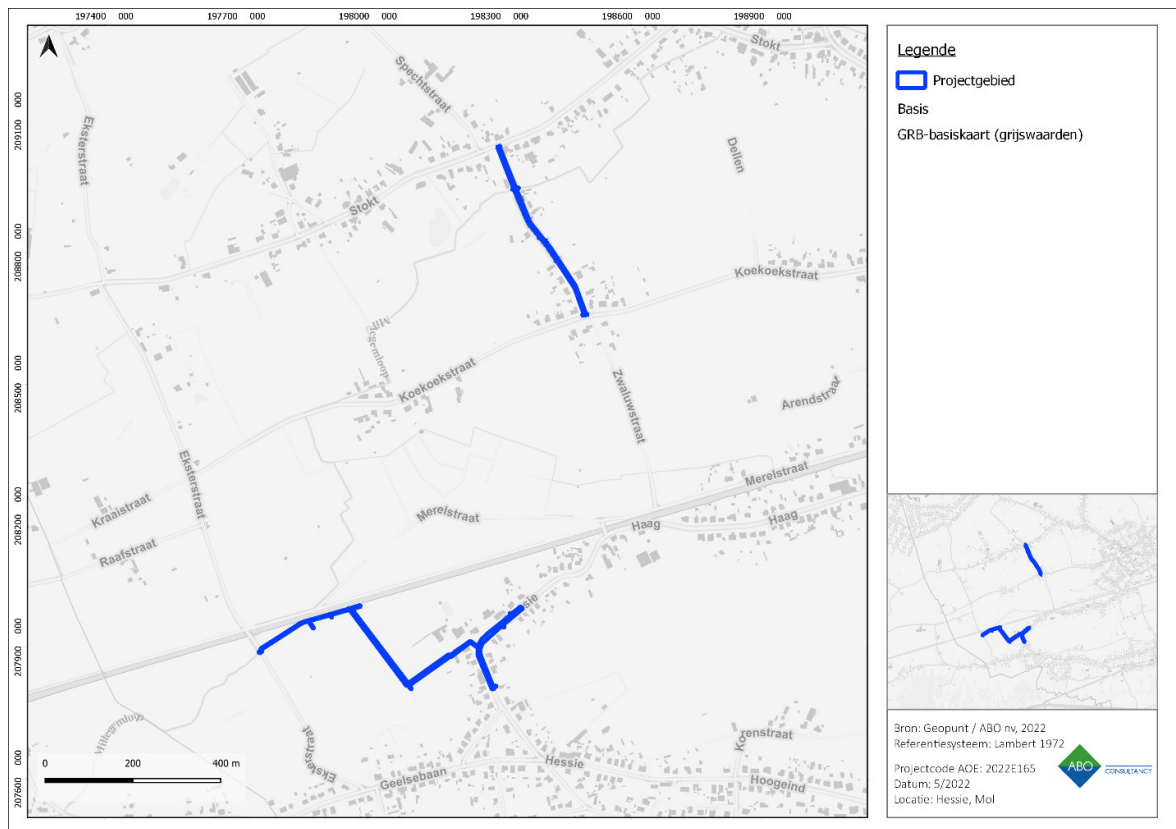
Met uitzondering van het tracé tussen de Eksterstraat en Hessie dat uit weiland en velden bestaat en deels bebost is of bedekt met struikgewas, is het terrein grotendeels verhard. Deze archeologienota beschrijft de geplande aanvraag tot stedenbouwkundige handelingen op het terrein in de vorm van wegenis- en rioleringswerken.

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 2: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 3: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

1.4 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Deze archeologienota heeft als doel na te gaan welke archeologische resten er te verwachten zijn ter hoogte van het projectgebied en in welke mate deze bedreigd worden door de nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek in deze archeologienota heeft drie objectieven:

- Er wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied;
- Er wordt nagegaan welke bewaring te verwachten is en in welke mate ze bedreigd worden door de geplande bodemingrepen;
- Er wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

De gegevens waarop het onderzoek gebaseerd is, worden gehaald uit de door de initiatiefnemer aangeleverde plannen in combinatie met bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten. Het is steeds de bedoeling om het archeologisch verwachtingsprofiel te confronteren met de aard van de geplande werken om zo de impact ervan op het bodemarchief te bepalen.

De volgende stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- Een studie van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het projectgebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe worden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- Een studie van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het Projectgebied (hfst. 4). Hierbij worden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

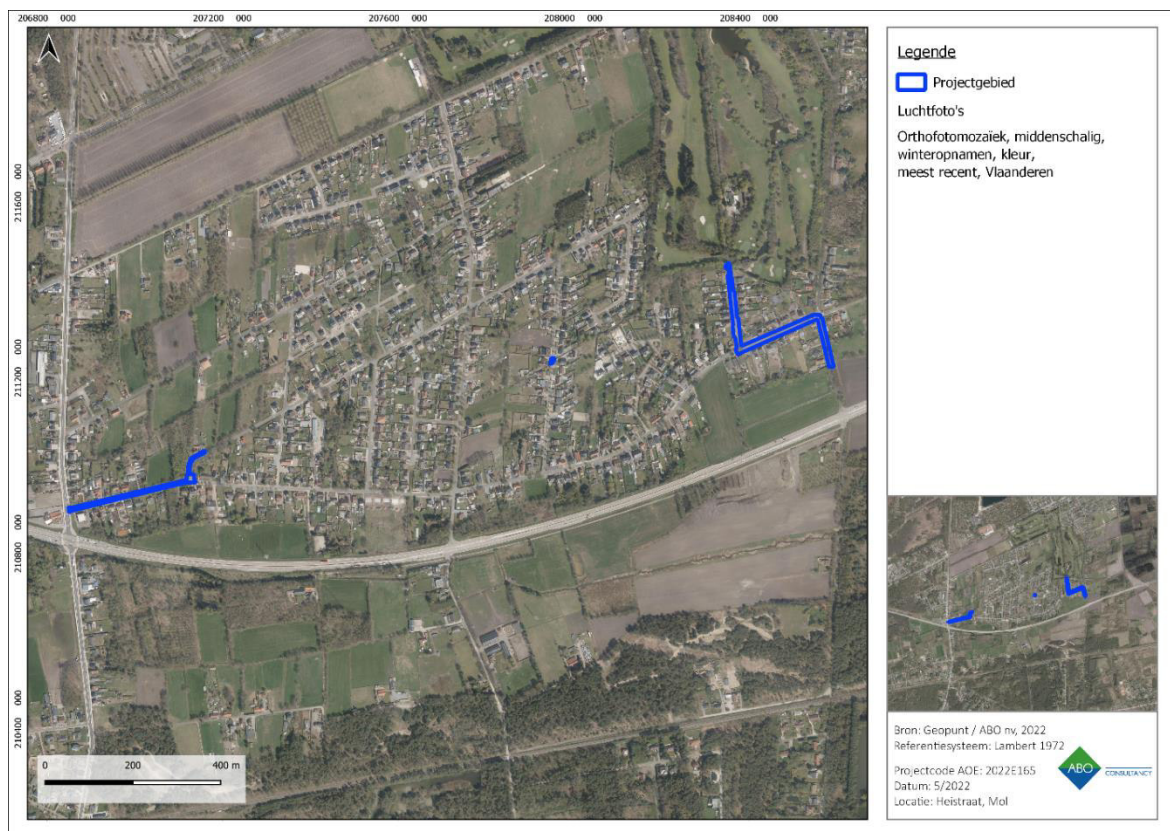
Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt een advies geformuleerd omtrent een eventueel archeologisch vervolgonderzoek, een *in situ* bewaring of een 'geen maatregelen'.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

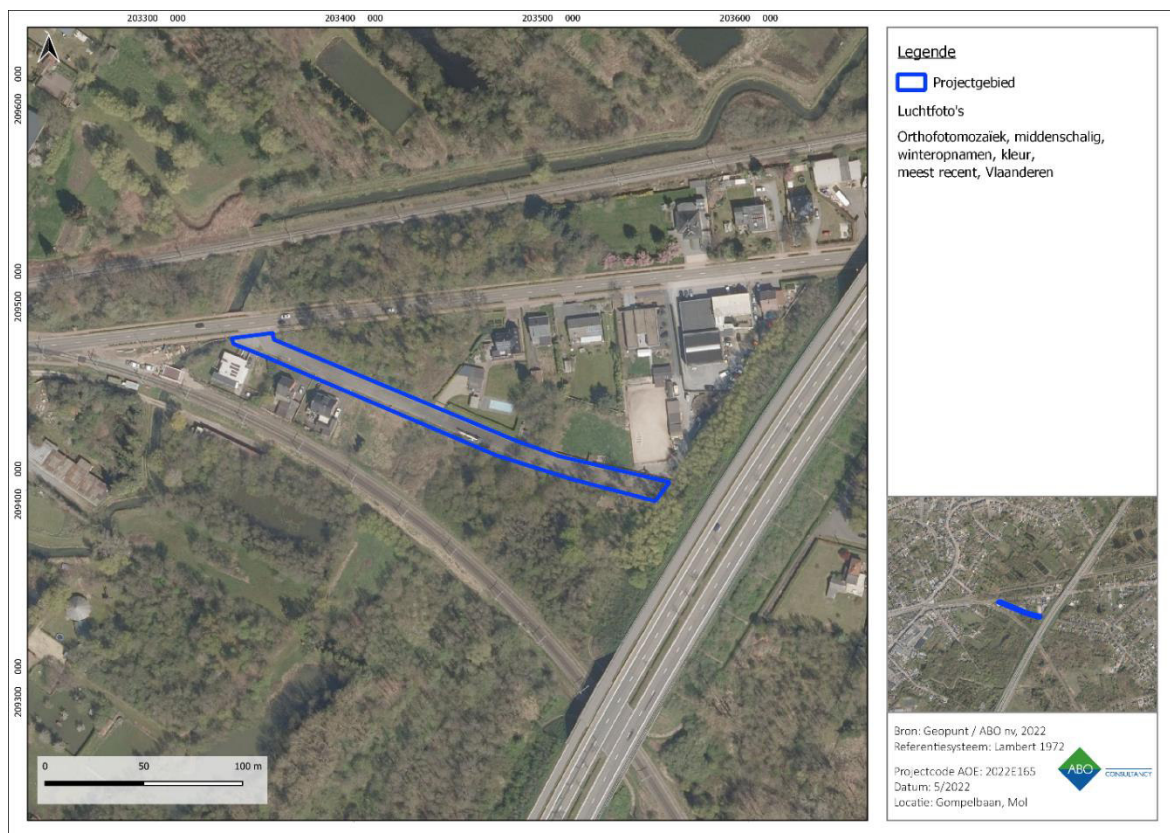
De plannen van de bestaande toestand en de ontwerpplannen van de nieuwe situatie die zijn aangeleverd door de initiatiefnemer, zijn als bijlagen toegevoegd aan deze archeologienota om de leesbaarheid te garanderen. De dieptes van de rioleringen die op deze plannen zijn weergegeven zijn exclusief de fundering. Om de uit te graven diepte te bepalen dient hier ca. 50 cm bijgeteld te worden. De diepte van de rioleringen die op de plannen, in de tekst, tabellen en figuren hieronder worden aangegeven staan voor de BOK (binnenkant van de onderkant van de buis) tenzij anders vermeld.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

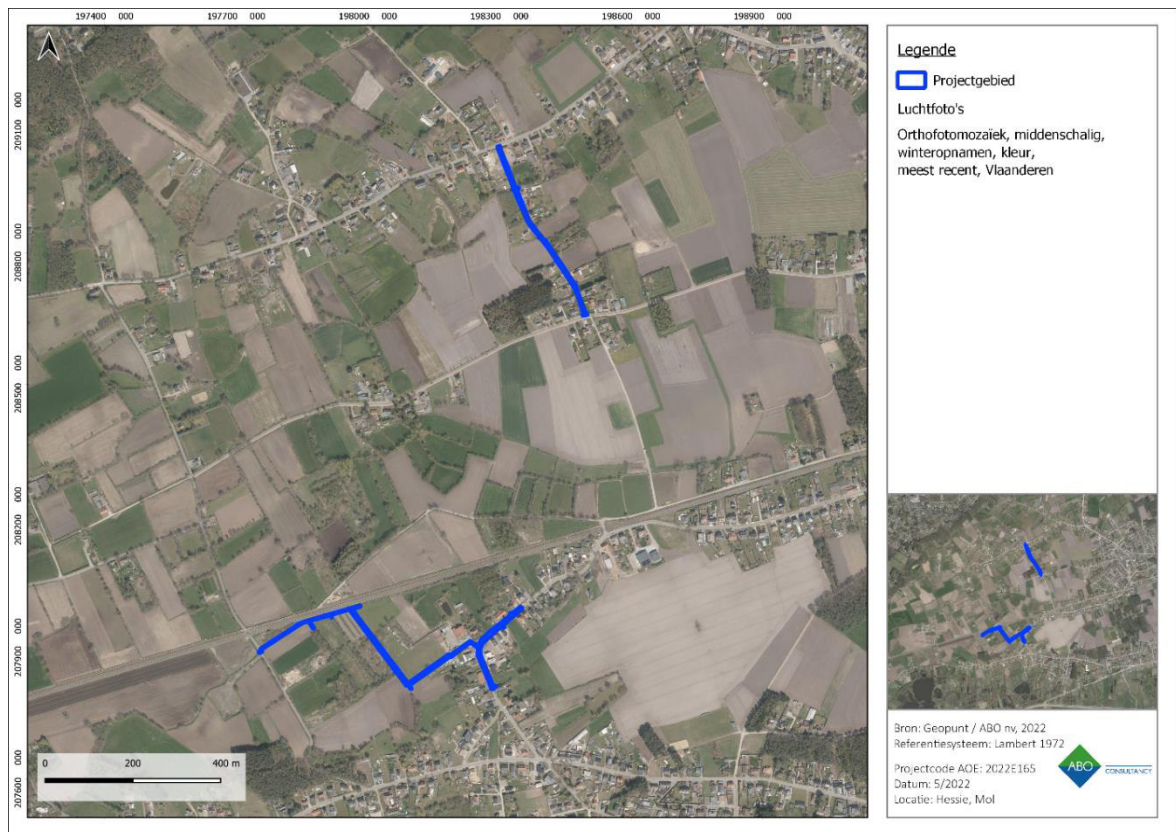
In bestaande toestand is het grootste deel van het wegtracé in het projectgebied onder het huidige wegdek gelegen (Figuur 4 - 6). De rijweg bestaat uit een asfaltverharding. De Heistraat (locatie 1) is een smalle tweerichtingsstraat in asfaltverharding met aan weerszijden afwisselend grachten, parkeerstroken in grindverharding en kasseien, groenstroken, opritten. De Gompelbaan (locatie 2) is een iets bredere tweerichtingsstraat met aan weerszijden fietspaden in rode beton gescheiden van het wegdek door smalle bermen in kleinverharding met groenaanplantingen. De Zwaluwstraat (locatie 3) is een smalle straat in asfaltverharding met aan weerszijden groenstroken en opritten. Hessie (locatie 3) is een bredere tweerichtingsstraat in asfaltverharding met aan weerszijden groenstroken en parkeerstroken in grindverharding en opritten. Een deel van het traject tussen Hessie en de Eksterstraat gaat door veld en langs de spoorweg. Er is reeds een gemengd rioleringsstelsel aanwezig onder het wegdek en er zijn reeds deels ingebuisde grachten aanwezig aan weerszijden van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1), de Gompelbaan (locatie 2), de Zwaluwstraat en Hessie (locatie 3). De maximale ontgravingsdiepte van deze rioleringen wordt op 2,5 m-MV en van de grachten op 1 m-MV geschat. Onder de bermen en onder het wegdek zijn ook reeds nutsleidingen aanwezig die de ondergrond tot ca. 1 m-MV geroerd hebben. De aanleg van het wegdek heeft de bodem tot ca. 0,6 m-MV geroerd. Ter hoogte van de betrokken straten is de bodem door de aanleg van de wegenis, riolering en nutsleidingen reeds grotendeels verstoord waardoor hier geen kennisvermeerdering meer mogelijk is. Ter hoogte van het onverharde gedeelte van het tracé tussen Hessie en de Eksterstraat is de bodem enkel geroerde geweest door ploegactiviteiten, waardoor hier wel nog mogelijkheid is tot kennisvermeerdering.

Figuur 4: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 5: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 6: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De initiatiefnemer plant de heraanleg van de wegenis en de realisatie van een gescheiden rioleringsstelsel ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat, de Heistraat, de Schooldreef, de Paviljoenweg, de Korte Heistraat, de Gompelbaan, de Zwaluwstraat en Hessie (Figuur 7 - 12, Tabel 1).

Ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat, de Heistraat en de Schooldreef (locatie 1) wordt er een nieuwe RWA-leiding DN 500 aangelegd onder de rijweg en wordt de DWA DN 400 behouden. Tevens zullen de bestaande grachten geherprofileerd worden. De bestaande gemengde riolering onder de rijweg wordt opgebroken en vernieuwd. De rijweg zal ook worden hernieuwd en afgezoomd worden door smalle groenstroken. Ter hoogte van de huizen zullen eveneens huisaansluitingen voorzien worden.

Ter hoogte van de Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) wordt er een nieuwe RWA-leiding DN 400/500 aangelegd onder de rijweg en wordt de bestaande DWA DN 400 behouden. Ter hoogte van de Korte Heistraat wordt de bestaande leiding over een klein stukje opgebroken en komt er een nieuwe RWA DN 500. Tevens zullen de bestaande grachten geherprofileerd worden. De bestaande gemengde riolering onder de rijweg wordt opgebroken en vernieuwd. De rijweg zal ook worden hernieuwd en ter hoogte van de huizen zullen ook huisaansluitingen voorzien worden.

Ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) wordt er een nieuwe RWA-leiding DN 200/300 voorzien en wordt de bestaande DWA DN 400 behouden. Er worden nieuwe open grachten aangelegd. De rijweg zal ook worden hernieuwd en afgezoomd worden door smalle groenstroken. Ter hoogte van de huizen zullen eveneens huisaansluitingen voorzien worden. Er worden ook nieuwe constructies voorzien.

Ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3) wordt een nieuwe RWA-leiding DN300/400/500/1000 aangelegd en wordt de bestaande DWA-leiding D800/1000 behouden. De bestaande gemengde riolering onder de rijweg wordt opgebroken en vernieuwd. Tevens zullen de bestaande grachten geherprofileerd worden. De rijweg zal ook worden hernieuwd en ter hoogte van de huizen zullen ook huisaansluitingen voorzien worden. Tevens worden er nieuwe constructies voorzien.

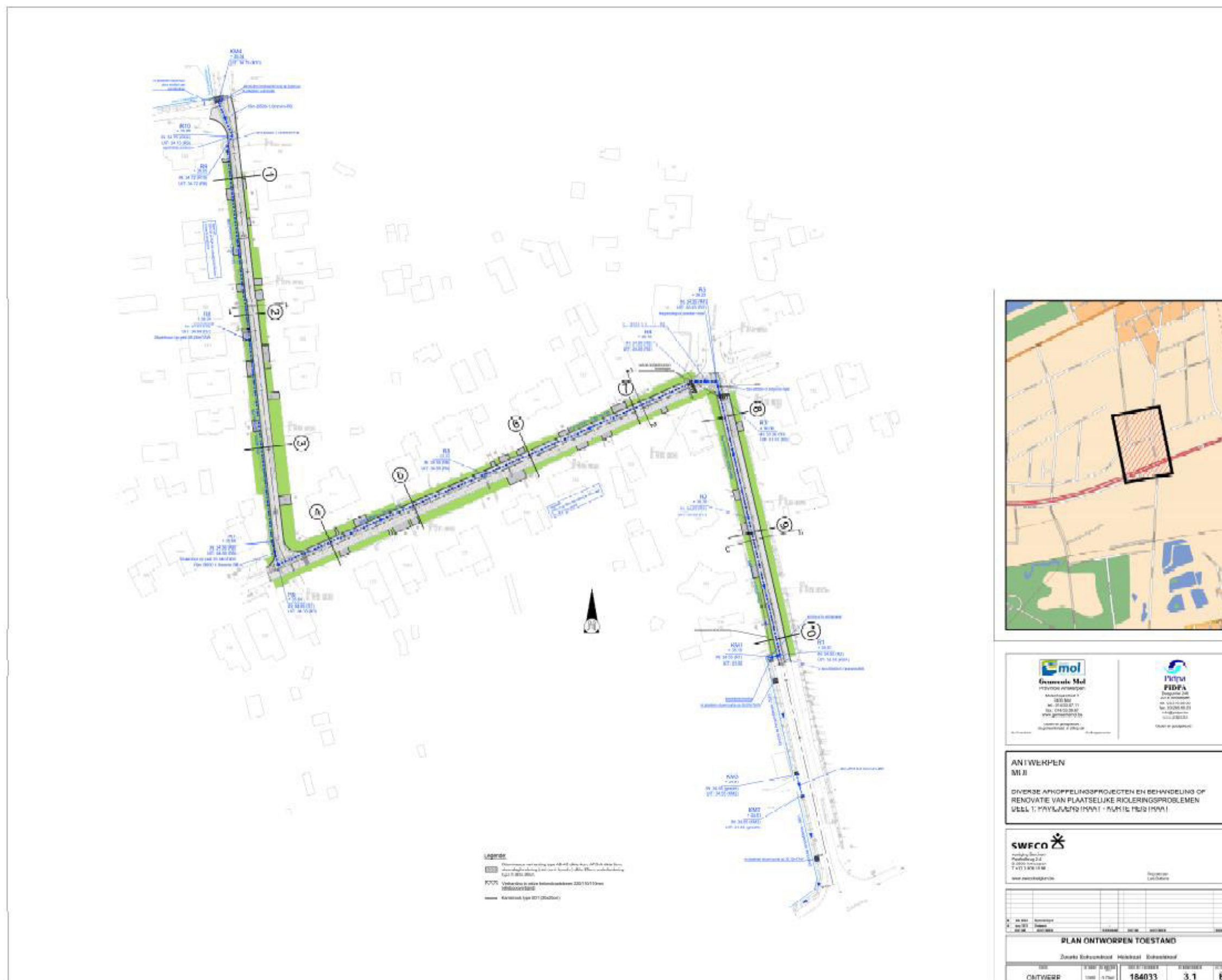
Ter hoogte van Hessie (locatie 3) wordt er een nieuwe RWA-leiding DN 300/400/500/600 voorzien en wordt de bestaande DWA-riolering DN 400 behouden. Er zullen ook nieuwe constructies aangelegd worden. De rijweg zal worden heraangelegd en ter hoogte van de huizen zullen ook huisaansluitingen voorzien worden. Langs de spoorweg zal de bestaande gracht geherprofileerd worden. Op het tracé tussen de spoorweg en Hessie zal een nieuwe open gracht van ca. 3,2 m breed en 0,8 à 1 m-MV diep worden aangelegd, waarlangs een onderhoudszone aangelegd zal worden. In functie van deze onderhoudszone zullen struiken en bomen verwijderd worden, maar zal er geen wegenis worden aangelegd.

In het kader van de aanleg van de RWA is de ontgraving voorzien tot maximaal 3 m-MV in sleuven van maximaal 1,8 m breed. De maximale ontgravingsdiepte van de DWA is voorzien tot 2 m-MV in sleuven van maximaal 1,5 m breed. De maximale ontgravingsdiepte van de aan te leggen wegkoffer wordt voorzien tot 0,6 m-MV. De constructies zullen aangelegd worden tot maximaal 2,3 m-MV. De geherprofileerde en nieuwe grachten zullen een kruinbreedte van maximaal 3,2 m hebben en tot maximaal 1,2 m-MV worden uitgegraven. Het aanleggen van de onderhoudsweg naast de nieuwe gracht in de achterliggende velden ter hoogte van Hessie, zal gepaard gaan met ondiepe ingrepen, waardoor de impact op de bodem beperkt blijft. De werksleuf voor de aanleg van de gracht zal op zich te smal zijn om tot nuttige kenniswinst te komen. Met uitzondering van het gedeelte van het tracé tussen de spoorweg en Hessie, vinden alle andere geplande ingrepen grotendeels in verstoorde grond plaats. Mogelijk aanwezige archeologische resten zijn daardoor vermoedelijk al vernield.

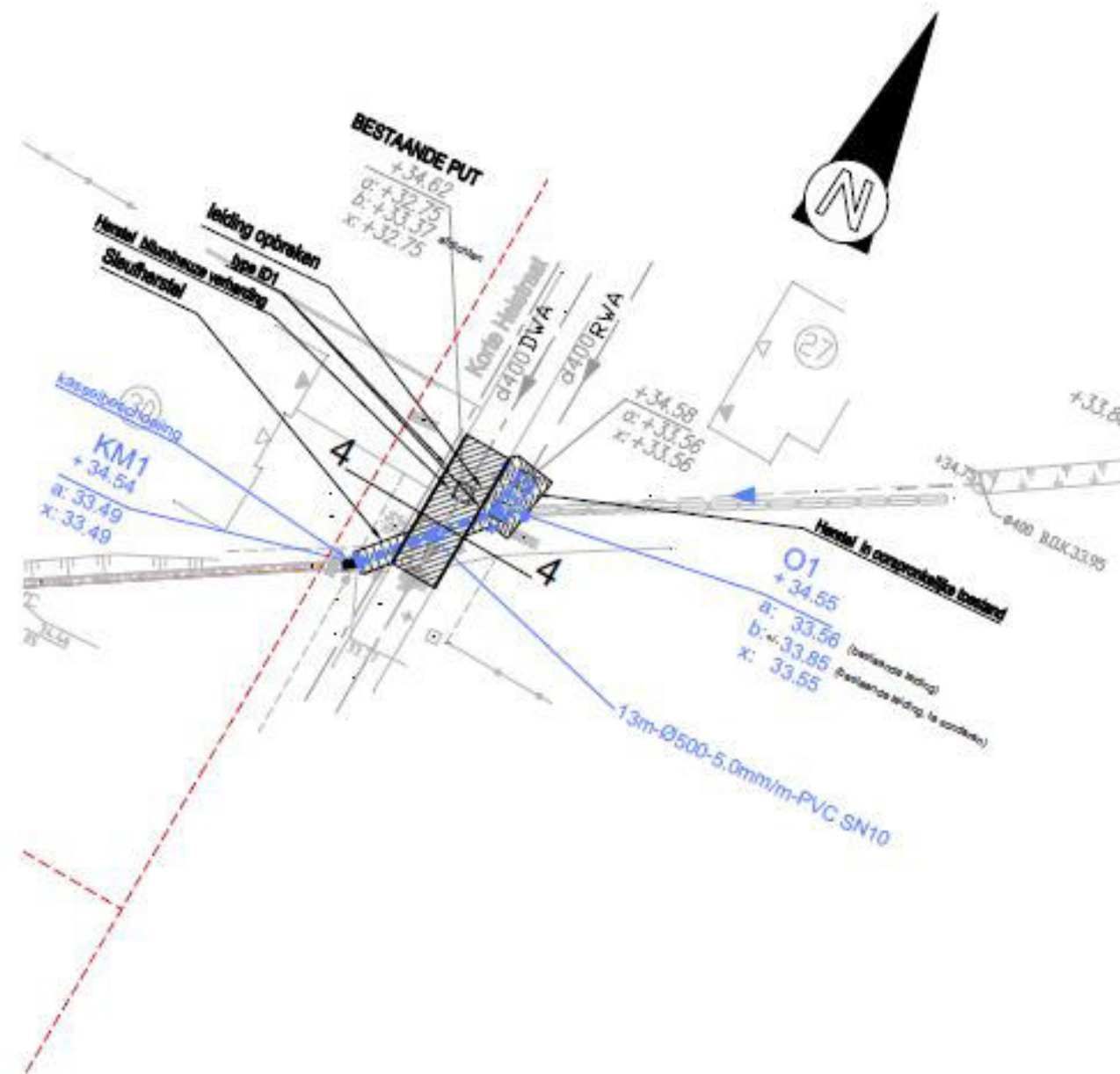
Zone	Straat	Ingrep	Oppervlakte (m ²)	Max. uitgravingsdiepte (m-MV)
Locatie 1	Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef	DWA	/	1,35
	Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef	RWA	/	2,96
	Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef	Grachten	/	/
	Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef	Constructies	10-20	1,60
	Zwarte Schuurstraat, Heistraat, Schooldreef	Verharding	3.690	0,65
Locatie 1	Heistraat, Paviljoenweg	DWA	/	2,09
	Heistraat, Paviljoenweg	RWA	/	1,25
	Heistraat, Paviljoenweg	Grachten	/	/
	Heistraat, Paviljoenweg	Constructies	7,9	1,36
	Heistraat, Paviljoenweg	Verharding	1.715	0,6

Locatie 2	Gompelbaan	DWA	/	1,35
	Gompelbaan	RWA	/	1,11
	Gompelbaan	Grachten	/	1,2
	Gompelbaan	Constructies	8,8	1,42
	Gompelbaan	Verharding	1.730	0,6
Locatie 3	Zwaluwstraat	DWA	/	1,35
	Zwaluwstraat	RWA	/	1,51
	Zwaluwstraat	Grachten	/	/
	Zwaluwstraat	Constructies	9-10,5	1,49
	Zwaluwstraat	Verharding	2.140	0,6
Locatie 3	Hessie	DWA	/	1,35
	Hessie	RWA	/	2,35
	Hessie	Grachten	/	0,8 - 1
	Hessie	Constructies	7,2-37,8	2,3
	Hessie	Verharding	2.845	0,6

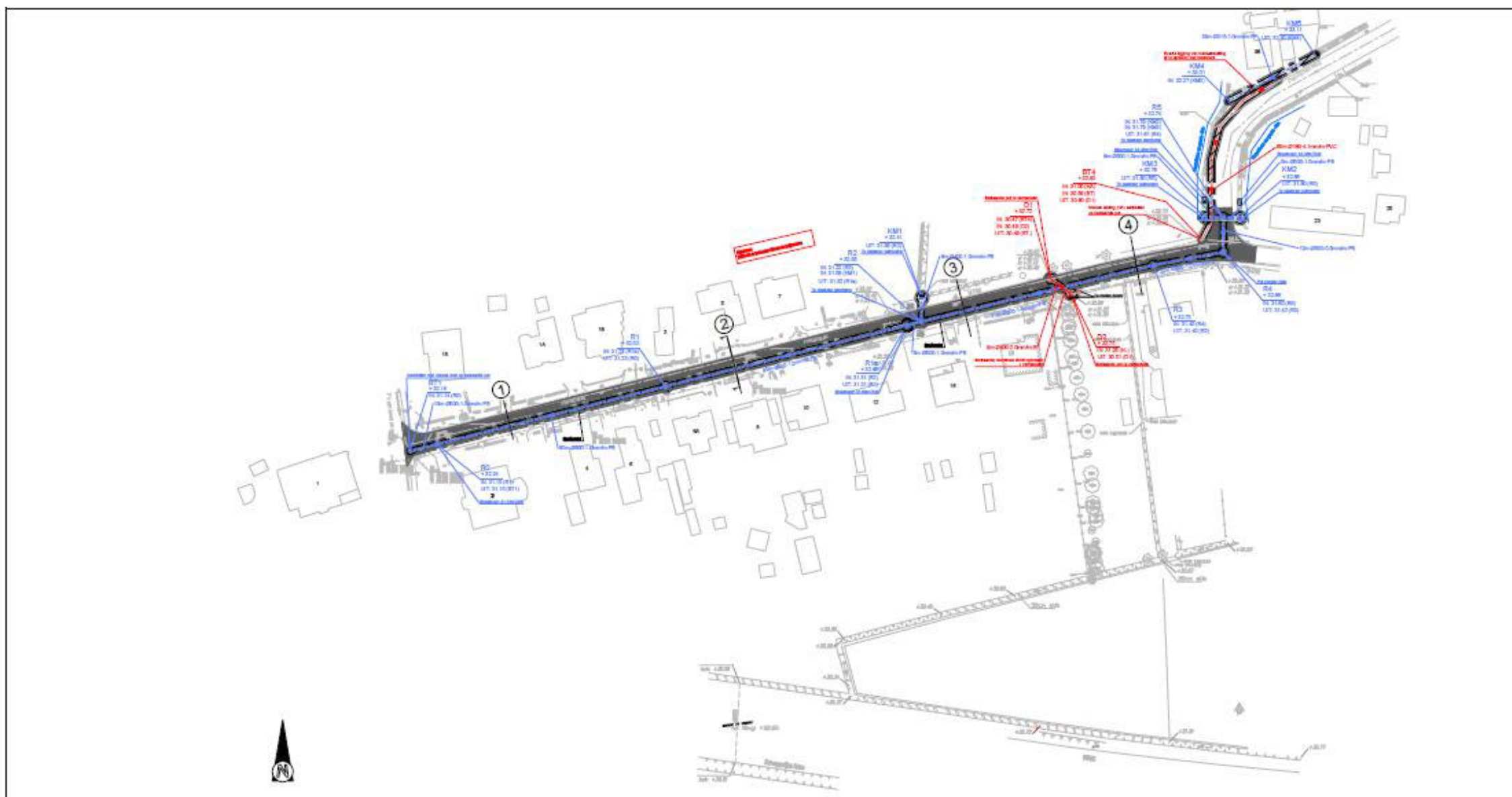
Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen.

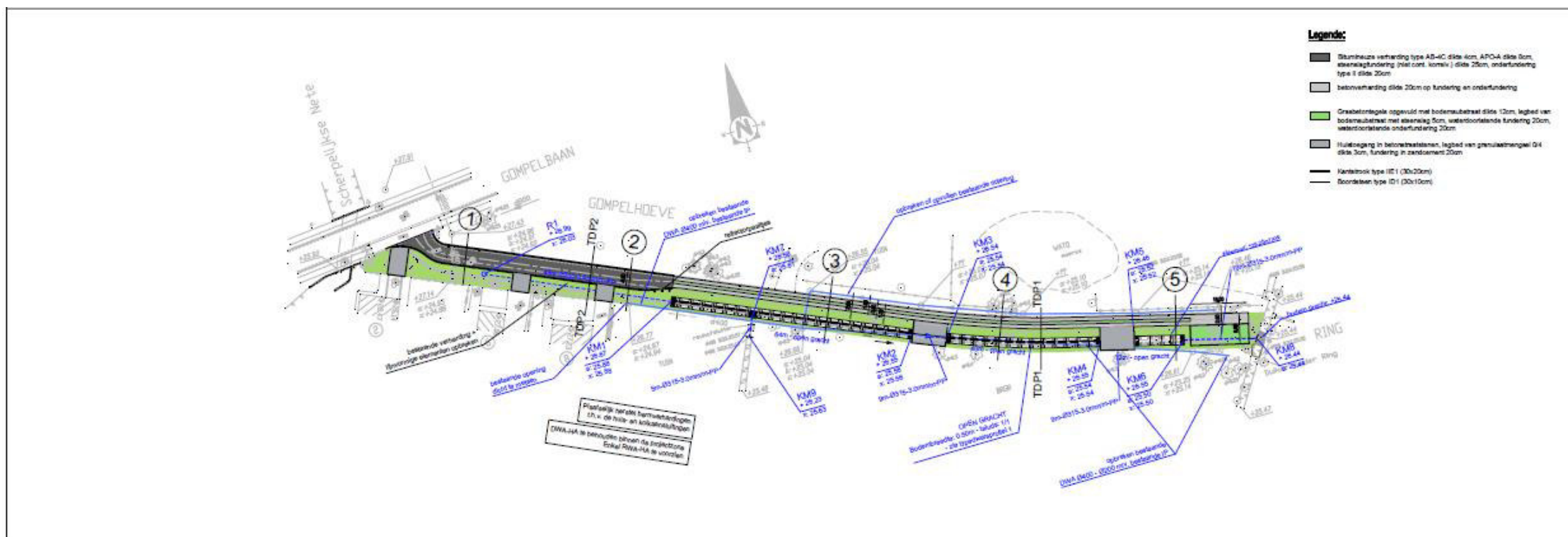
Figuur 7: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegnis ter hoogte van de Heistraat, deel 1 (Initiatiefnemer, 2022)

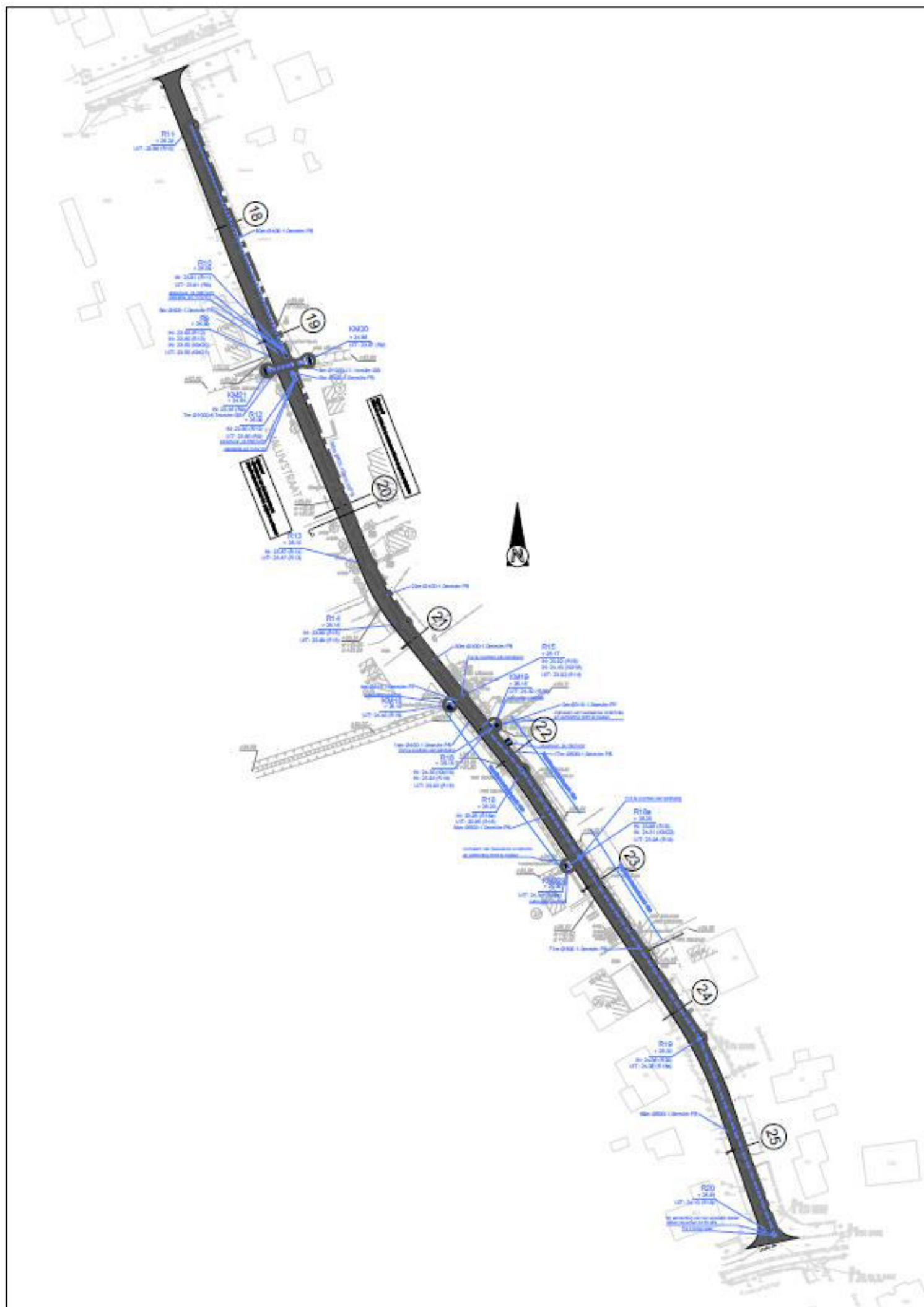
Figuur 8: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegnis ter hoogte van de Heistraat, deel 2 (Initiatiefnemer, 2022)

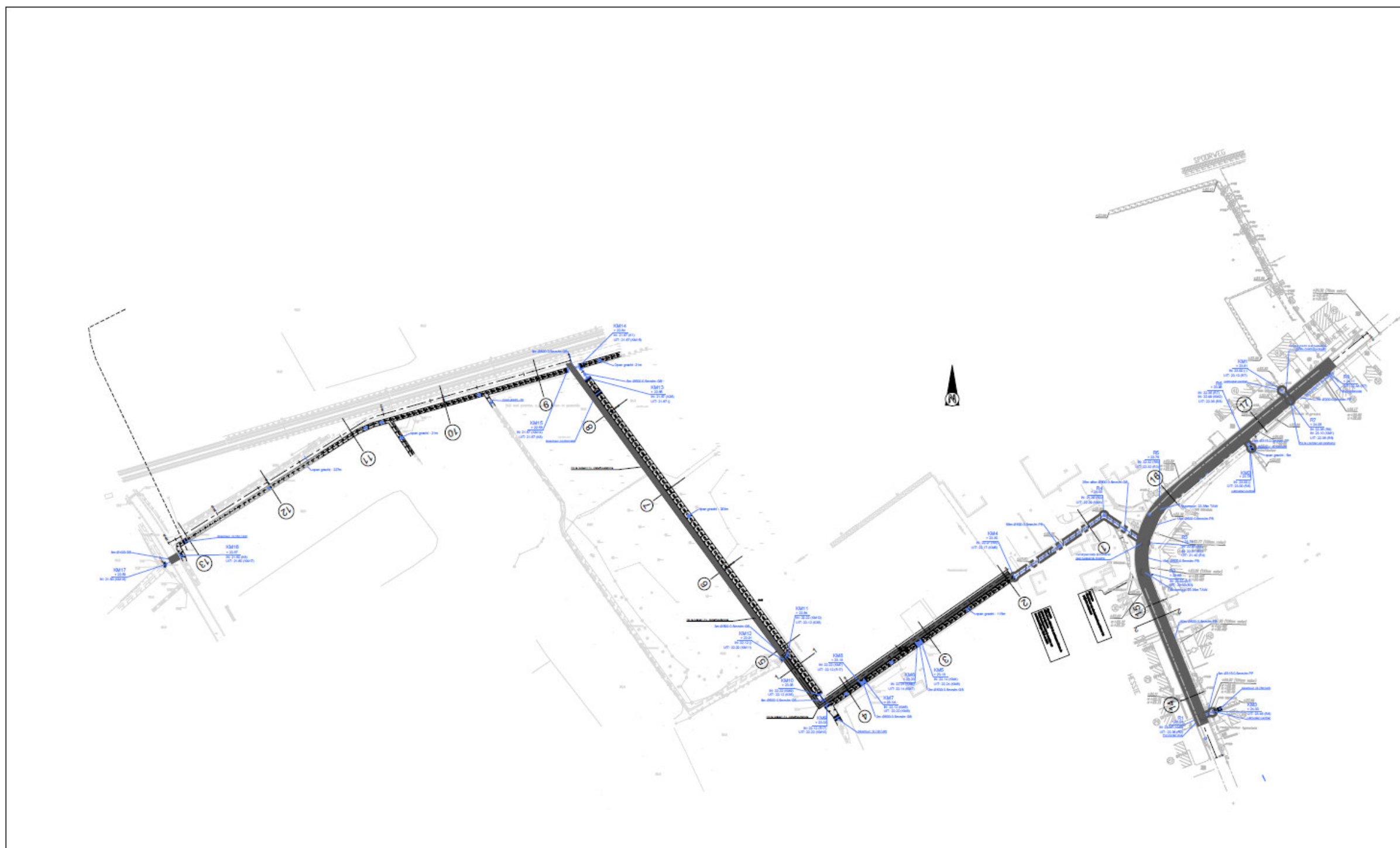
Figuur 9: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegnis ter hoogte van de Heistraat, deel 3 (Initiatiefnemer, 2022)

Figuur 10: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van de Gompelbaan, deel 4 (Initiatiefnemer, 2022)

Figuur 11: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegnis ter hoogte van de Zwaluwstraat, deel 5 (Initiatiefnemer, 2022)

Figuur 12: Overzicht van de geplande bodemingrepen voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenis ter hoogte van Hessie, deel 6 (Initiatiefnemer, 2022)

3 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

Vanuit landschappelijk standpunt ligt het projectgebied in de Centrale Kempen en het Scheldebekken zonder getijden. De verschillende locaties van het projectgebied situeren zich op een afstand tussen 1,5 en 6,5 km van het centrum van Mol. Locatie 1 (de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg) bevindt zich op ca. 5 km ten oosten van het historisch centrum van Mol, Locatie 2 (de Gompelbaan) situeert zich op ca. 1,5 km van het centrum en locatie 3 (Hessie en de Zwaluwstraat) is op ca. 4 km ten zuidwesten van het centrum van Mol gelegen. De drie locaties bevinden zich vlakbij de Zuiderring (N71) en de spoorweg en het kanaal Kwaadmechelen – Dessel (Figuur 13 - 15). De belangrijkste waterloop in de buurt van locaties 1 en 2 is de Scheppelijke Nete. Ter hoogte van locatie 3 wordt de Zwaluwstraat doorsneden door de Millegemloop en grenst Hessie aan de Millegemloop. De Molse Nete stroomt ten zuiden van de drie locaties. Geomorfologisch situeert het projectgebied zich in de Depressie van de Schijns-Nete gekarakteriseerd door de brede valleien van de Witte en de Kleine Nete in het noorden en de Molse en Grote Nete in het zuiden, en aan de rand van het Kempisch Plateau.¹ Locatie 1 situeert zich in een overgangsgebied ten oosten van de lagergelegen valleigronden en ten westen van het Kempisch Plateau, locatie 2 bevindt zich in de vallei van de Scheppelijke Nete en locatie 3 is in de vallei van de Millegemloop gelegen.

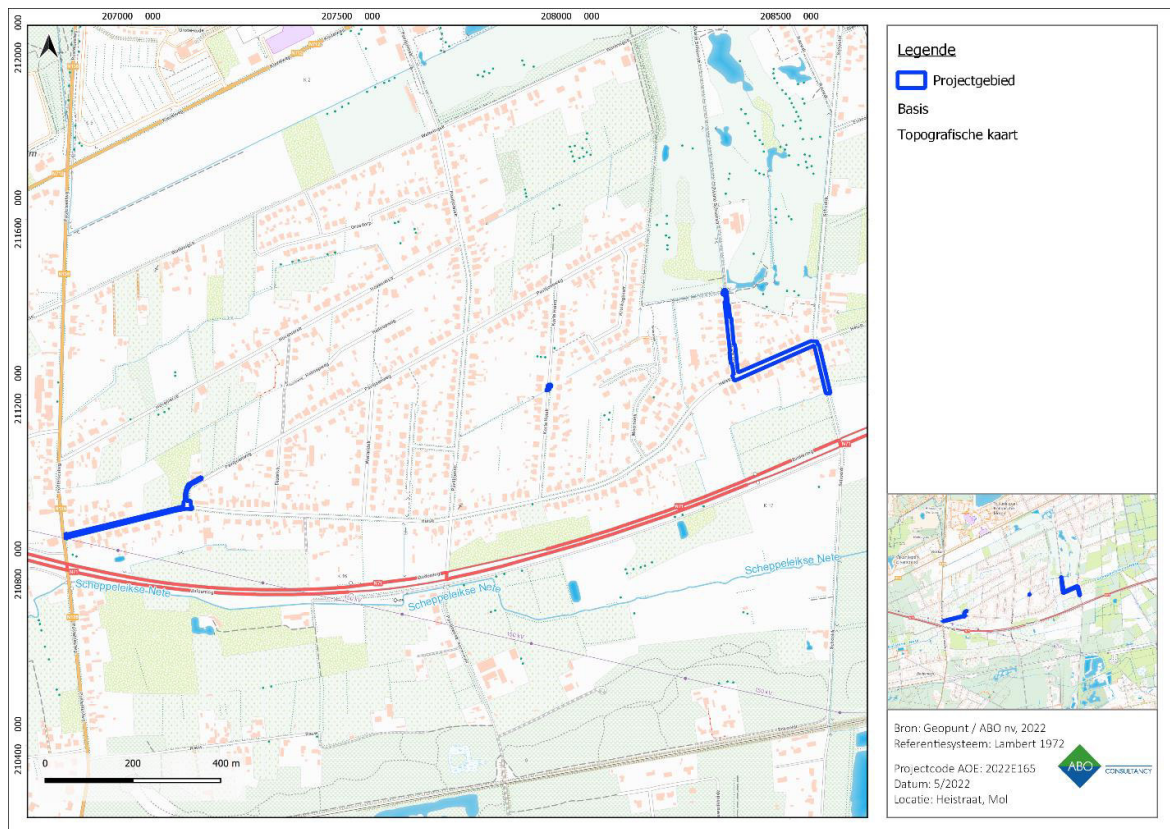
Het Digitaal Hoogtemodel geeft weer dat het projectgebied gelegen is op een gemiddelde hoogte van ca. 30 m TAW en tussen 22 en 36 m TAW. Locatie 1 situeert zich op een gemiddelde hoogte van 25 m TAW, locatie 2 bevindt zich op een gemiddelde hoogte van 26 m TAW en locatie 3 is op een gemiddelde hoogte van 33 m TAW gelegen (Figuur 16 - 18).

De hoogteprofielen tonen dat het landschap langzaam stijgt van west naar oost (Figuur 19 - 21). Ter hoogte van locatie 1 daalt het terrein geleidelijk van noord naar zuid met waardes tussen 36,3 en 35,6 m TAW ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat (Figuur 22). Ter hoogte van de Heistraat vanaf het kruispunt met de Zwarte Schuurstraat is er een geleidelijke stijging van west (35,5 m TAW) naar oost (36,1 m TAW) (Figuur 23). Ter hoogte van de Heistraat en de Paviljoenweg is er een geleidelijke stijging van west (32 m TAW) naar oost (32,9 m TAW) (Figuur 24).

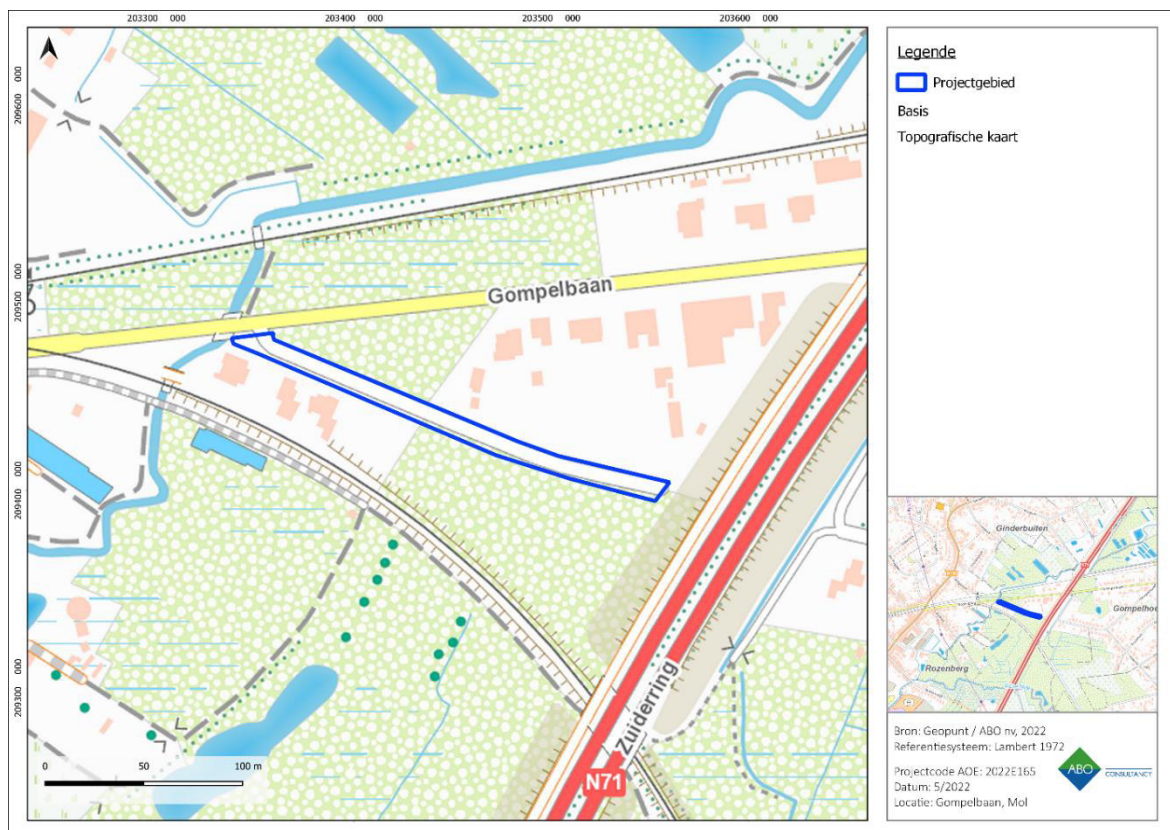
Ter hoogte van locatie 2 is er een geleidelijke daling van het terrein ter hoogte van de Gompelbaan van 27,4 m TAW naar 26,4 m TAW (Figuur 25). Ter hoogte van locatie 3 is er slechts een klein hoogteverschil ter hoogte van de Zwaluwstraat met waardes van 25,3 m TAW in het noorden en 25,05 m TAW in het zuiden (Figuur 26). Het terrein in de achterliggende velden tussen de spoorweg en Hessie stijgt van 22,5 m TAW in het noorden naar 23,45 m TAW in het zuiden (Figuur 27). Vanaf de Eksterstraat stijgt het terrein langs de spoorweg lichtjes van 22,1 m TAW naar 22,9 m TAW (Figuur 28).

De Skyview toont aan dat er kleine hoogteverschillen zijn in en rond de drie locaties van het projectgebied. De autowegen en akkers worden hoger weergegeven, terwijl de waterlopen, vijvers en op- en afritten van de autosnelweg lager worden aangegeven (Figuur 29 - 31).

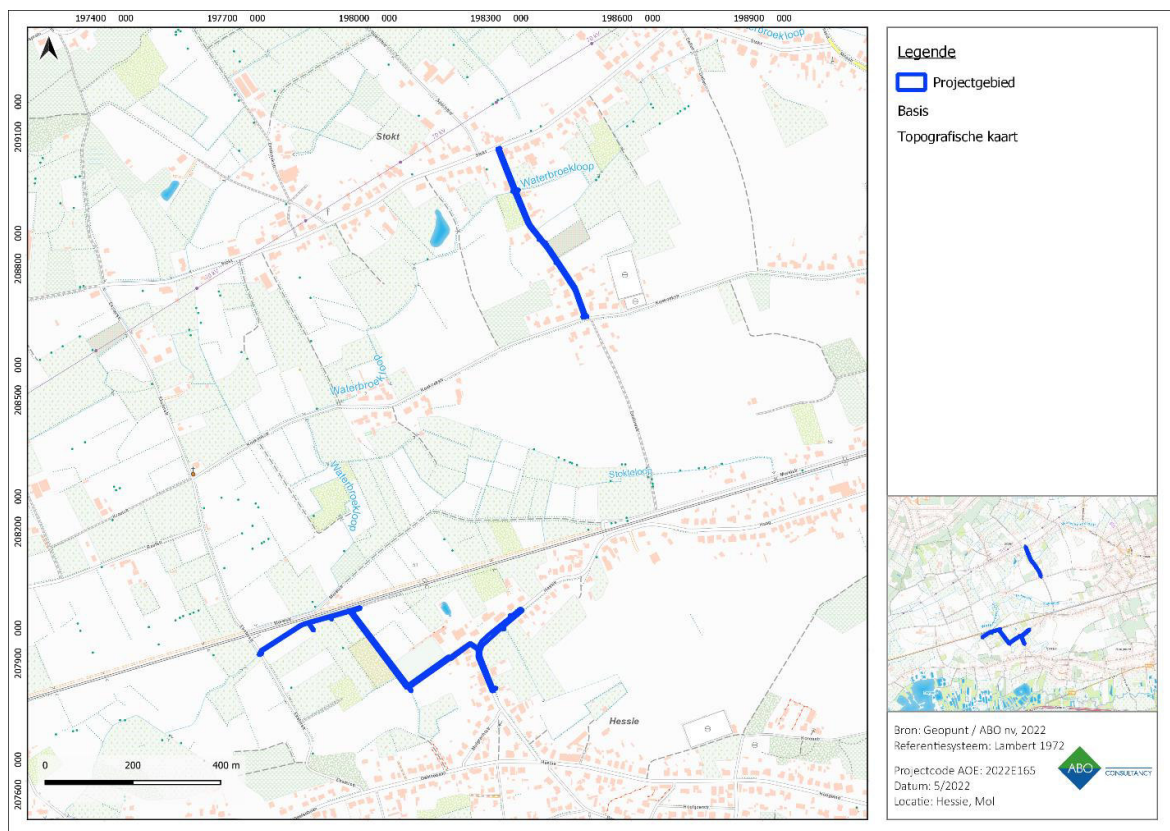
¹ Beerten 2006, 7

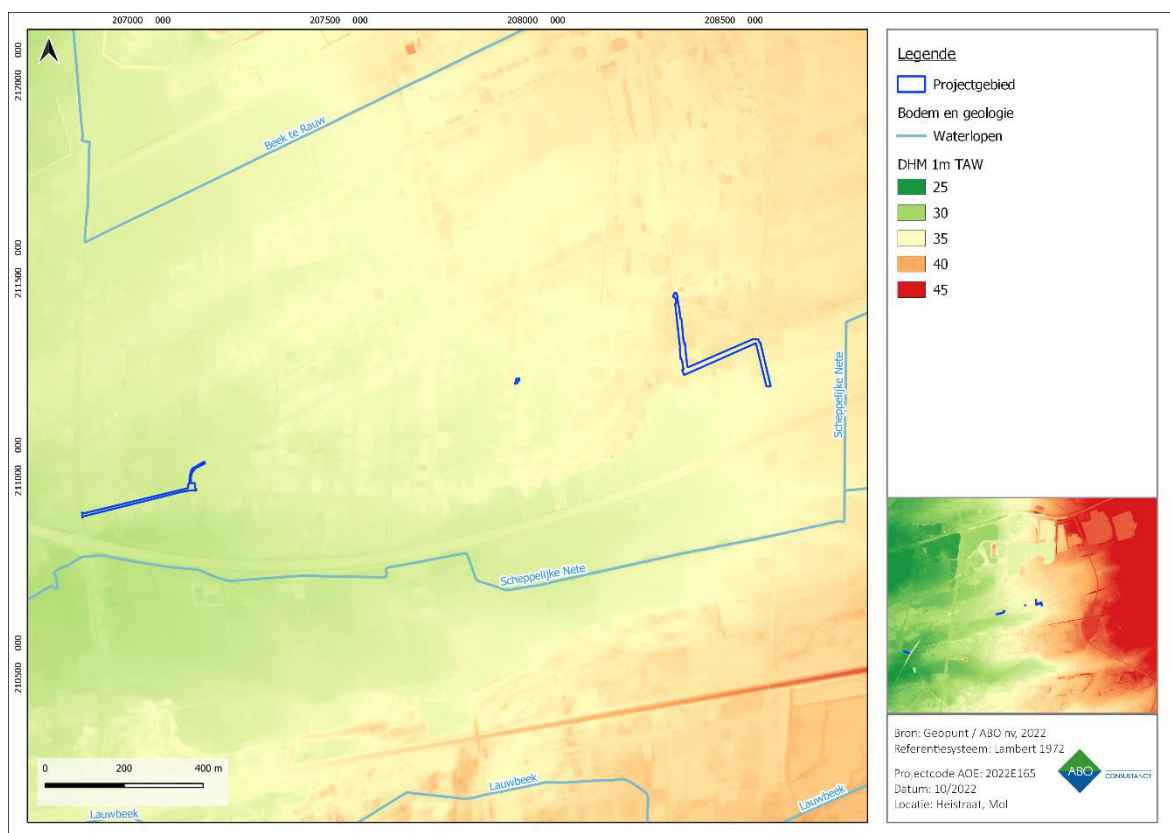
Figuur 13: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

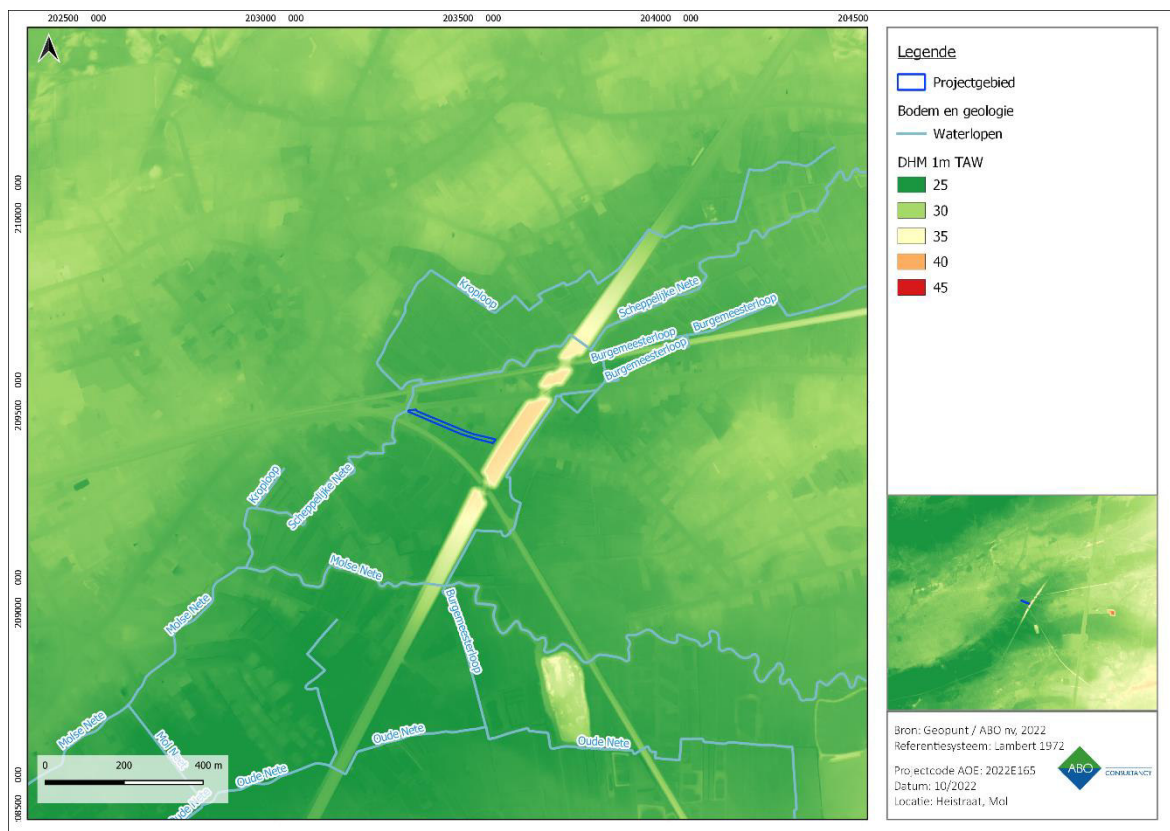
Figuur 14: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

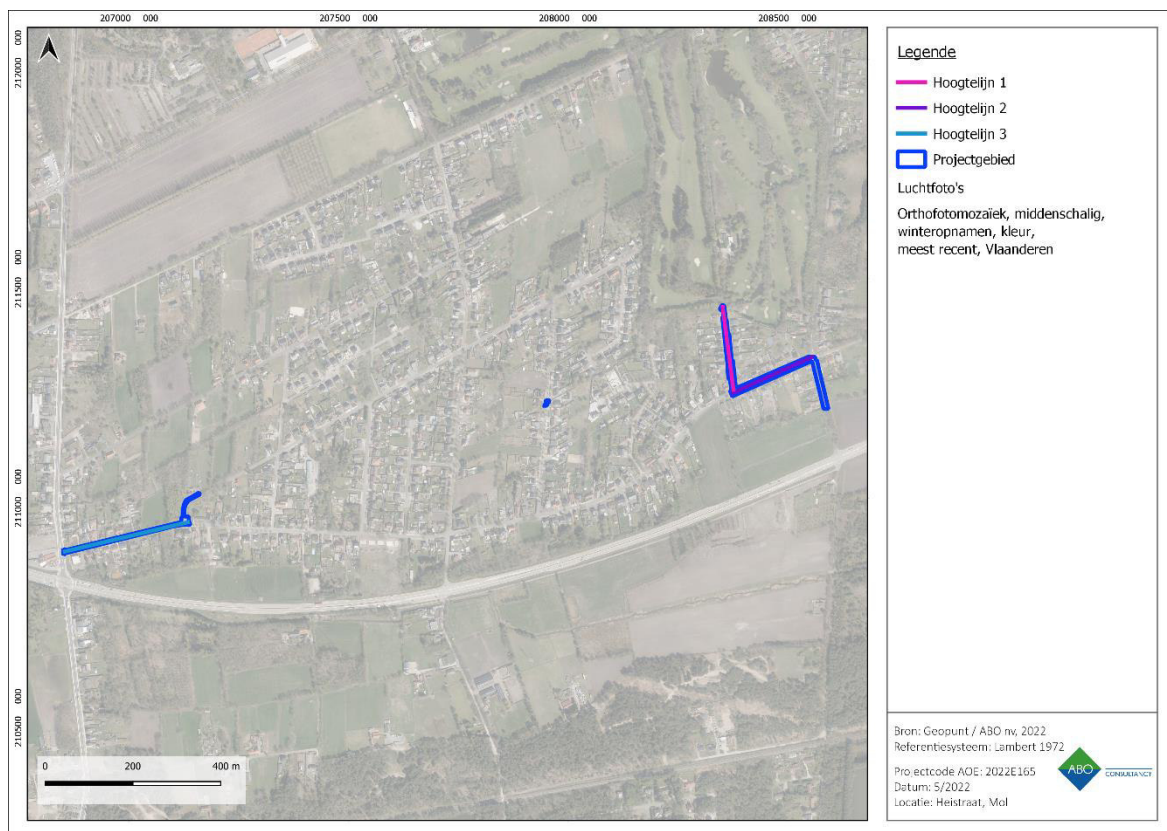

Figuur 15: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

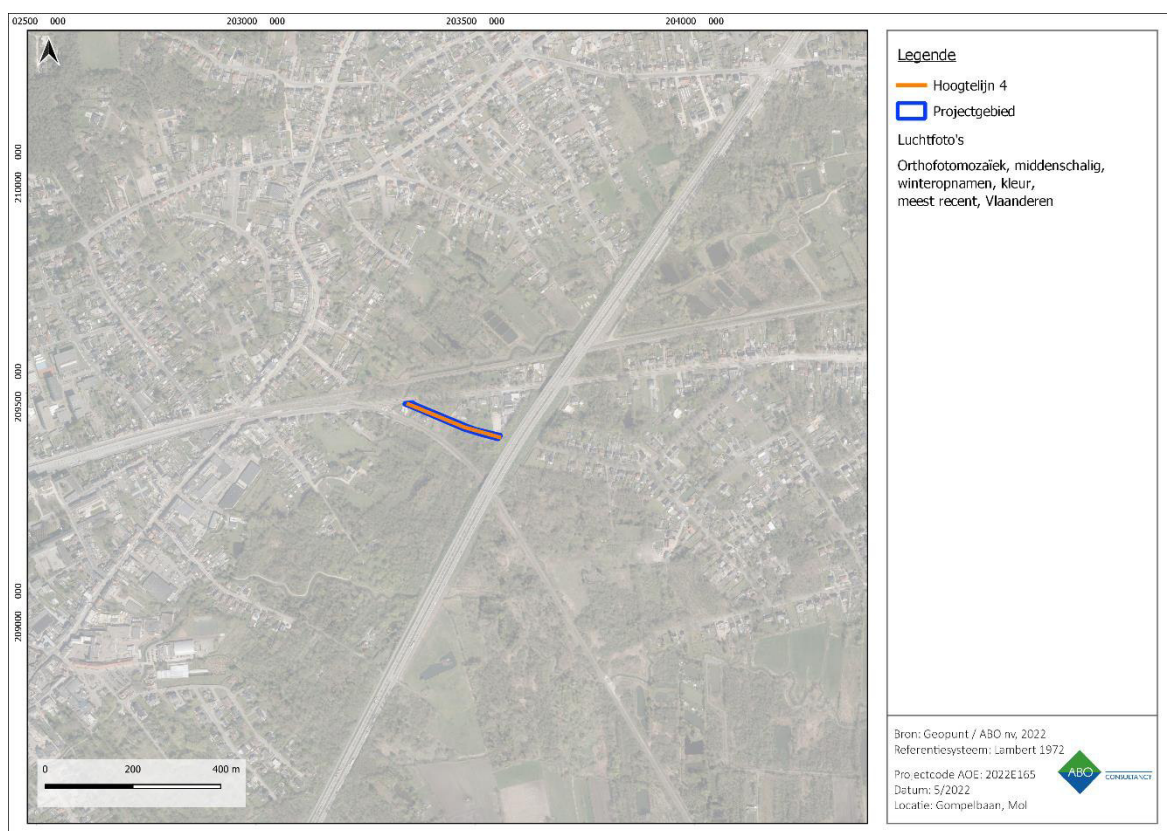

Figuur 16: Uittreksel van het Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

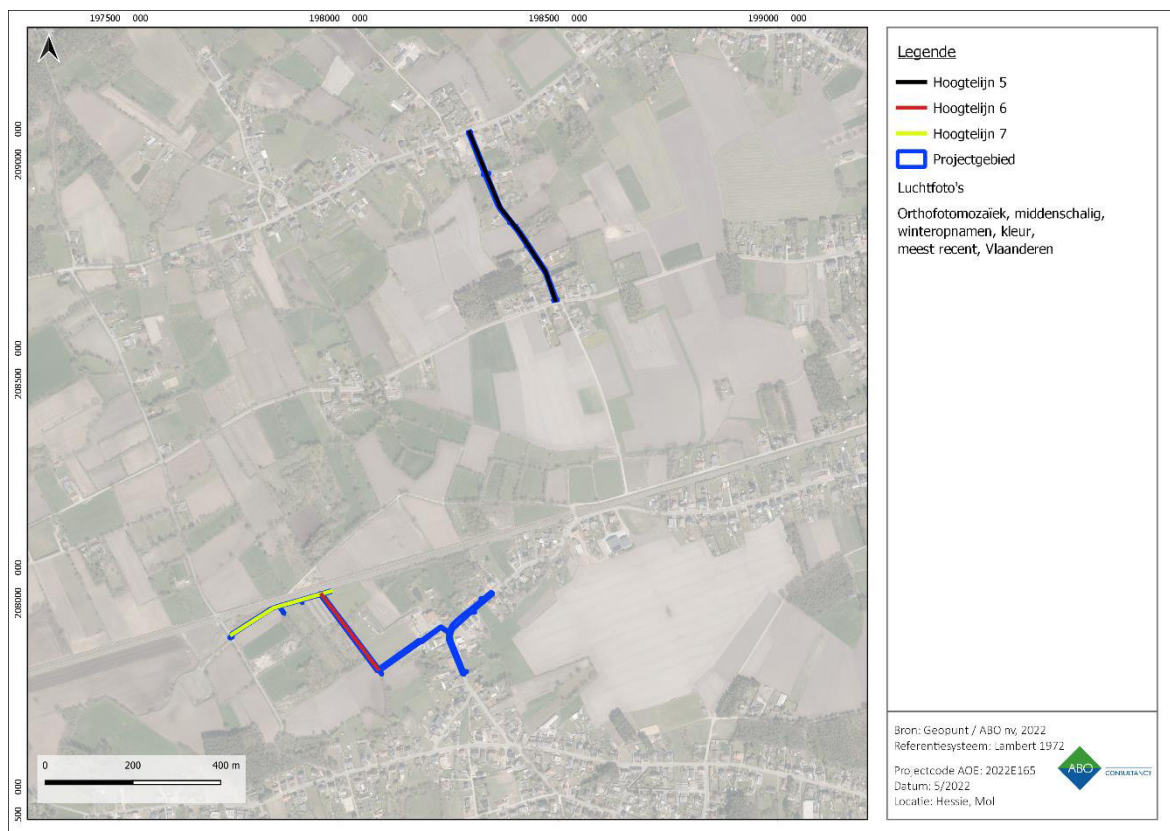

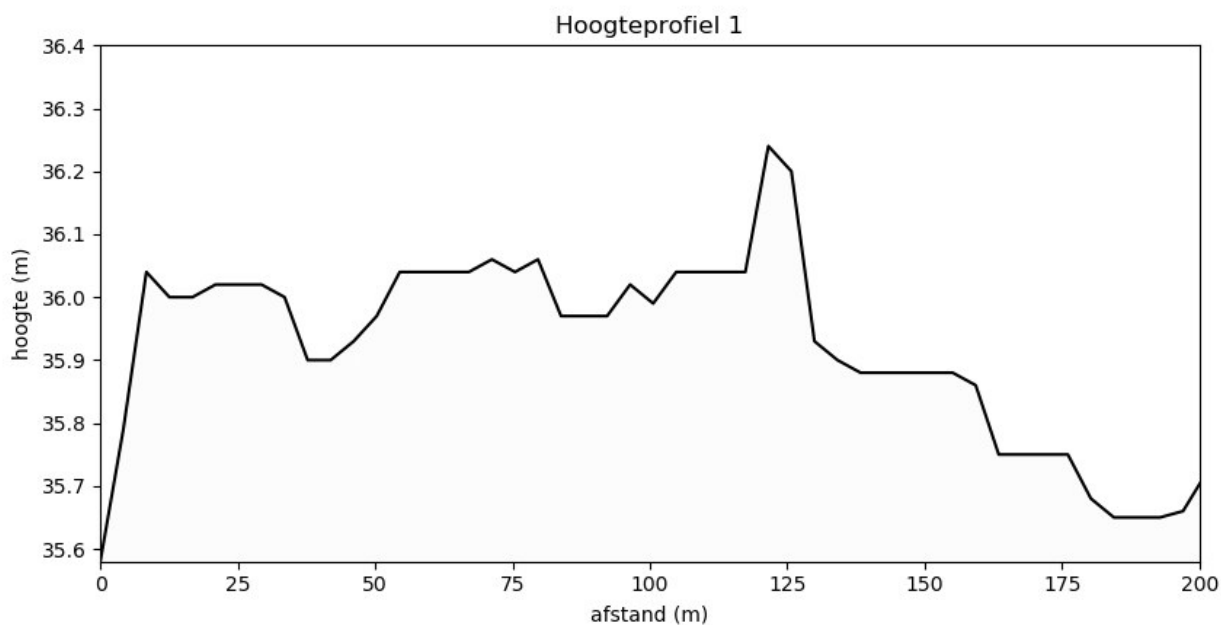
Figuur 19: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

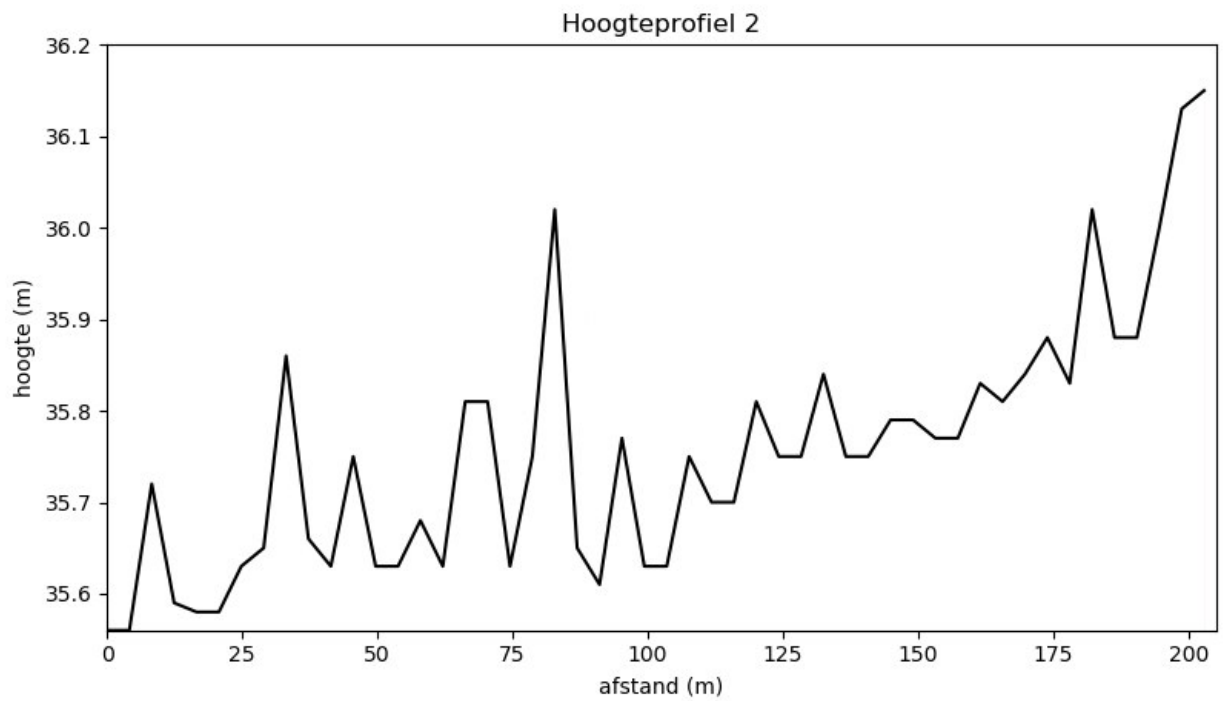
Figuur 20: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

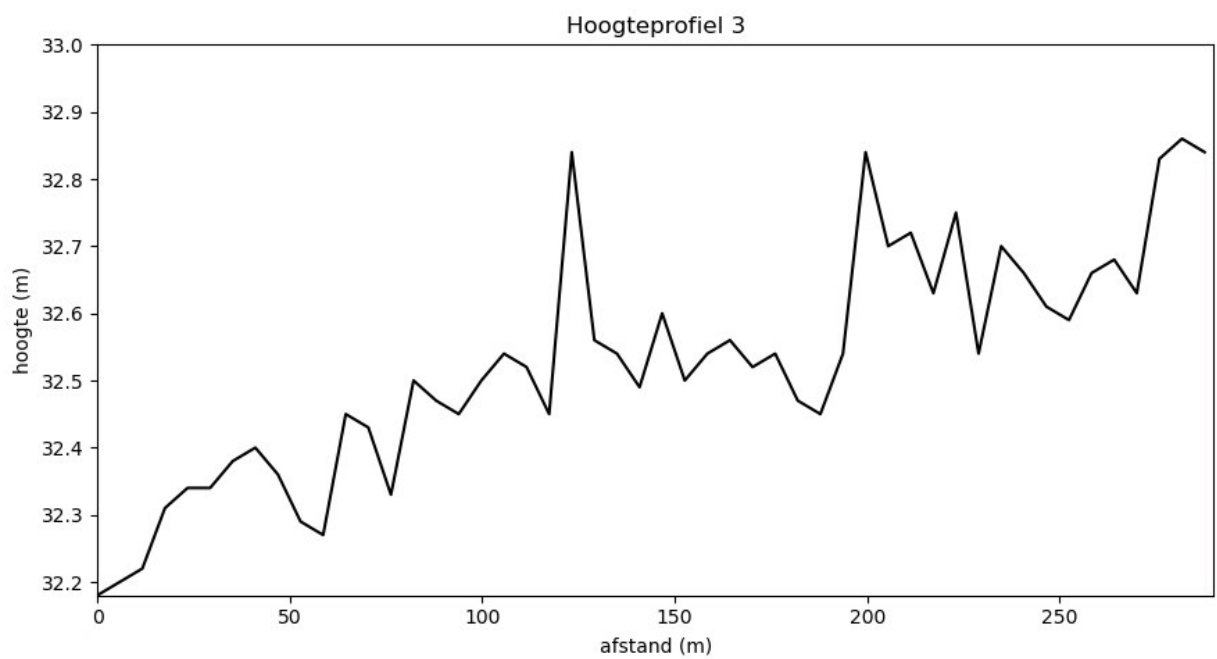
Figuur 21: Meest recente luchtfoto met aanduiding van de hoogteprofielen t.h.v. het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

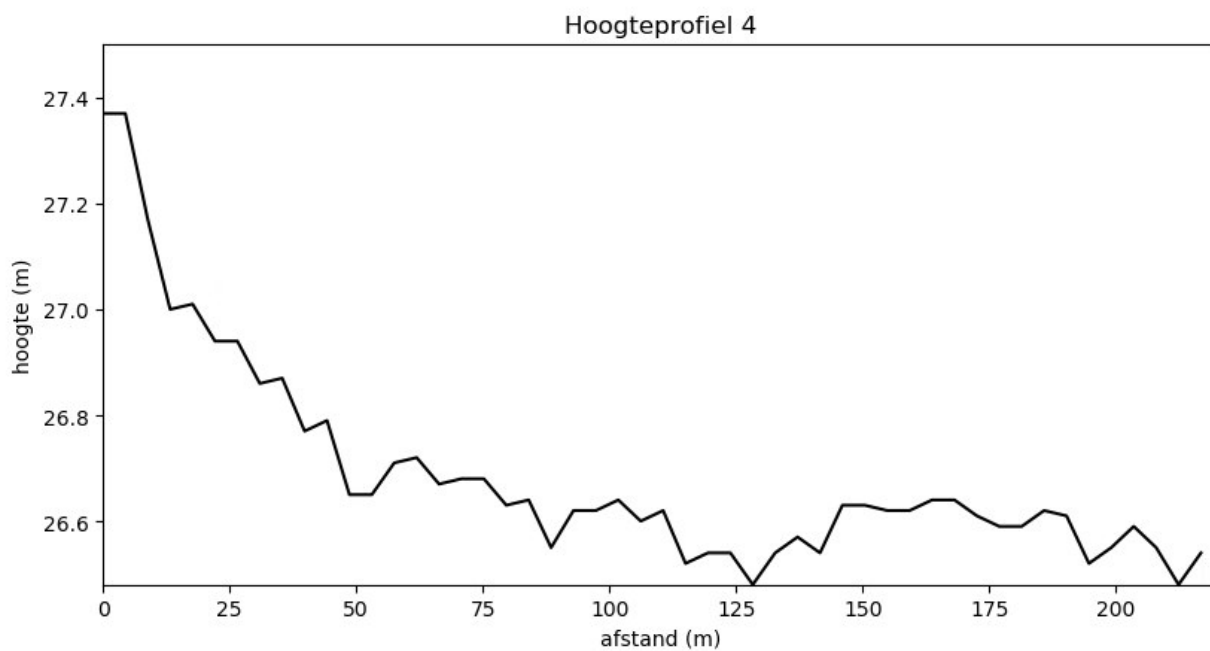
Figuur 22: Hoogteprofiel 1 NZ ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat (locatie 1)

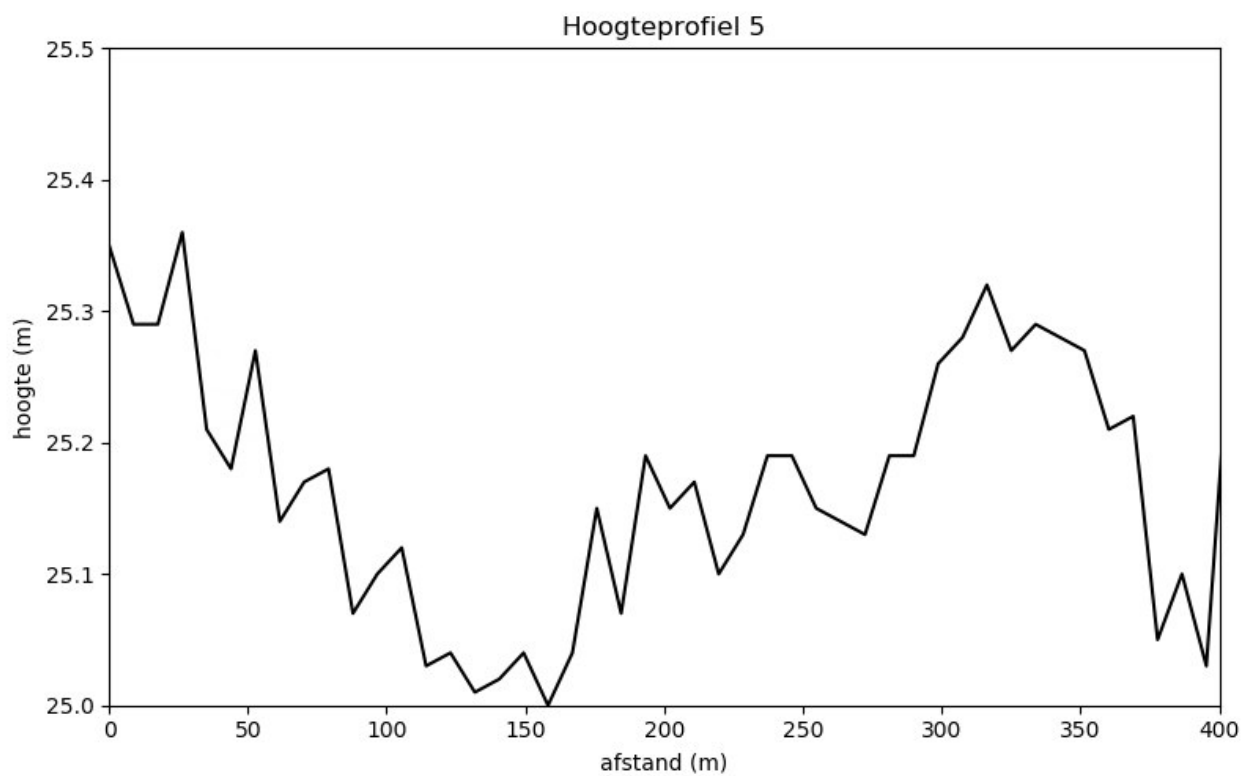
Figuur 23: Hoogteprofiel 2 WO ter hoogte van de Heistraat (locatie 1)

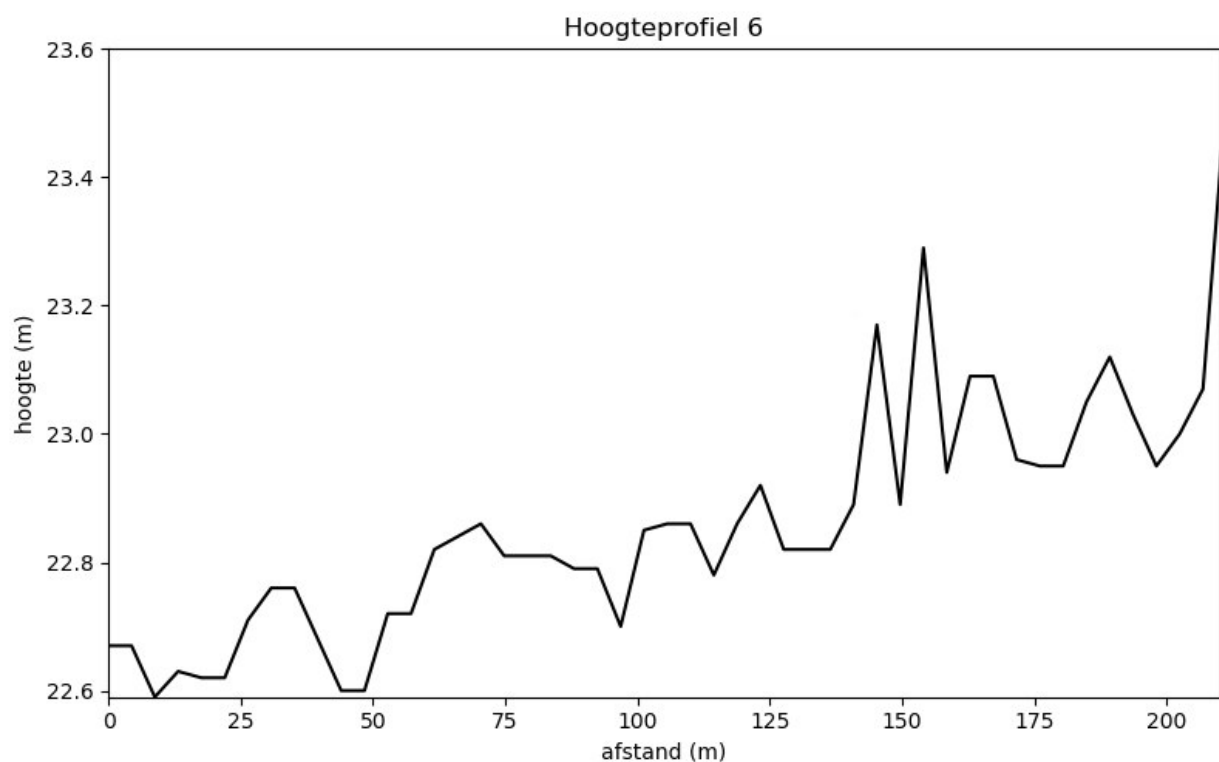
Figuur 24: Hoogteprofiel 3 WO ter hoogte van de Paviljoenweg (locatie 1)

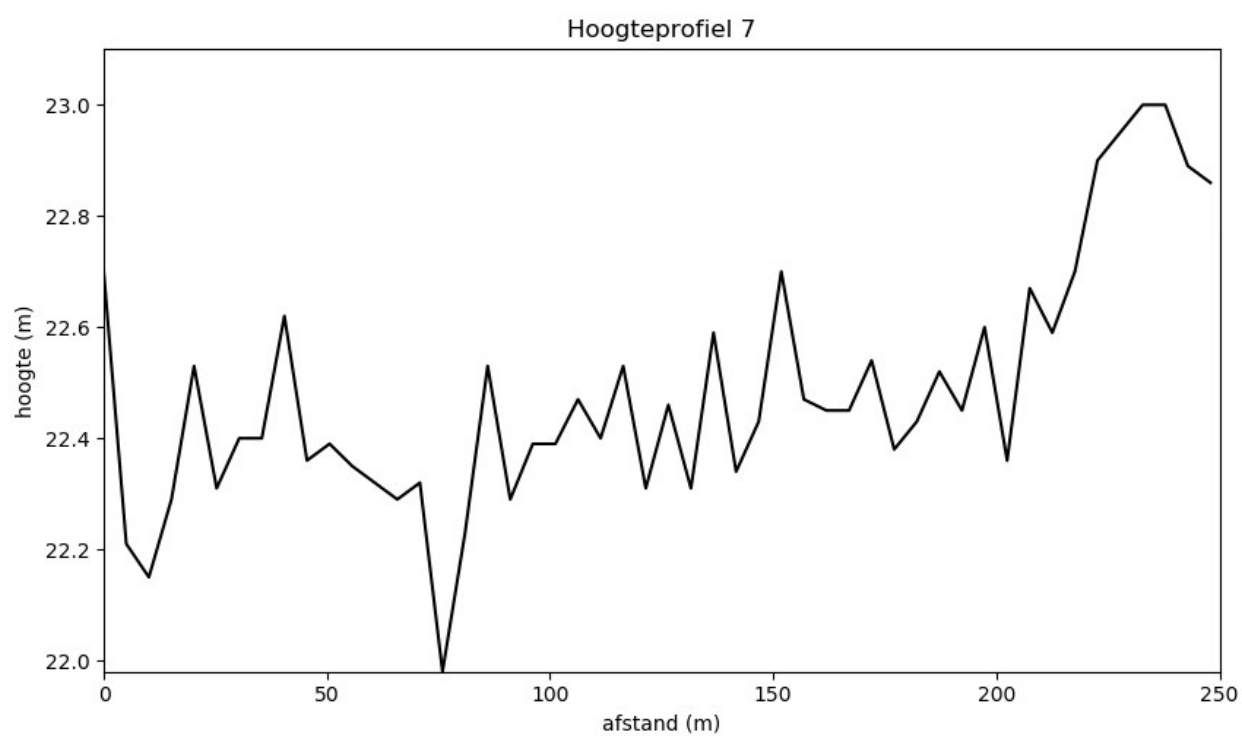
Figuur 25: Hoogteprofiel 4 WO ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

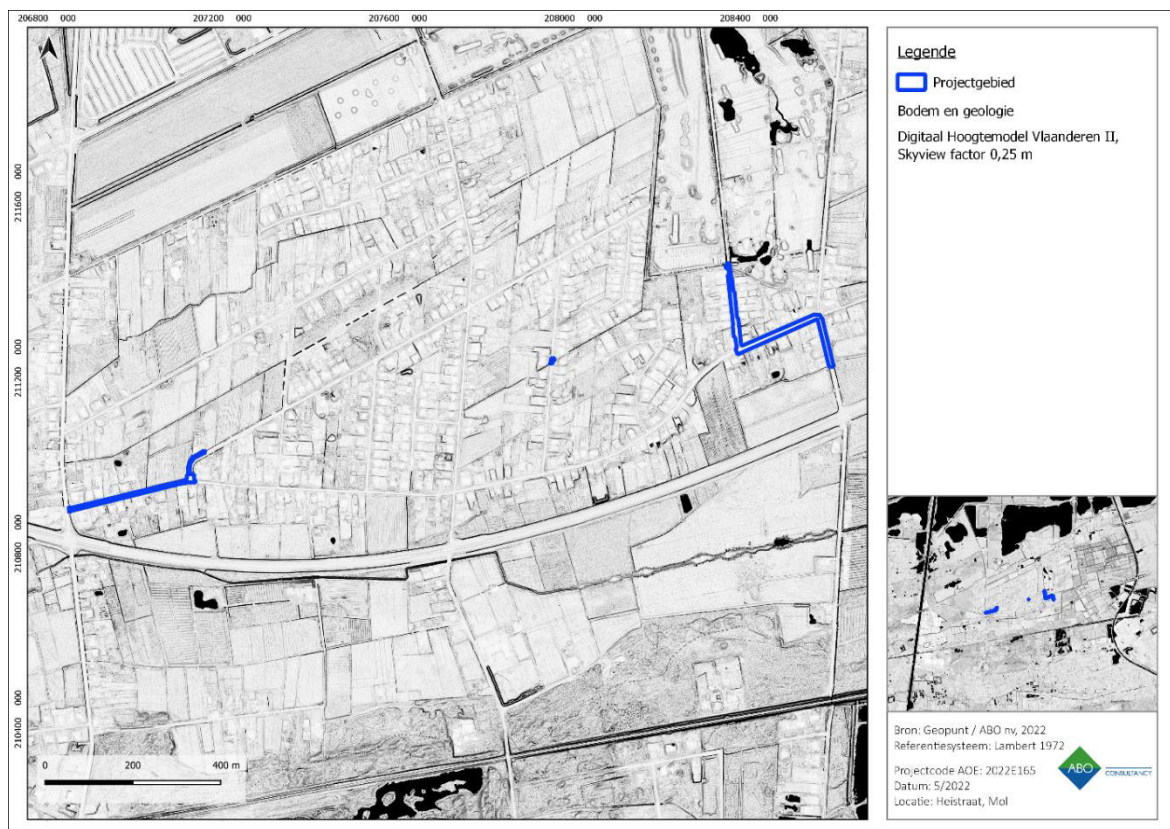
Figuur 26: Hoogteprofiel 5 NZ ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3)

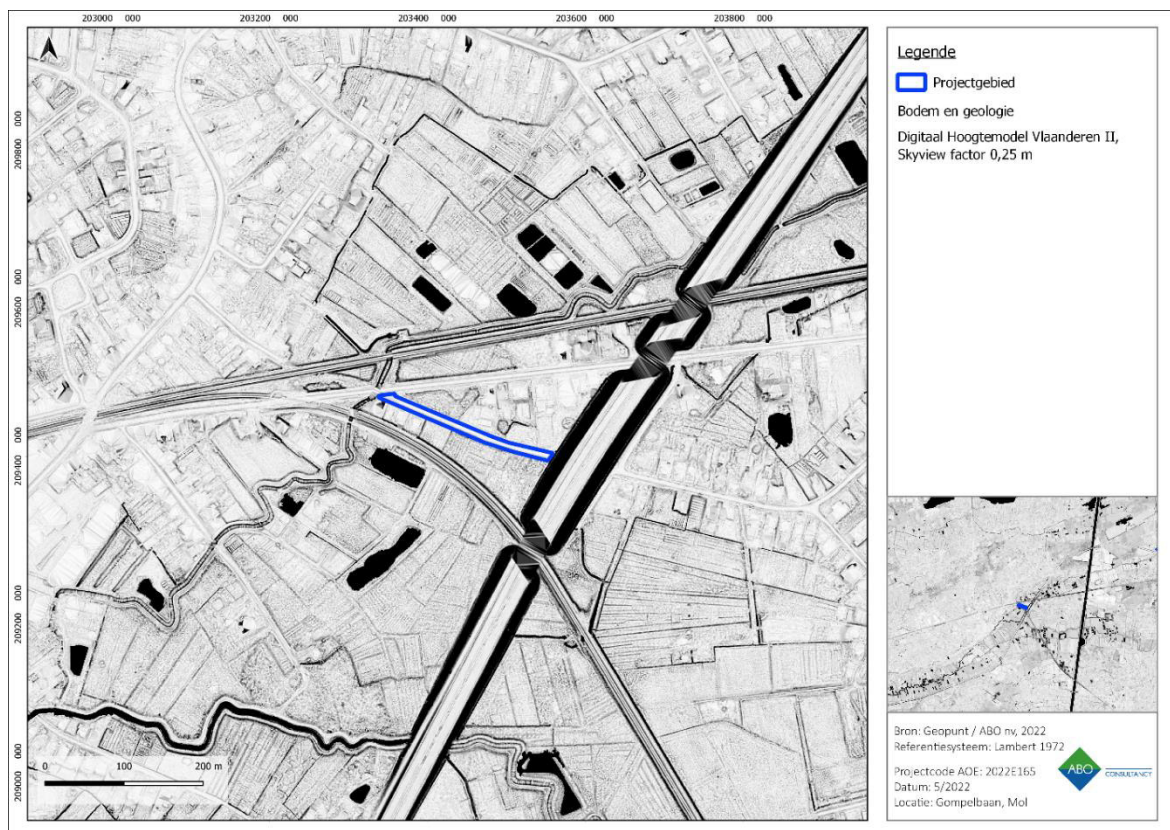
Figuur 27: Hoogteprofiel 6 NZ ter hoogte van Hessie (locatie 3)

Figuur 28: Hoogteprofiel 7 WO ter hoogte van de spoorweg (locatie 3)

Figuur 29: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 30: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 31: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Volgens de gedigitaliseerde Bodemkaart (1950-1970) komen de karteringen **Zcg**, **Zeg**, **Zfg** en **OB** ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1), **V** ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2), **Zdm**, **Zcmy**, **Zcm** ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3), **OB** ter hoogte van Hessie en **OB**, **Secz**, **Sdgx** ter hoogte van de achterliggende velden en langs de spoorweg tussen de Eksterstraat en Hessie (locatie 3) (Figuur 32 - 34).

De straten van het projectgebied worden met uitzondering van de Gompelbaan gedeeltelijk gekenmerkt door bebouwing (**OB**), waardoor het oorspronkelijk bodemprofiel vernield en/of gewijzigd is. Hessie valt volledig binnen een bebouwde zone.

Zcg is een matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Deze Podzoleenheid heeft een grijze bovengrond van wisselende diepte, naargelang zijn voorkomen onder bos (dun) of onder akker (dik). De Podzol B is verkit. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter, maar slecht in de zomer. Dit bodemtype wordt ter hoogte van de Zwarte Schuurstraat (locatie 1) verwacht.

Zeg is een natte zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. De humeuze bovengrond van deze grondwater Podzol wisselt van dun (< 20 cm) tot dik (> 40 cm). De kleur is veelal grijs, een bruine bovengrond wijst op recente overstuiving. Roestverschijnselen beginnen in de beneden bouwlaag en de reductiehorizont tussen 100 en 120 cm. Het is een natte depressiegrond met slechte waterhuishouding. Dit bodemtype wordt ter hoogte van de Korte Heistraat, de Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) verwacht.

Zfg is een zeer natte zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Deze hydromorfe zeer sterk gleyige zandgronden vertonen een reductiehorizont vanaf 50-100 cm. De gronden zijn waterverzadigd en zelfs overstroomd in de winter en blijven zeer vochtig in de zomer. Lokaal is de bovengrond licht verveend. Dit bodemtype wordt ter hoogte van de Heistraat en de Schooldreef (locatie 1) verwacht.

V is een veenbodem. Het complex V als 'niet gedifferentieerde gronden op veen', groepeerdt uiteenlopende textuurklassen waarbij de draineringstoestand en de profielontwikkeling niet verder wordt gespecificeerd. Deze groep omvat uiterst natte gronden op veen, waarvan de dikte zelden 60 cm overschrijdt. Onder het kleilig veen treft men humeuze donkere kleilaagjes aan die overgaan tot lichtgrijs zand. De waterhuishouding is zeer slecht. Dit bodemtype is enkel ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) gekarteerd.

Zdm is een matig natte zandbodem met dikke antropogene humus A-horizont. Dit zijn plaggengronden waarvan de bovengrond ten minste 50 cm dik is. Dit bodemtype wordt ter hoogte van het noordelijk deel van de Zwaluwstraat (locatie 3) verwacht.

Zbm is een droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. Onder het plaggendek komt een begraven profiel voor, meestal een Podzol of een verbrokkeld textuur B. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm. Het zuidelijk deel van de Zwaluwstraat (locatie 3) wordt gekarakteriseerd door dit bodemtype.

Secz is een natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Bij deze natte grondwatergronden met reductiehorizont tekenen de roestverschijnselen zich af in het benedengedeelte van de humeuze bovengrond en een blauwgrijze reductiehorizont die begint tussen 100 en 120 cm diepte. Deze natte depressie- en beekvalleigronden kennen een slechte waterhuishouding. Dit bodemtype wordt verwacht tussen de Eksterstraat en de spoorweg (locatie 3).

Sdgx is een matig natte lemig zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Bij deze Podzolgrond verschijnen de roestverschijnselen vanaf 40-60 cm. De Podzol B is samengesteld uit een zwartbruin Bh1 en een (rood)bruine Bh2. Hij reikt tot een diepte van 80 cm indien geen afwijkende lagen op geringe diepte voorkomen. Deze Podzolserie kent geen gunstige waterhuishouding. Een klein stukje van de achterliggende velden tussen Hessie en de spoorweg (locatie 3) wordt op dit bodemtype gekarteerd.

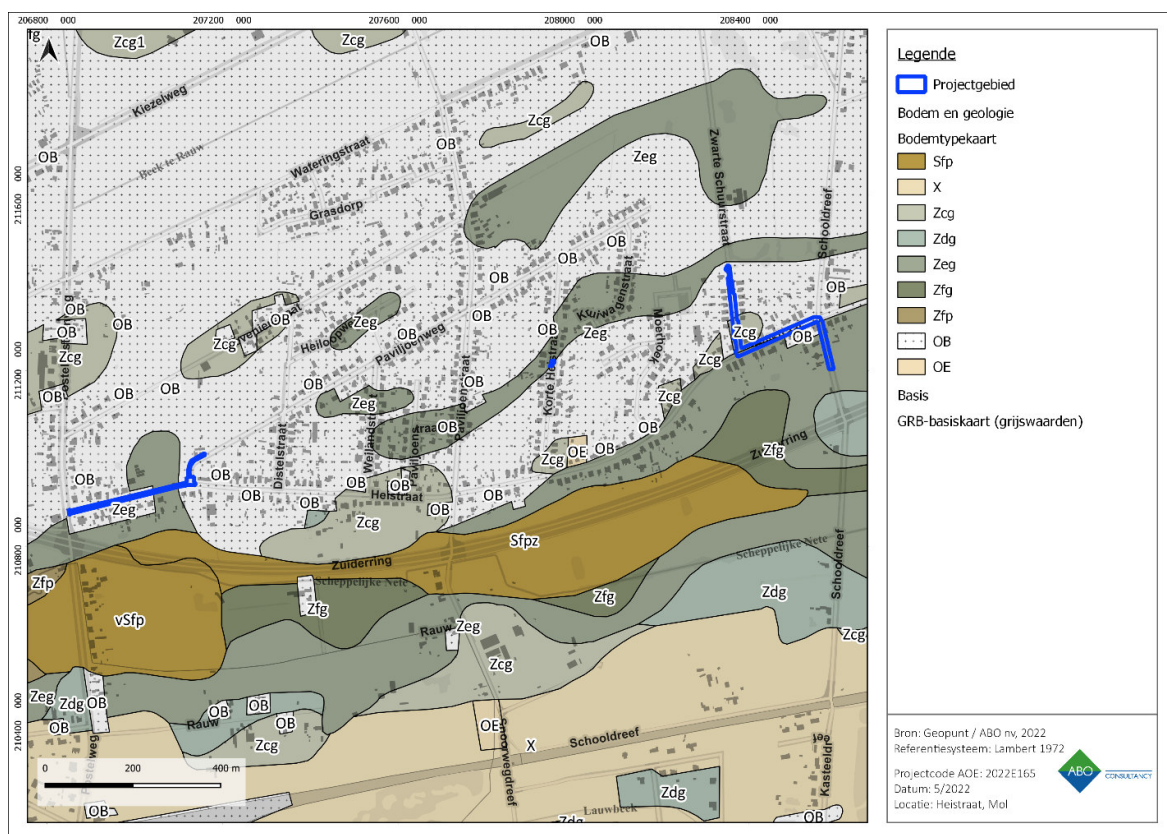
Podzolbodems die op locaties 1 en 3 verwacht worden, zijn belangrijk voor de *in situ* aanwezigheid van steentijdartefacten. Dit gegeven wordt versterkt indien ze afgedekt zijn. Opgebrachte pluggen, enkel gekarteerd ter hoogte van de Zwaluwstraat, kunnen deze bewarende functie uitoefenen. Gezien het hier echter grotendeels om een verhard wegtracé gaat, zijn mogelijke steentijdartefactensites vermoedelijk volledig vernield door de aanleg van de straat. Dit wordt ook aangegeven door het feit dat het projectgebied deels in bebouwde zones gekarteerd wordt.

Volgens de Quartairgeologische kaart (schaal 1:200 000) bestaat het projectgebied uit **types 1, 3, 3a en 29** (Figuur 35 - 38). Locatie 1 komt voor op types 3, 3a en 29, locatie 2 op type 3a en locatie 3 op types 1, 3 en 3a. De ondergrond is opgebouwd uit eolische zandafzettingen van het Laat-Pleistoceen bovenop hellingafzettingen van het Quartair (type 1) ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3). Deze sequentie kan in het projectgebied ook voorkomen op oudere fluviatiele afzettingen (type 3) die afgedekt zijn door jongere fluviatiele sedimenten (type 3a) ter hoogte van de Schooldreef en de Heistraat (locatie 1), de Gompelbaan (locatie 2), de Zwaluwstraat, Hessie en de achterliggende velden tussen Hessie en de Eksterstraat (locatie 3). Ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef en de Korte Heistraat (locatie 1) kunnen ook oudere fluviatiele sedimenten voorkomen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten, afgedekt door hellingafzettingen en eolische afzettingen van het Quartair (type 29).

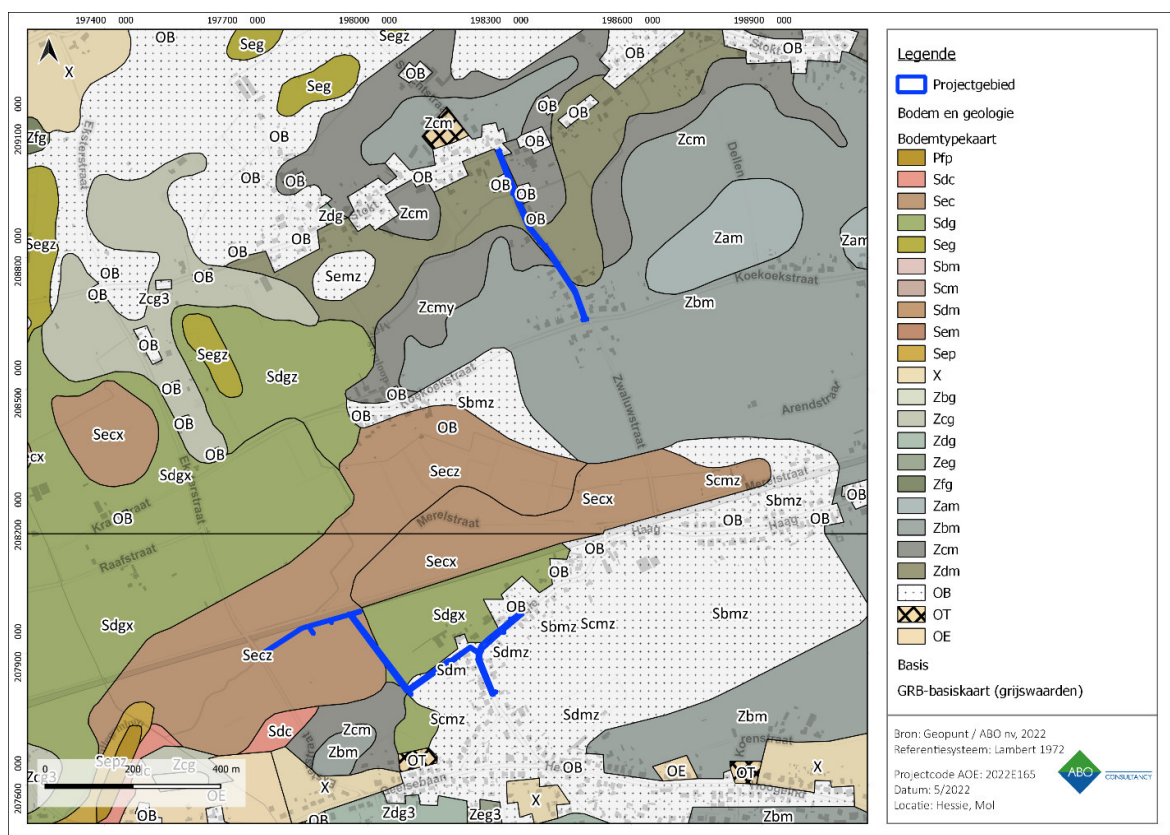
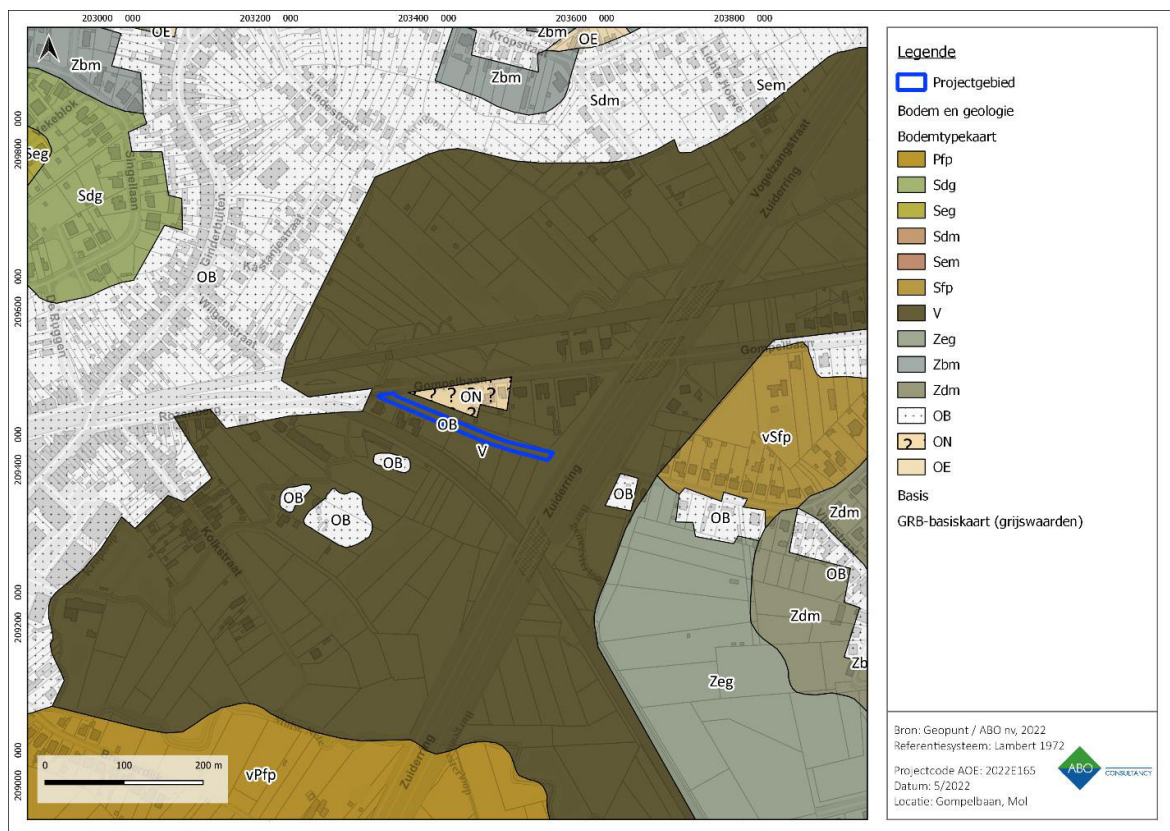
Het projectgebied ligt grotendeels op de tertiaire afzettingen van de **Formatie van Kasterlee** en enkel de Zwarte Schuurstraat, de Heistraat en de Schooldreef ter hoogte van locatie 1 liggen op de **Formatie van Mol (Lid van Donk)** (Figuur 39 - 41). De Formatie van Kasterlee bestaat uit bleekgroen tot bruin fijn zand, paarse klei-horizonten, is licht glauconiet- en micahoudend en bevat onderaan kleine zwarte silexkeitjes. De Formatie van Mol bestaat uit wit grof kwartszand, is zeer goed gesorteerd en bevat aan de basis een kwartsgrindlaagje met kiezelöolieten.

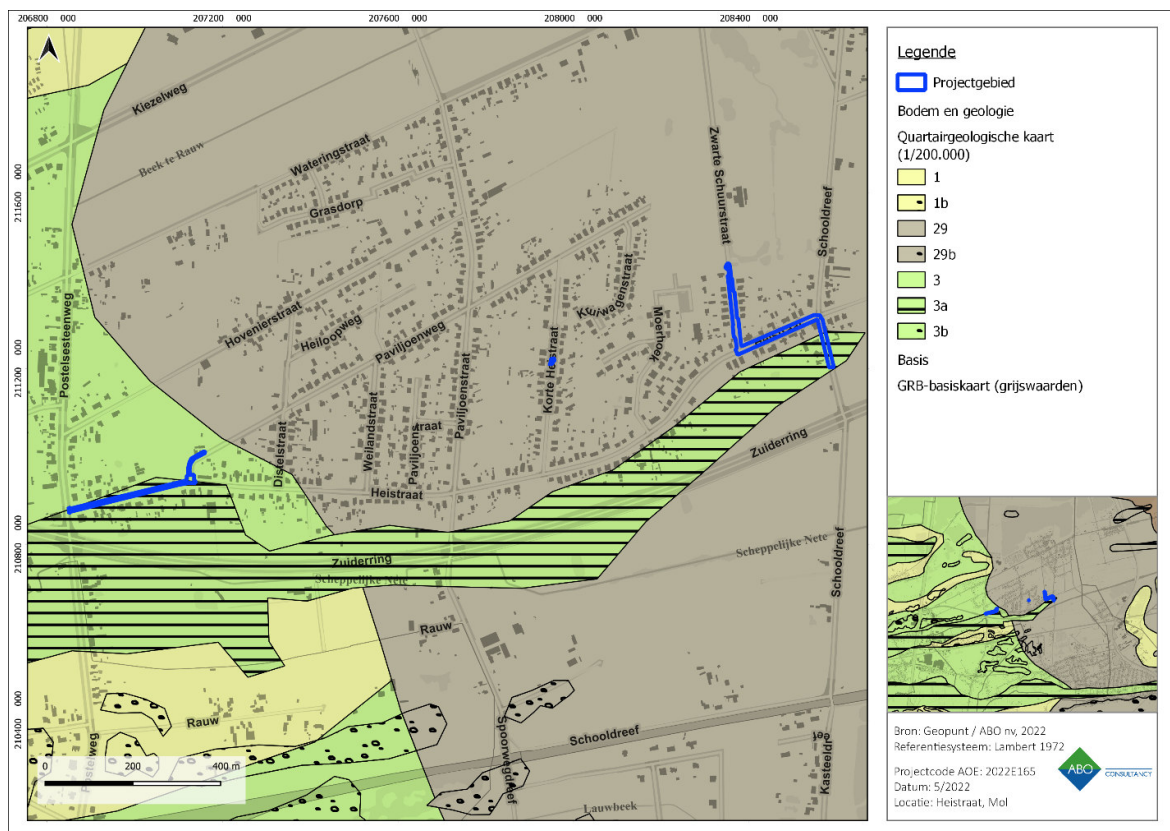
Met uitzondering van een paar achterliggende percelen ter hoogte van Hessie, kon de bodemerrosie niet gekarteerd worden in het projectgebied omwille van de bebouwing. De potentiële bodemerrosie in de directe omgeving van de drie locaties is gekarteerd als **'verwaarloosbaar'**. Een lage impact van erosie bevordert de bewaring van de bodemopbouw en bijgevolg ook van eventueel aanwezige archeologische resten (Figuur 42 - 44).

Het projectgebied bestaat volgens de bodembedekkingskaart voornamelijk uit autowegen (straten), met lintbebouwing, her en der groen, akkers en waterlopen. Ter hoogte van de Paviljoenweg (locatie 1) is een deel berm/groenstrook, de achterliggende percelen tussen de Eksterstraat en Hessie (locatie 3) worden gekenmerkt door weides, velden en beboste stroken. Deze kaart is weinig aanvullend en bevestigt hierbij de meest recente luchtfoto (Figuur 45 - 47).

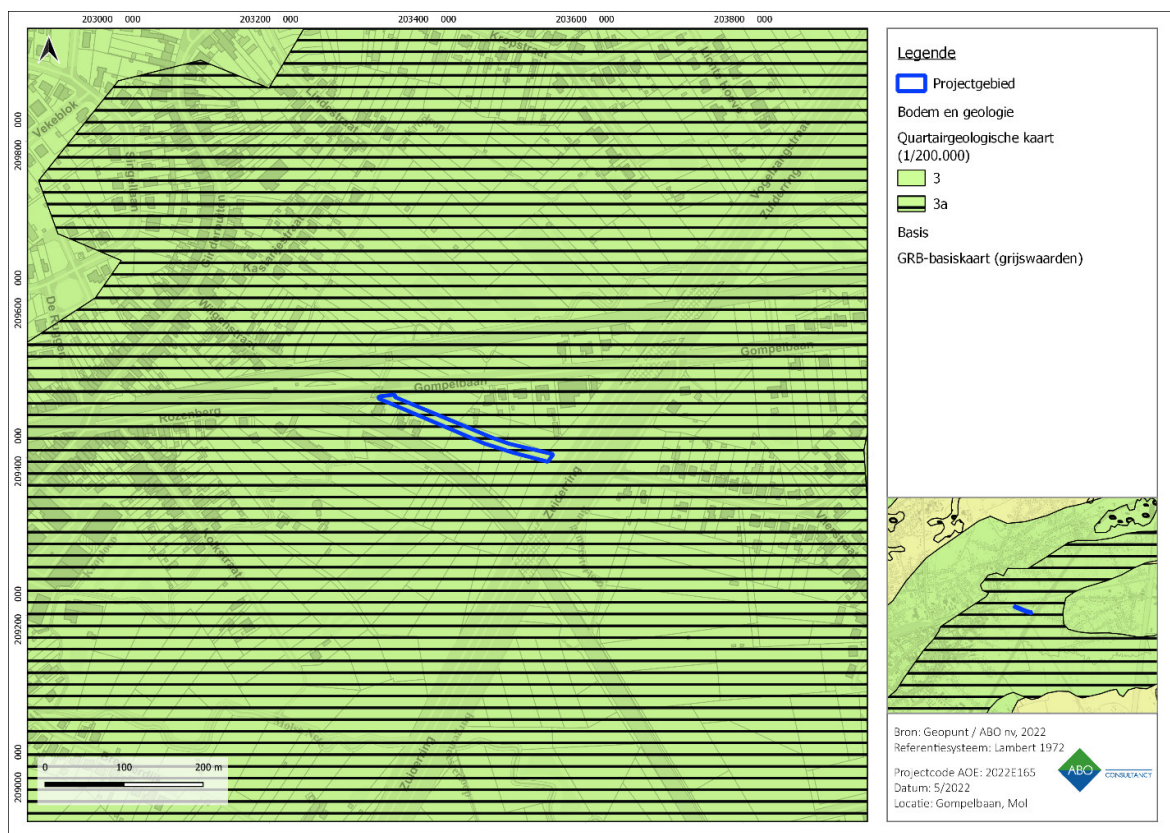

Figuur 32: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 35: Gedigitaliseerde quartaargeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

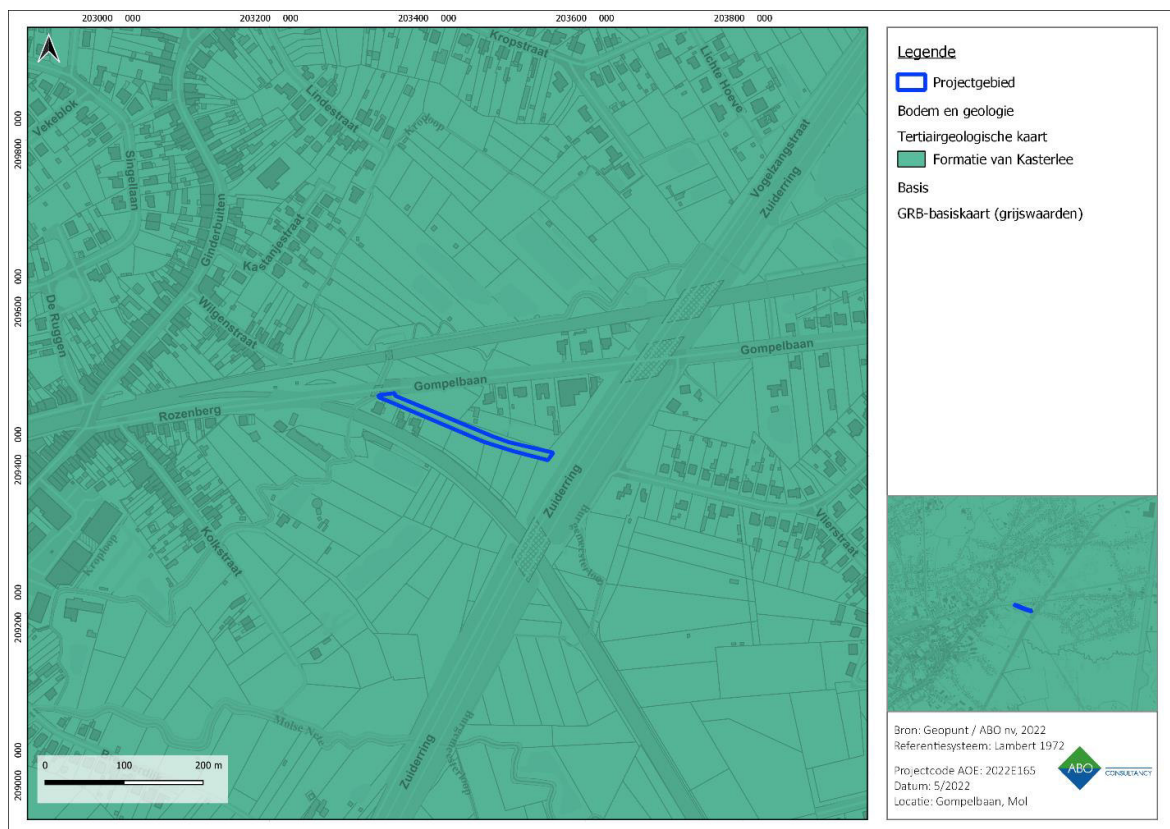

Figuur 36: Gedigitaliseerde quartaargeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

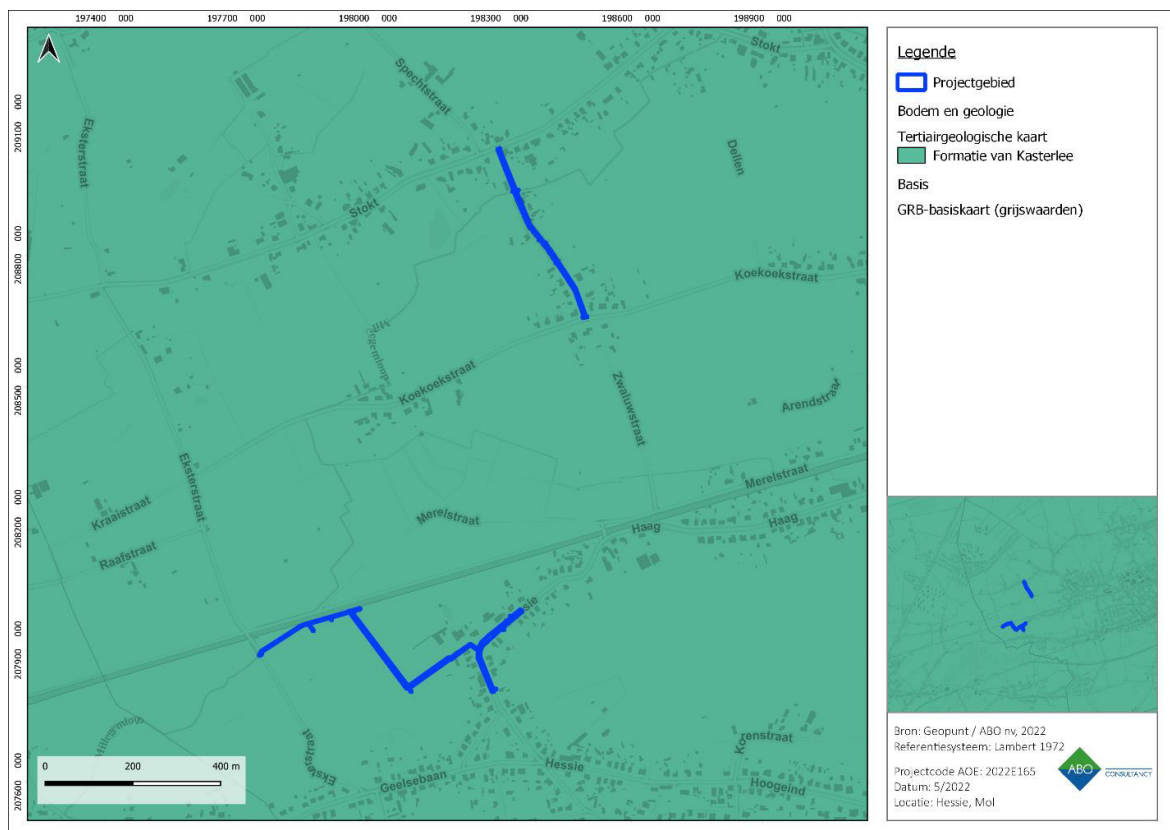

Figuur 37: Gedigitaliseerde quartaargeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hesse en de Zwaluwstraat (locatie 3)

1		3	
ELPw en/of HQ	ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.	ELPw en/of HQ *	* De karteereenheid is mogelijk afwezig. ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.
		FLPw	FLPw Fluviale afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

Figuur 40: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

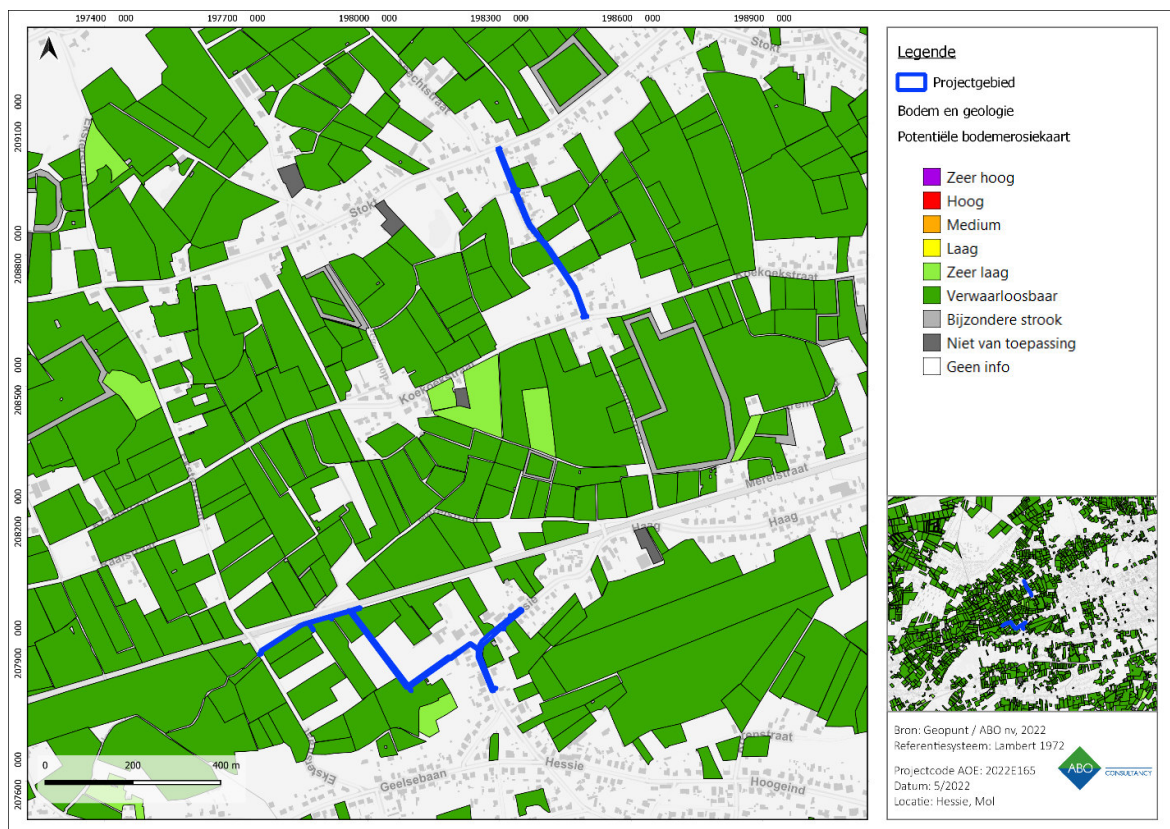
Figuur 41: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

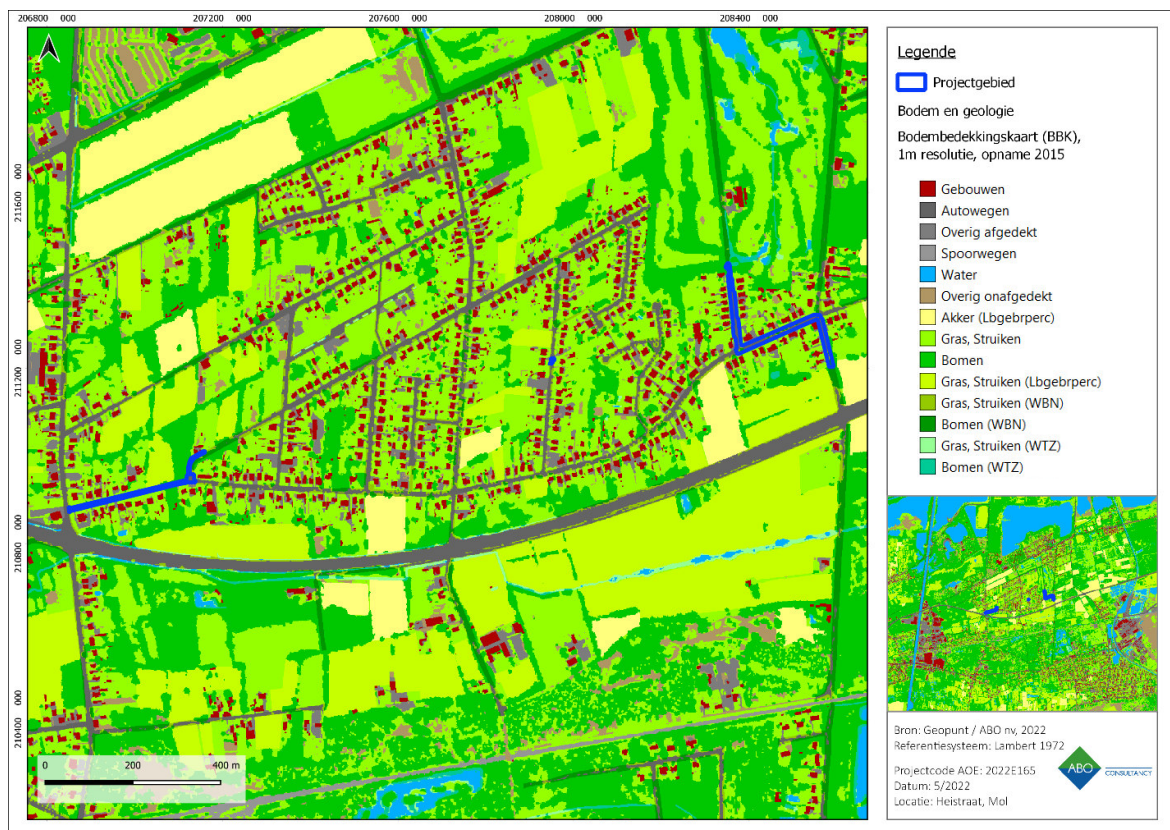
Figuur 42: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

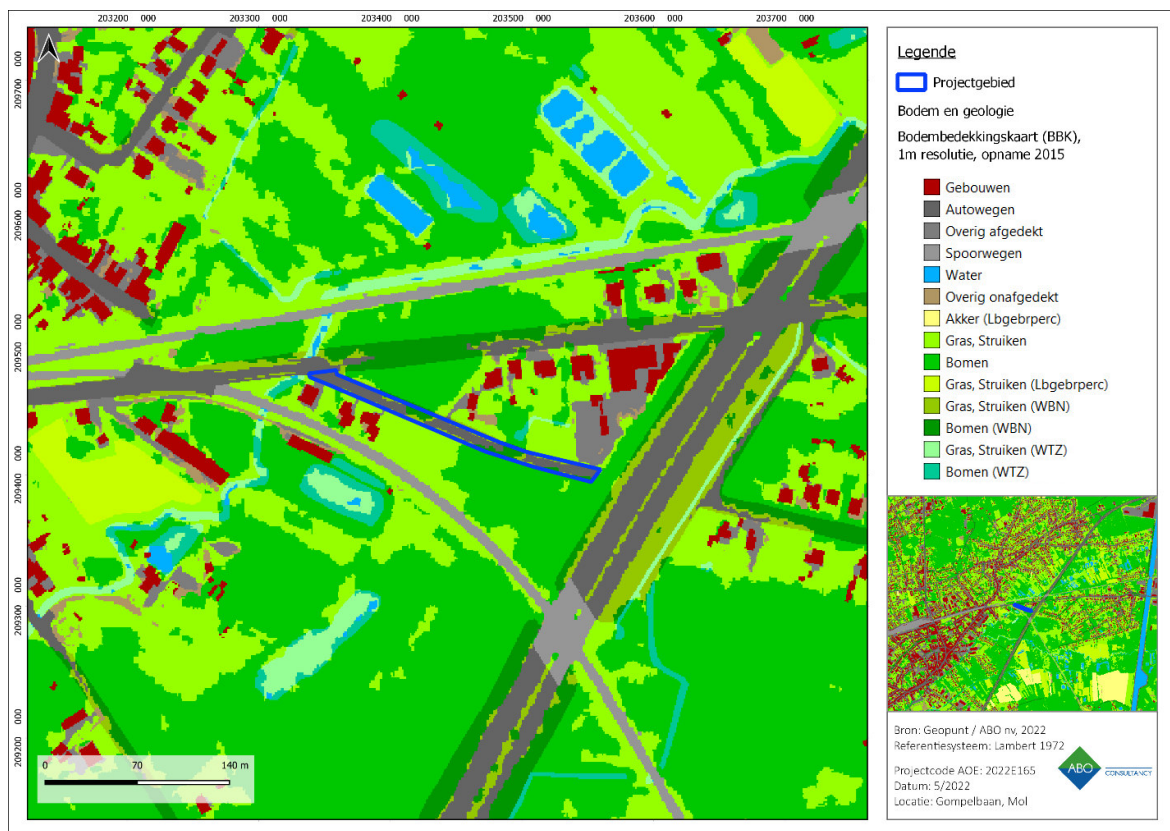
Figuur 43: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

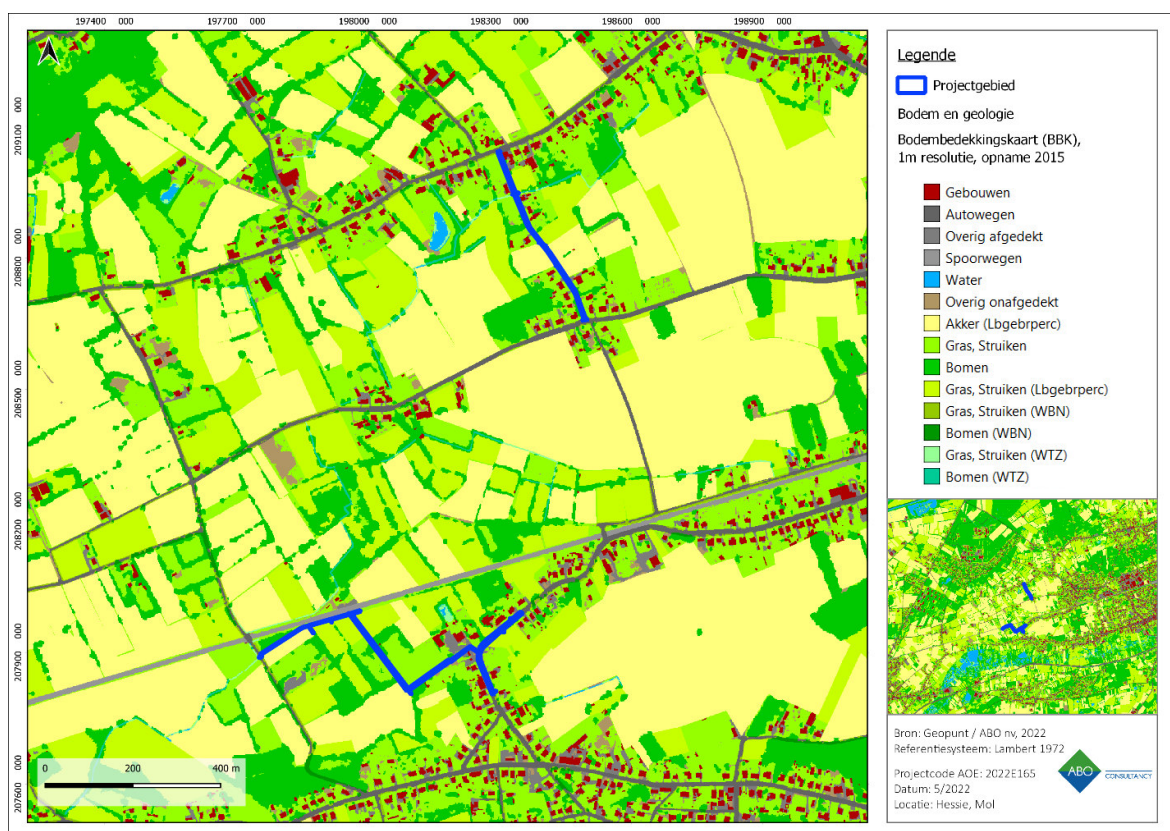
Figuur 44: Potentiële bodemerosie per perceel met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

Figuur 45: Bodembetekingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 46: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 47: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

4.1 HISTORISCHE ACHTERGROND

De vroegste geschiedenis van dit gebied is vrij vaag. Volgens een kroniek uit de 16de eeuw werd het domein Mol-Balen-Dessel in 774 door Adelardus, een kleinzoon van Karel Martel, geschonken aan de abdij van Corbie nabij Amiens. Betrouwbare historische documenten over de geschiedenis van Mol zijn er echter pas vanaf 1173. In 1173 was voor het eerst sprake van ‘Molle’, dat van mol of mul zou afgeleid zijn en dat fijne aarde of zand betekent, en waarop Mol zou teruggaan. In 1248 ging de heerlijkheid Mol-Balen-Dessel over op het Hertogdom Brabant. Het gebied, Voogdij genaamd, met Mol als centrum, werd bestuurd door een plaatselijke schepensbank.

Het gebied rond Mol was eeuwenlang een uitgestrekt heide- en duinengebied met her en der verspreide bewoning en kleine woonkernen. De gehuchten die tot de Voogdij behoorden hadden het recht om hun “dorpsheide” te gebruiken, onder andere voor het weiden van schapen. Zowel Rauw als Wezel zijn voorbeelden van gehuchten die rond Mol gelegen waren. Wezel is ontstaan in de volle Middeleeuwen uit een groot allodiaal goed, de Wezelse Hoeve. Deze was sinds de 13de eeuw in het bezit van de Norbertijnenabdij van Postel en sinds ca. 1500 in het bezit van Mol. Rauw ontstond uit de landbouwnederzetting “het Rauw” of de Rauwse hoeve die voor het eerst ter sprake kwam in de 18de eeuw en gelegen was op de noordelijke grens van het huidige Wezel in het moerasgebied van de Scheppelijke Nete. In de loop van de 19de eeuw groeide hieruit in noordelijke richting de huidige parochie Mol-Rauw. Deze kende een sterke ontwikkeling in het kader van de exploitatie van de heidegebieden ten noorden en ten oosten van Mol op het einde van de 19de eeuw, de vroegere Vennenheyde. Door de inplanting van de nieuwe parochiekerk in 1892 verschoof het centrum van het gehucht verder naar het noorden.

De Voogdij mag dan wel geen groot economisch belang gehad hebben, haar strategisch belang was aanzienlijk gezien zijn ligging op de grenzen van het Hertogdom Brabant, het Prins-Bisdom Luik en de Republiek der Verenigde Nederlanden, waartoe het naburige Lommel sinds 1648 behoorde. Het gebied rond Mol was dan ook vaak getuige van troepenverplaatsingen en krijgsgeweld. Tijdens de Franse Tijd hield de voogdij Mol-Balen-Dessel op te bestaan en werd ze gesplitst in drie gemeenten. Postel, inclusief Wezel, dat voorheen een zelfstandige gemeente was, werd bij Mol gevoegd.²

Echt grote veranderingen in het uitzicht van de streek, met zijn uitgestrekte heidegebieden en kleine woonkernen, kwamen er pas vanaf de tweede helft van de 19de eeuw. In 1843-1846 werd het kanaal Herentals-Bocholt gegraven, in 1858 werd het kanaal Dessel-Kwaadmechelen voltooid en in 1854-1875 het kanaal van Beverlo. Deze kanalen omsluiten het projectgebied respectievelijk in het noorden, westen en oosten. In 1878 werd de spoorweg Antwerpen-Mönchengladbach, ten zuiden van het projectgebied, tussen Rauw en Wezel, voltooid. De ontsluiting van het gebied ten gevolge van deze belangrijke transportwegen en de grote open ruimte, had tot gevolg dat voornamelijk de glasindustrie omwille van het beschikbare zand, zijn intrede deed en dat er een belangrijke bevolkingstoename kwam. Wezel evolueerde op deze manier eind 19de eeuw naar een fabrieksnederzetting met regelmatig grondplan. Rondom Rauw werden de heidegebieden gedurende de 19de eeuw steeds verder gemodificeerd voor verkaveling, irrigatie, landbouw en bosbouw. In de jaren 1860 werd gestart met de zandwinning ten noorden van het gehucht Rauw. De

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Mol [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14471> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Wezel (Mol) [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14500> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Rauw [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14498> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

*zandontginningsputten, die gevuld raakten met water, zijn sinds de jaren 1930 in gebruik als recreatiecentrum. Sinds 1959 zijn de Kempense Meren een Provinciaal Domein dat populair is bij toeristen.*³

*Het grote gevolg van de snelle ontwikkeling van deze streek in de 19de en 20ste eeuw is dat het eeuwenoude landschap, getypeerd door heide- en duinengebied, op minder dan tweehonderd jaar tijd compleet gewijzigd werd. Van het oorspronkelijke heidelandschap blijft tegenwoordig nagenoeg niets over. Het gebied is tegenwoordig ook veel waterrijker dan het oorspronkelijk was: de kanalen, irrigatiegrachten en Kempense Meren, allen ontstaan door menselijke ingrepen gedurende de 19de en 20ste eeuw, vormen een schril contrast met het heide- en moerasgebied dat te zien is op verschillende historische kaarten.*⁴

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

4.2.1 BESCHERMDE EN VASTGESTELDE ERFGOEDWAARDEN

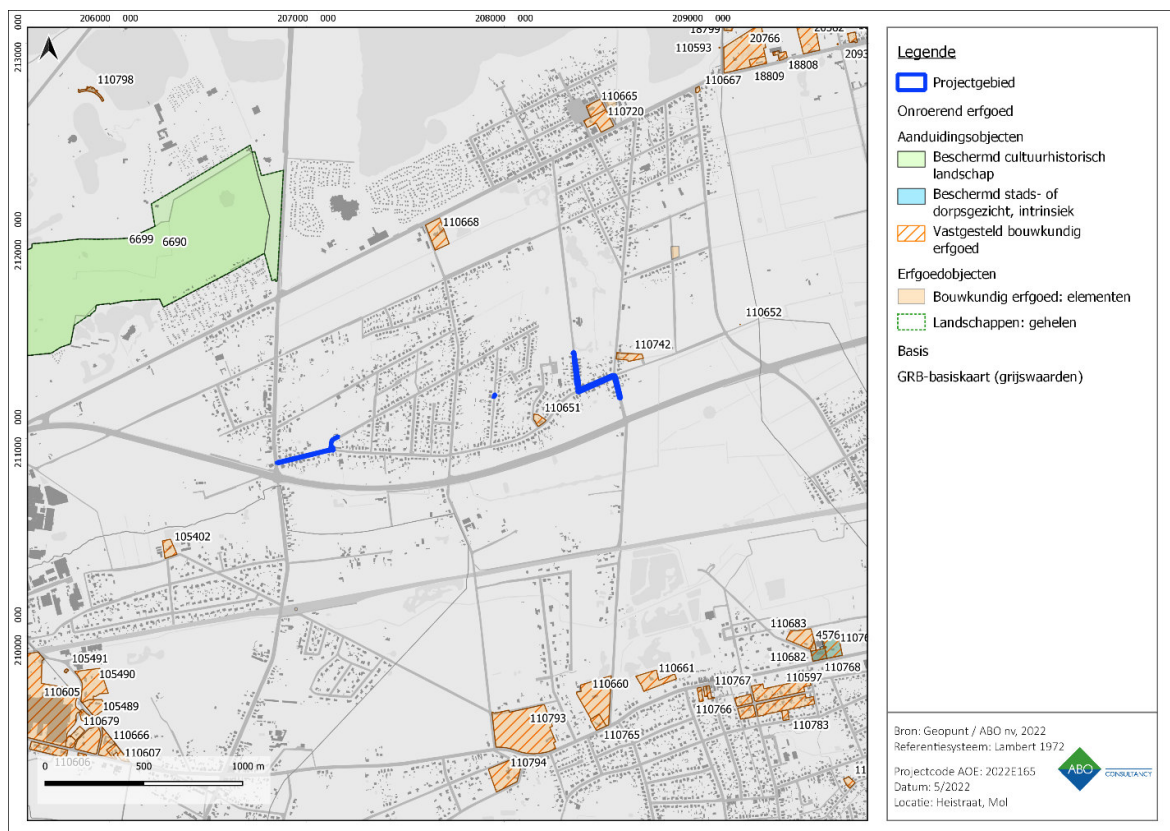
Volgens de Inventaris Bouwkundig Erfgoed bevinden er zich geen erfgoedwaarden ter hoogte van de drie locaties van het projectgebied (Figuur 48 - 50). In de directe omgeving van locatie 1 zijn enkele elementen van waardevol bouwkundig erfgoed aanwezig zoals de gemeentelijke jongensschool gelegen aan de Schooldreef, opklimmend tot het vierde kwart van de 19de eeuw (ID 110742), een langgestrekte hoeve aan de Heistraat, van het eerste kwart van de 20ste eeuw (ID 110651). Locatie 2 aan de Gompelbaan situeert zich op ca. 1,5 km van het centrum van Mol waar de Parochiekerk Sint-Pieter en Pauwel met gedenktekens gelegen is die opklimt tot het eerste kwart van de 14de eeuw. De parochiekerk is beschermd als monument (ID 4287). Naast de kerk omvat deze bescherming ook het monument van de Boerenkrijg en het monument van de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog. Aan de Koekoeksstraat nabij Hessie (locatie 3) bevindt zich het Pestkapelleken uit de 17de eeuw (ID 110669). Tevens situeert zich ten zuiden van Hessie het landschap Selguis / Kievermontbroek in de vallei van de Molse Nete. Op de Ferrariskaart is dit een uitgestrekt beemdengebied met kleine blokvormige percelen langs beide oevers van de Molse Nete (ID 135044).

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Mol [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14471> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

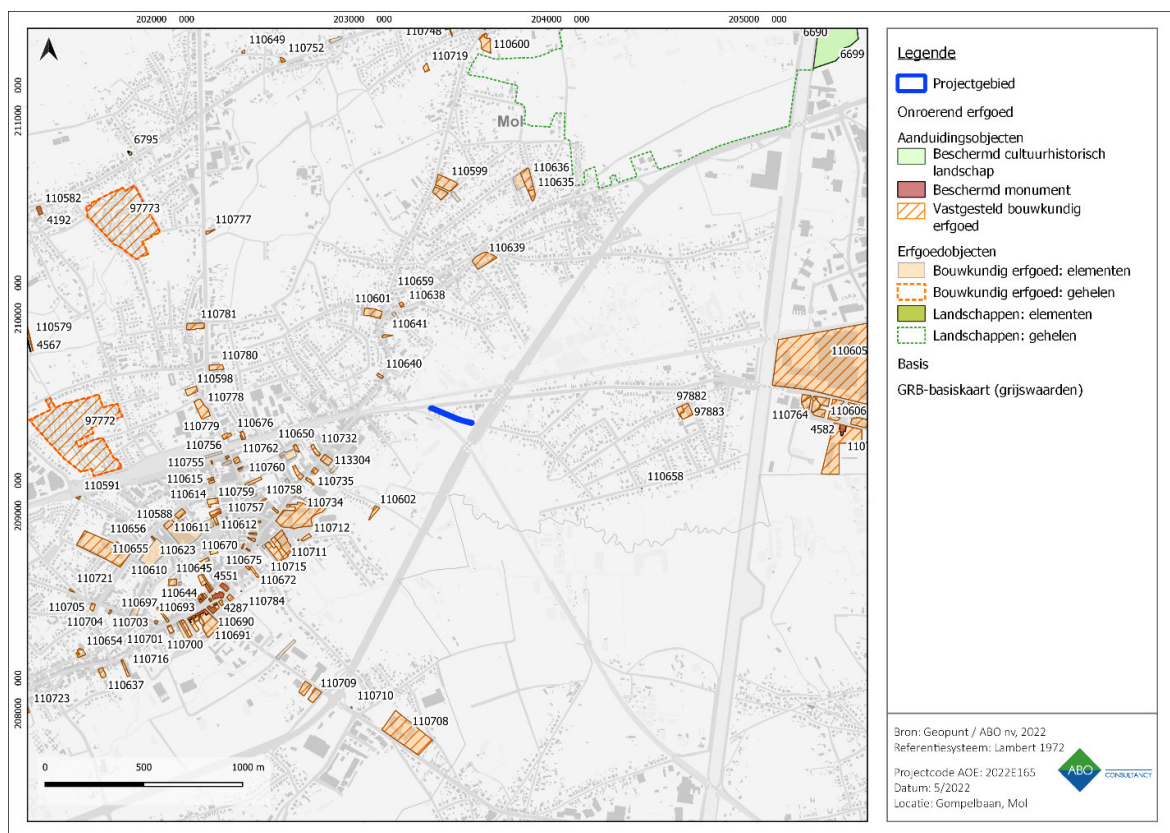
Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Wezel (Mol) [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14500> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Rauw [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14498> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

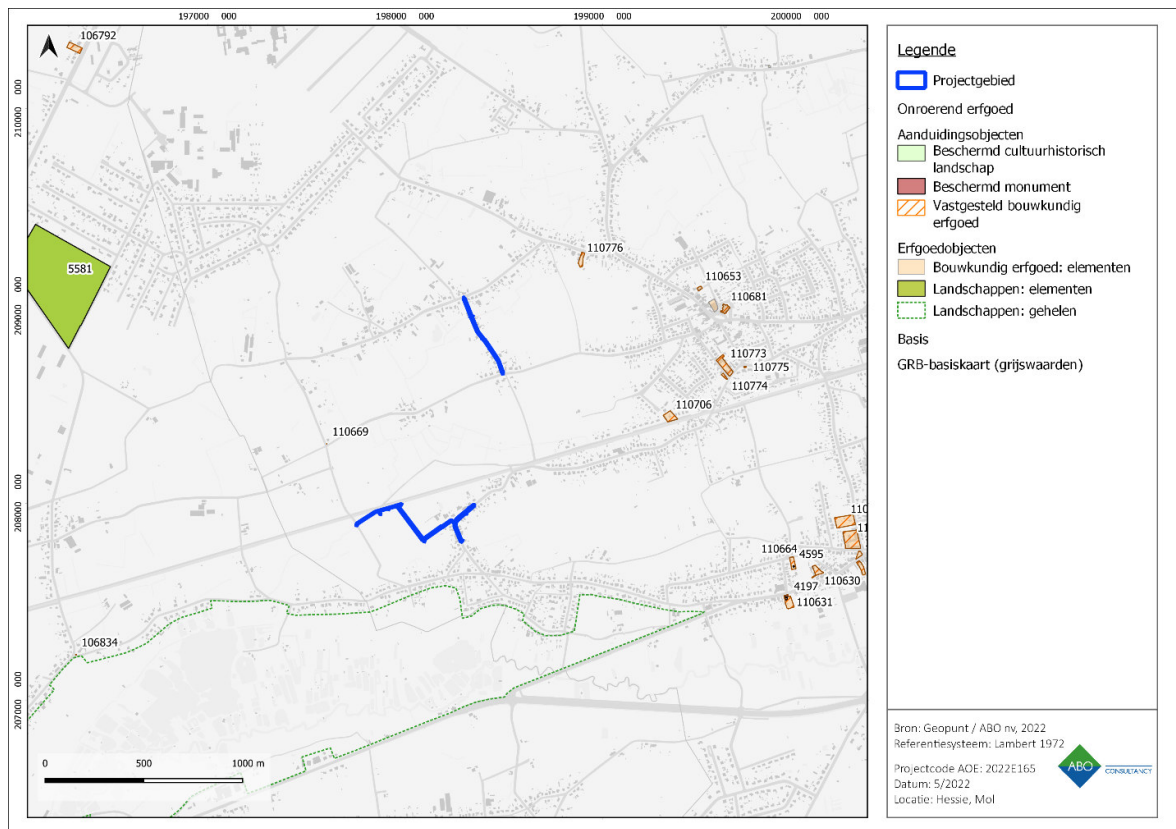
⁴ Arckens/De Beenhouwer 2016, 16

Figuur 48: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) (IOE, 2022).

Figuur 49: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) (IOE, 2022).

Figuur 50: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3) (IOE, 2022).

4.2.2 ARCHEOLOGISCHE DATA

In de omgeving van het projectgebied zijn er verschillende meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bekend van archeologische sporen en/of vondsten die een licht kunnen werpen op menselijke occupatie in het verleden (Figuur 51 - 53). Het gaat hier voornamelijk om resten uit de steentijd, metaaltijden, middeleeuwen en nieuwe tijd. In mindere mate zijn er ook meldingen van archeologisch erfgoed uit de nieuwste tijd. Er zijn geen meldingen uit de Romeinse tijd.

In de omgeving van locatie 1 werden tussen ca. 500 m en 2 km een aantal vindplaatsen uit de steentijd, metaaltijden, de nieuwe en nieuwste tijd geregistreerd. Ter hoogte van het station Balen Wezel en langs de spoorweg ten zuiden van de Heistraat werd een concentratie aan mesolithisch materiaal en een pijlpunt uit het neolithicum aangetroffen (ID 102142).⁵ Ten zuiden van de spoorweg aan het Mol-Wezel Kerkhof werden laatmesolithisch materiaal en neolithische pijlpunten gevonden (ID 101971).⁶ Op de vindplaats Wezel-Kerkhof was er een vondstmelding in het kader van veldkartering van mesolithisch en neolithisch materiaal (ID 165024).⁷ Op een afstand van 2 km ten oosten van locatie 1 werd twee celtic fields uit de late bronstijd tot vroege ijzertijd aangetroffen (ID 700109,⁸ ID 700270).⁹ Op meer dan 1 km ten zuiden van de

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Balen Wezel station

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/102142> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Mol-Wezel Kerkhof

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/101971> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Wezel - Kerkhof

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/165024> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Glasfabriek

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/700109> (Geraadpleegd op 26-10-2022)

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Dorperheide 3

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/700270> (Geraadpleegd op 26-10-2022)

Heistraat bevindt zich een indicator, namelijk de voormalige pachthoeve van de abdij van Postel, opgericht in 1726 (ID 103123).¹⁰ Op ca. 1 km ten noorden van de Zwarte Schuurstraat werd een booronderzoek uitgevoerd waarbij lithisch materiaal van natuurlijke oorsprong, fragmenten houtskool, gecalcineerd bot, naast steenkool en baksteenfragmenten van voormalige bebouwing uit de 20ste eeuw en scherven van aardewerk uit de nieuwe tijd gevonden werden (ID 223335).¹¹

In de omgeving van locatie 2 bevinden zich tussen 350 m en 1 km vindplaatsen uit de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Ter hoogte van Kapellekensdreef ten zuiden van de Gompelbaan bevindt zich een indicator luchtfotografie (ID 100638). De site is aan de hand van een begeleidende luchtfoto gesitueerd aan de Molse kant van de Nete. Het gaat om een celtic field, waarvan de interpretatie echter betwifelbaar is. Het spoor is noordoost-zuidwest georiënteerd en verschilt hierbij van de oriëntatie van de huidige percelen. Het zou uit de late bronstijd tot vroege ijzertijd dateren.¹² Aan de Gompelbaan bevindt zich een indicator, namelijk de Gompelhoeve, waarvan het hof al in de 8ste eeuw zou bestaan hebben (ID 111218).¹³ Op ca. 500 m ten noorden van de Gompelbaan indiceert een gracht het bestaan van de Schans van Ginderbuiten uit de 16de eeuw (ID 110693).¹⁴ Niet ver hiervan situeert zich de omgrachte Schans van Gompel uit de 16de eeuw (ID 110694).¹⁵ Meer ten noorden bevindt zich nog een indicator, namelijk de Sint-Carolus-Borromeuskapel die gebouwd werd begin 18de eeuw en gesloopt ca. 1960 (ID 111227).¹⁶

In de omgeving van locatie 3 zijn er al vindplaatsen gemeld vanaf 50 m ter hoogte van Hessie en vanaf 200 m ter hoogte van de Zwaluwstraat. Het gaat om vindplaatsen uit de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe en nieuwste tijd. Ter hoogte van de Mulgrachtstraat op ca. 50 m ten zuidwesten van Hessie bevindt zich een vindplaats uit de volle tot late middeleeuwen (ID 101966). Of er al dan niet een motte met neerhof gestaan heeft blijft nog een open vraag. In de vulling van een gracht werd een scherp grijs aardewerk gevonden. De scherp werd gedetermineerd als een rand van een Elmt-kom, te situeren tussen 1175-1350.¹⁷ Op korte afstand ten zuiden van Hessie bevindt zich de vindplaats Het Krijt (Rosberg) waar crematiegraven uit de metaaltijden werden aangetroffen (ID 101341).¹⁸ Op ca. 1 km ten zuidoosten van de Zwaluwstraat ter hoogte van de spoorweg werden een paar scherven handgevormd aardewerk uit de late bronstijd tot vroege ijzertijd gevonden en greppels en grachten uit de nieuwe tot nieuwste tijd (ID 207465).¹⁹ Op korte afstand ten westen hiervan werden restanten van ijzertijdbewoning (o.a. aardewerk uit de vroege ijzertijd) bij Villa Heléna aangetroffen (ID 101967).²⁰ De Sint-Odradakerk is een indicator die

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Boerenbril

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/103123> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Kiezelweg 152

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/223335> (Geraadpleegd op 26-10-2022)

¹² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Kapellekensdreef I

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/100638> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Gompelhoeve

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/111218> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Schans van Ginderbuiten

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/110693> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Schans van Gompel

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/110694> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Sint-Carolus-Borromeuskapel

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/111227> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Mulgrachtstraat I (Schans van Hessie)

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/101966> (Geraadpleegd op 24-05-2022)

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Het Krijt (Rosberg)

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/101341> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

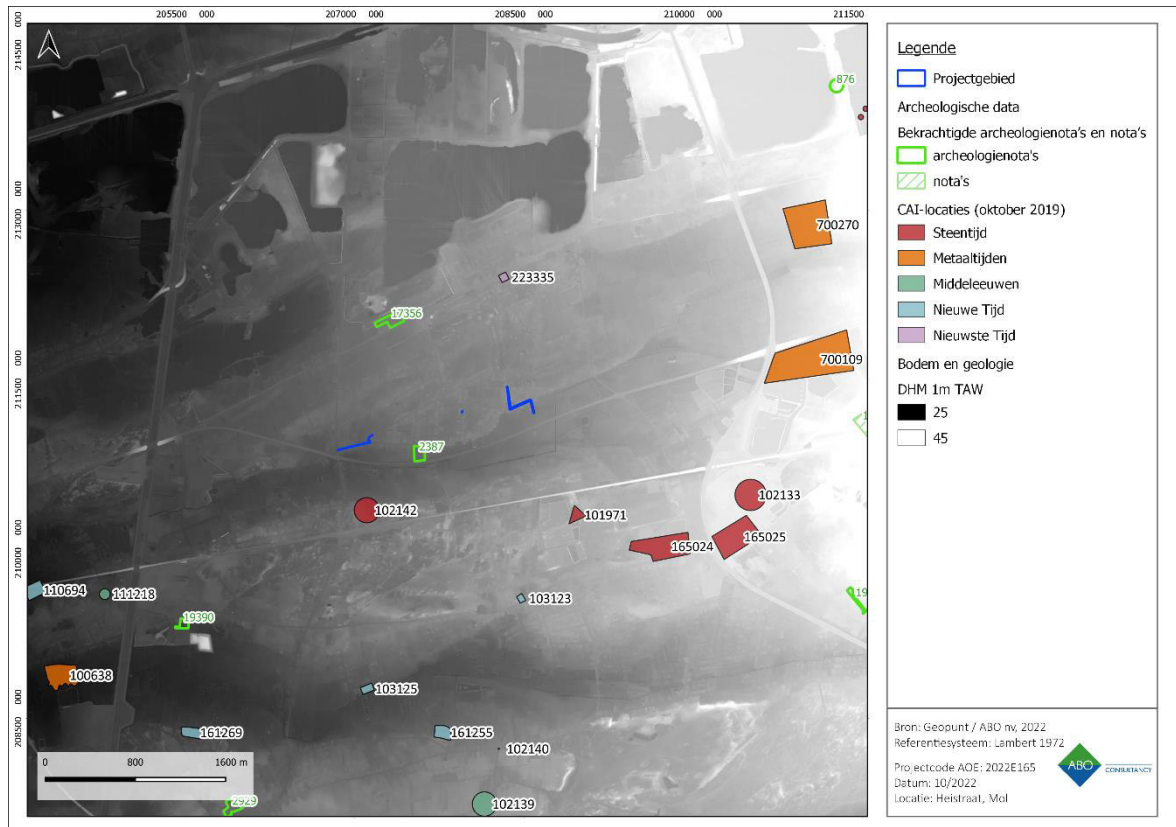
¹⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Sint-Odradastraat

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/207465> (Geraadpleegd op 27-10-2022)

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Merelstraat 16

[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/101967> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

zich op ca. 1 km ten oosten van de Zwaluwstraat situeert. Deze kerk die opklimt tot ca. 1400 is meermaals gesloopt en herbouwd (ID 111230).²¹ Net ten zuidwesten van de Zwaluwstraat werd een ondefinieerbaar groen geoxideerd metalen voorwerp, mogelijk onderdeel van een ridderuitrusting uit de middeleeuwen gevonden (ID 163381).²² Ten noordwesten van de Zwaluwstraat werden vondsten van de 17de tot 20ste eeuw aangetroffen, o.a. een zilveren 10 liard van 1751 bevond zich in de concentratie vondstenmateriaal (ID 162420).²³ Ten noorden van de Zwaluwstraat bevindt zich Schans van Stokt, een indicator nog merkbaar op het DHM. Deze schans was omgracht en hogergelegen en dateert van na 1625 (ID 110690).²⁴

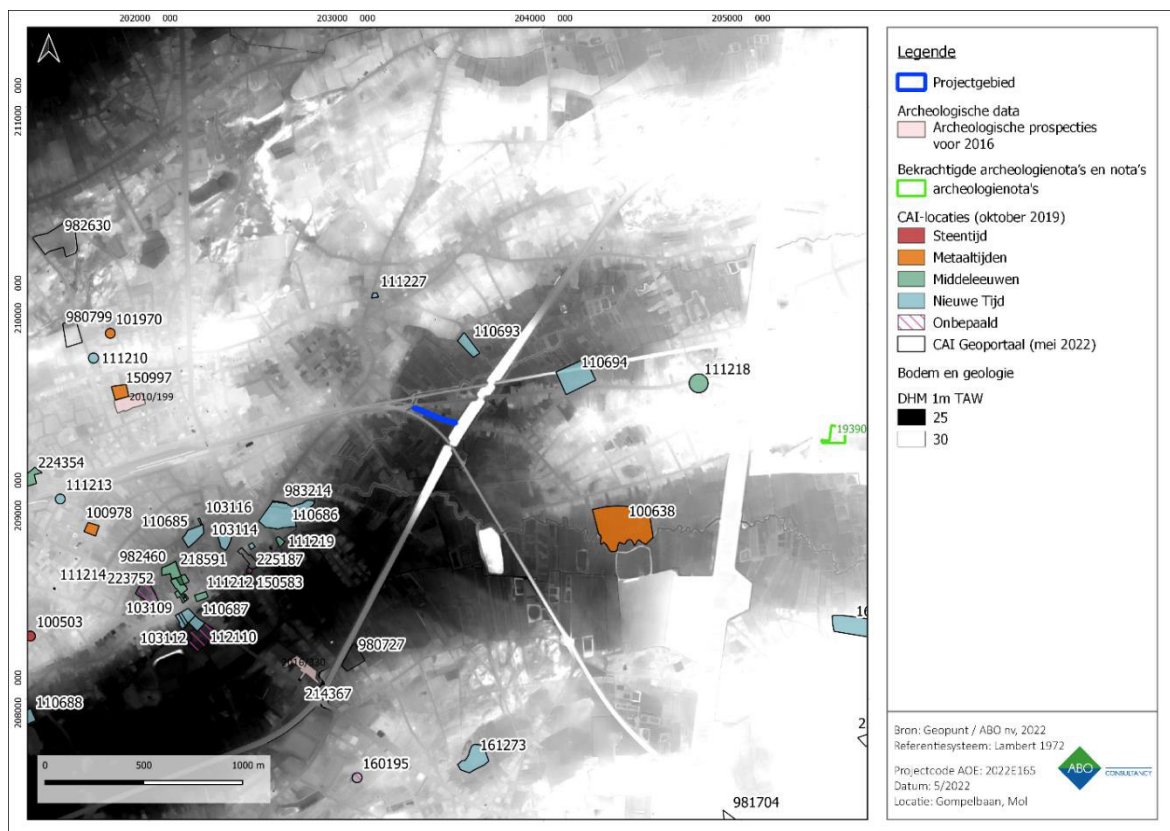
Figuur 51: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1) (CAI, 2022).

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Sint-Odradakerk
[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/111230> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

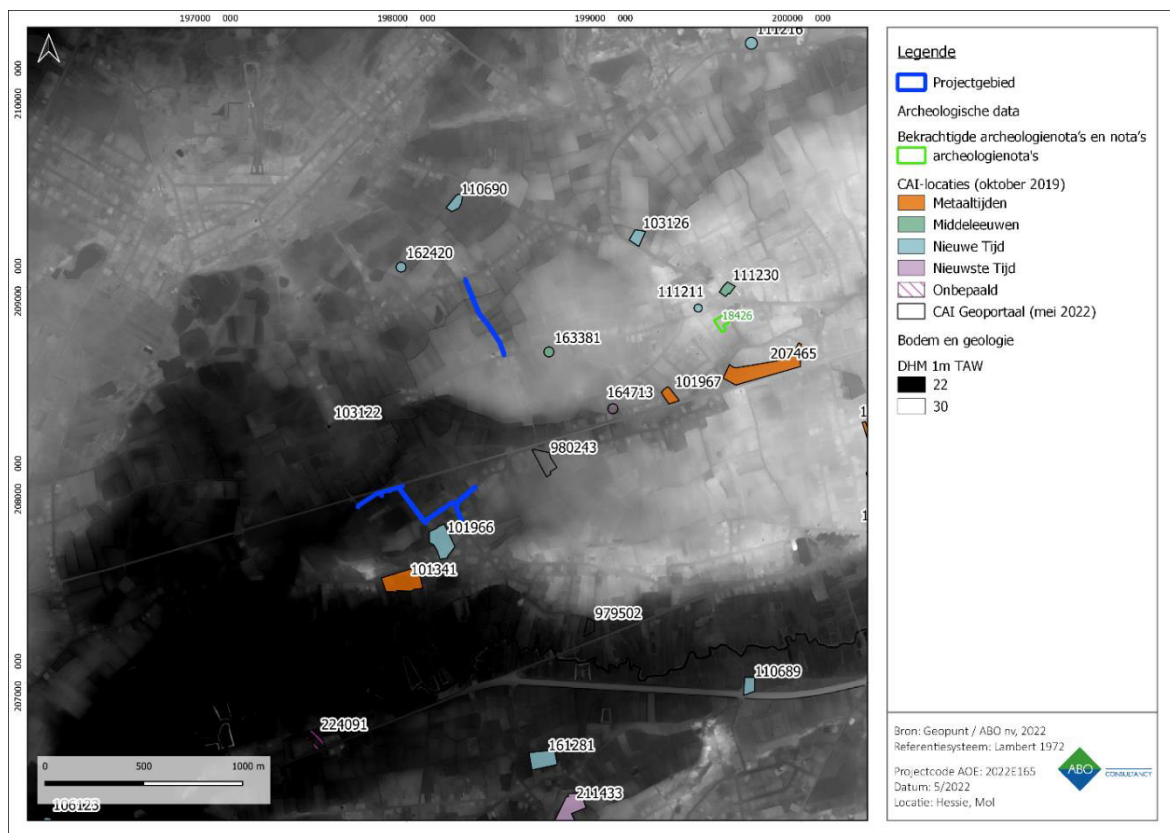
²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Koekoekstraat
[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/163381> (Geraadpleegd op 19-05-2022)

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Spechtstraat I
[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/162420> (Geraadpleegd op 27-10-2022)

²⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Schans van Stokt
[online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/110690> (Geraadpleegd op 27-10-2022)

Figuur 52: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2) (CAI, 2022).

Figuur 53: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3) (CAI, 2022).

De gekende archeologische resten in de omgeving van het projectgebied lijken te bevestigen dat de regio menselijke aanwezigheid heeft gekend vanaf de steentijden tot nu (Tabel 2). Resten uit de Romeinse tijd lijken te ontbreken, maar het is niet uitgesloten dat ze aanwezig zijn. In de omgeving van locatie 1 werden voornamelijk steentijdvondsten uit het meso- en neolithicum aangetroffen. In de nabije omgeving van locatie 2 werd een vindplaats uit de ijzertijd (celtic field) gelokaliseerd en zijn er indicatoren, o.a. schansen, uit de middeleeuwen en nieuwe tijd gekend. Ter hoogte van locatie 3 werd een vondst uit de volle of late middeleeuwen gevonden die het bestaan van een motte indiceert en ten zuiden van Hessie zijn er begravingssporen uit de metaaltijden aangetroffen. Op basis van de beschikbare gegevens lijkt er een grotere trefkans te zijn voor de steentijd voor locatie 1, voor de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe en nieuwste tijd voor locaties 2 en 3. Er werden evenwel geen archeologische sites aangetroffen en er bevinden zich geen vindplaatsen aanpalend aan de drie locaties van het projectgebied. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er archeologische resten en/of sporen uit uiteenlopende archeologische perioden aanwezig kunnen zijn op de drie locaties van het projectgebied. In deze situatie moet echter ook rekening gehouden worden met de kans op bewaring van archeologische resten en de mogelijke kenniswinst bij eventueel verder onderzoek.

CAI	Locatie	Omschrijving	Datering
102142	Balen	Balen Wezel station: Erfgoedonderzoek: - Concentratie 100-tal artefacten, meestal microlieten - Pijlpunt	Mesolithicum Neolithicum
101971	Mol	Mol-Wezel kerkhof: Archeologische veldkartering: - Spitsen, trapezia, driehoeken, geretoucheerde fragmenten, kernrand- en micrklings, debitage materiaal in silex en Wommersomkwartsiet - Pijlpunten	Mesolithicum Neolithicum
165024	Mol	Wezel-Kerkhof: Archeologische veldkartering: - Lithisch materiaal	Meso- en neolithicum
100638	Mol	Kapellekensdreef I: Luchtfotografie: - Celtic field	Late bronstijd
207465	Mol	Sint-Odradastraat: Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem: - Greppels en gracht	Nieuwe-nieuwste tijd
101967	Mol	Merelstraat 16: Archeologische opgraving: - Aardewerk	Vroege ijzertijd
101341	Mol	Het Krijt (Rosberg): Toevalsvondsten, erfgoedonderzoek: - crematiegraven	Metaaltijden
111218	Mol	Gompelhoeve: Historische studie, kaartstudie: - Hof uit 8ste eeuw	Vroege middeleeuwen
111230	Mol	Sint-Odradakerk: Erfgoedonderzoek: - Klimt op tot ca 1400 - Meermaals gesloopt en herbouwd	Late middeleeuwen
163381	Mol	Koekoekstraat: Metaaldetectie: - Ondefinieerbaar groen geoxideerd voorwerp, mogelijk een onderdeel van een ridderuitrusting	Middeleeuwen

CAI	Locatie	Omschrijving	Datering
101966	Mol	Mulgrachtstraat I (Schans van Hessie): - Scherf grijs aardewerk in vulling gracht (rand van een Elmpt-kom), gedateerd tussen 1175 en 1350	Volle - late middeleeuwen
103123	Mol	Boerenbril: Historische studie, kaartstudie: - Voormalige pachthoeve abdij van Postel, opgericht in 1726	18de eeuw
110693	Mol	Schans van Ginderbuiten: Erfgoedonderzoek, historische studie: - Gracht van schans	16de eeuw
110694	Mol	Schans van Gompel: Historische studie, kaartstudie: - Omgrachte schans	16de eeuw
111227	Mol	Sint-Carolus-Borromeuskapel: Erfgoedonderzoek: - Gebouwd begin 18de eeuw, gesloopt 1960	18de eeuw
700109	Lommel	Glasfabriek: Luchtfotografie: - Celtic field - Oriëntatie van het spoor: NO-ZW (niet dezelfde als die van huidige percelen) - Indicator	Late bronstijd tot vroege ijzertijd
700270	Lommel	Dorperheide 3: Luchtfotografie: - Celtic field - Indicator	Late bronstijd tot vroege ijzertijd
223335	Mol	Kiezelweg 152: Booronderzoek: - Baksteen en puin van voormalige bebouwing - Fragmenten vuursteen - Fragmenten houtskool en gecalcineerd bot - Fragmenten steenkool, steenkoolslakken, baksteenfragmenten, vensterglas van voormalige bebouwing - Scherven aardewerk	Nieuwe tijd - jaren 50 20ste eeuw
162420	Mol	Spechtstraat I: Metaaldetectie: - Vondsten van de 17de tot 20ste eeuw, o.a. een zilveren 10 liard van 1751 bevond zich in de concentratie vondstenmateriaal	17de eeuw
110690	Mol	Schans van Stokt: Erfgoedonderzoek: - Omgracht en hoger gelegen , na 1625	17de eeuw

Tabel 2: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2022).

In de directe omgeving van het projectgebied werden er sinds de wetwijziging van 2016 reeds zes archeologienota's (AN) en drie nota's (N) gepubliceerd. In de nabije omgeving van locatie 1 is er één archeologienota (ID 1348) en één nota (ID 2387) opgesteld. Aanpalend aan en/of in de directe omgeving van locatie 2 werden een archeologienota (ID 15282), een actualisatie van de archeologienota (ID 7526) en een nota (ID 12512) geschreven. Aanpalend en/of in de directe omgeving van locatie 3 werden drie archeologienota's (ID 1998, ID 2281 en ID 9513) en één nota opgesteld (ID 14837).

Er kan uit deze data geconcludeerd worden dat er niet veel interessante sporen werden aangetroffen in de omgeving van het projectgebied. De bodem was ter hoogte van de onderzochte lijntracés zodanig verstoord dat er geen sporen meer konden aanwezig zijn. Echter, archeologische sporen kunnen ondanks hun afwezigheid niet uitgesloten worden. De afwezigheid van sporen kan mogelijk te wijten zijn aan het feit dat de zones niet onderzocht werden.

ID	Naam	Type	Bedrijf	Conclusie
Vooronderzoek Mol Mol Moerhoek Archeologieportaal Onroerend Erfgoed	Vooronderzoek Mol Mol Moerhoek	AN	Fodio bvba	Omwille van de bodemgesteldheid, het grondgebruik en het gebrek aan archeologische waarden in de omgeving, ondanks gevoerd onderzoek, werd het archeologisch potentieel van het projectgebied als zeer laag ingeschat. Archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem werd omwille van het evenwicht tussen de kosten en de baten van het onderzoek en het evenwicht tussen de onderzoeksinspanning en de te verwachten resultaten daarom niet aanbevolen. Er diende bijgevolg geen programma van maatregelen te worden opgesteld. ²⁵
Vooronderzoek Mol Heistraat Archeologieportaal Onroerend Erfgoed	Vooronderzoek Mol Heistraat	N	Archebo	Er werd een bureauonderzoek en een ingreep in de bodem uitgevoerd. Tijdens het verkennend booronderzoek werden geen artefacten gevonden. Het daaropvolgende proefsleuvenonderzoek bracht geen interessante sporen op, waardoor geen verder onderzoek geadviseerd werd. ²⁶
Vooronderzoek Mol Ginderbuiten Archeologieportaal Onroerend Erfgoed	Vooronderzoek Mol Ginderbuiten	AN	ABO NV	De geplande werken overlappen grotendeels met een zone waarover al een bekrachtigde archeologienota (ID 12512) en nota (ID 7526) bestaat. De werken zijn binnen deze archeologienota onveranderd gebleven. Er werd daarom een vrijgave voor het terrein voor grondverbetering geadviseerd. Binnen het bergbezinkingsbekken kon geen bemaling plaatsvinden, omdat dan de stabiliteit van de loods in gevaar kwam. Er werd binnen deze archeologienota daarom ook een vrijgave geadviseerd voor het bezinkingsbekken, aangezien een vervolgonderzoek niet haalbaar was in de vorm van profielputten of proefsleuvenonderzoek. Er werd voor het lijntracé binnen deze archeologienota ook een vrijgave geadviseerd. ²⁷
https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/1998	Vooronderzoek Geel Fietsostrade Herentals Balen	AN	GATE bvba	Het bureauonderzoek toonde een geringe kans tot het aantreffen van waardevolle archeologische sporen, structuren en vondsten. Dit in combinatie met de reeds bestaande wegenis, de aanwezigheid van geroerde gronden, en de relatief beperkte breedte en diepte van de geplande werken,

²⁵ Arckens/De Beenhouwer 2016, 38

²⁶ Claesen et al. 2016, 4

²⁷ Caelen/Holstein 2020, 3

				maken dat de kenniswinst laag is, en daardoor verder onderzoek kosten-baten niet aangewezen leek. ²⁸
https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/9513	Vooronderzoek Mol Haag	AN	J. Verrijckt Archeologie & Advies	Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent eveneens weinig archeologische vondstlocaties. Het ontbreken van goed onderzochte archeologische sites wil echter niet zeggen dat er geen archeologische sites aanwezig zijn. Toch is er een hoge verwachting voor sites uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen) toe te schrijven aan het plangebied. Gezien er een verkaveling gerealiseerd wordt, gaat men uit van een verstoring van het bodemarchief en wordt verder vooronderzoek geadviseerd. ²⁹
https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/14837	Vooronderzoek Mol Haag	N	J. Verrijckt Archeologie & Advies	Er is geen duidelijke waardevolle archeologische site aanwezig binnen de advieszone, al zal er ergens in de nabije omgeving mogelijk wel een archeologische site aanwezig zijn. Bovendien bleek tijdens het sleuvenonderzoek dat er toch ook wel enkele verstoringen aanwezig waren binnen het plangebied en dat de bodem hier en daar wel redelijk was afgetopt door recentere plaggendecken (voornamelijk in het zuidoosten). ³⁰
https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/22821	Vooronderzoek Mol Hessie 41	AN	De Nutte Glenne	Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en het landschappelijk booronderzoek kwam naar voren dat er een proefsleuvenonderzoek werd geadviseerd. Dit is de meest geschikte methode voor het vaststellen van al dan niet aanwezige resten van landbouwgemeenschappen. Dit omwille van de maximaal middelhoge archeologische verwachting respectievelijk van nederzettingen van landbouwers of sporen van begravingen vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met de late 18de eeuw als een hoge archeologische verwachting voor bewoningssporen vanaf minstens de late 18de eeuw. ³¹

²⁸ Cryns/Laloo 2017, 4

²⁹ Verrijckt 2018, 3

³⁰ Verrijckt 2020, 3

³¹ De Nutte 2022, 6-7

4.3 CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

Een belangrijke bron van informatie is historisch kaartmateriaal. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Eventueel eerder aanwezige middeleeuwse structuren zijn mogelijk reeds verdwenen en dus niet meer opgenomen zijn in recentere bronnen.

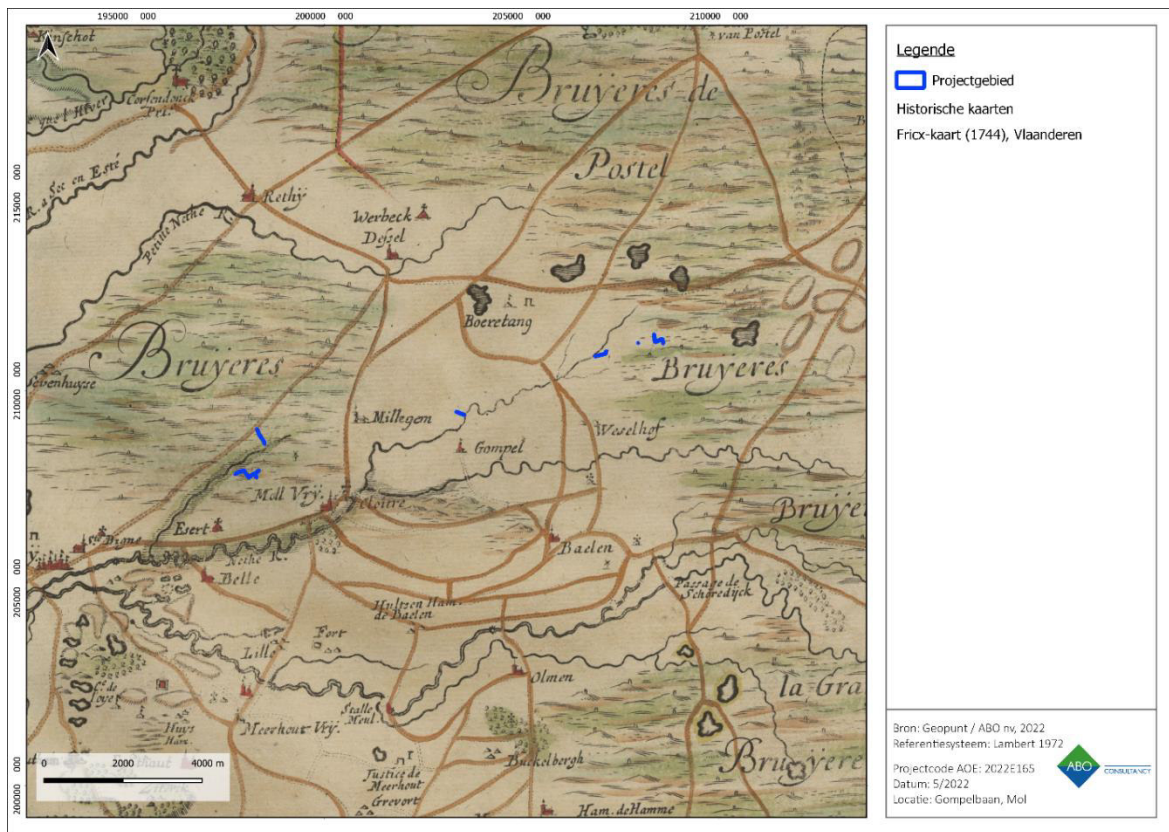
De oudste raadpleegbare betrouwbare cartografische bron is de Fricxkaart uit 1744. Hoewel deze kaart weinig gedetailleerd is, kan toch reeds een idee verkregen worden van het projectgebied en het omliggende gebied. Het projectgebied ligt in heidegebied, niet ver van de historische dorpskern van Mol en ruimer gezien tussen Geel en Lommel. In de nabije omgeving zijn de gehuchten Millegem, Gompel en Weselhof gelegen. In de buurt van het projectgebied stromen de Scheppelijke en de Molse Nete. Er kan reeds lokaal erfgoed, zoals molens en kerken, herkend worden in het landschap. De kaart lijkt ongeveer correct gegeorefereerd te zijn (Figuur 54).

Op de Ferrariskaart (1777) wordt het projectgebied ter hoogte van locatie 1 nog steeds in heidegebied weergegeven. Locatie 2 aan de Gompelbaan wordt in drasland weergegeven en ter hoogte van locatie 3 is de Zwaluwstraat in akkerland gelegen en wordt Hessie omgeven door velden, weiden en drasland. De historische voorlopers van de Heistraat, Gompelbaan, Hessie en de Zwaluwstraat lijken reeds te bestaan, maar ze overlappen niet met de huidige tracés. Ter hoogte van locatie 3 is reeds lintbebouwing te bemerken. De historische tracés van Hessie en de Zwaluwstraat overlappen mogelijk met een paar hoeves. De historische dorpskern van Mol is langgerekt met sterk aaneensluitende lintbebouwing en achterliggende tuinen (Figuur 55 - 57).

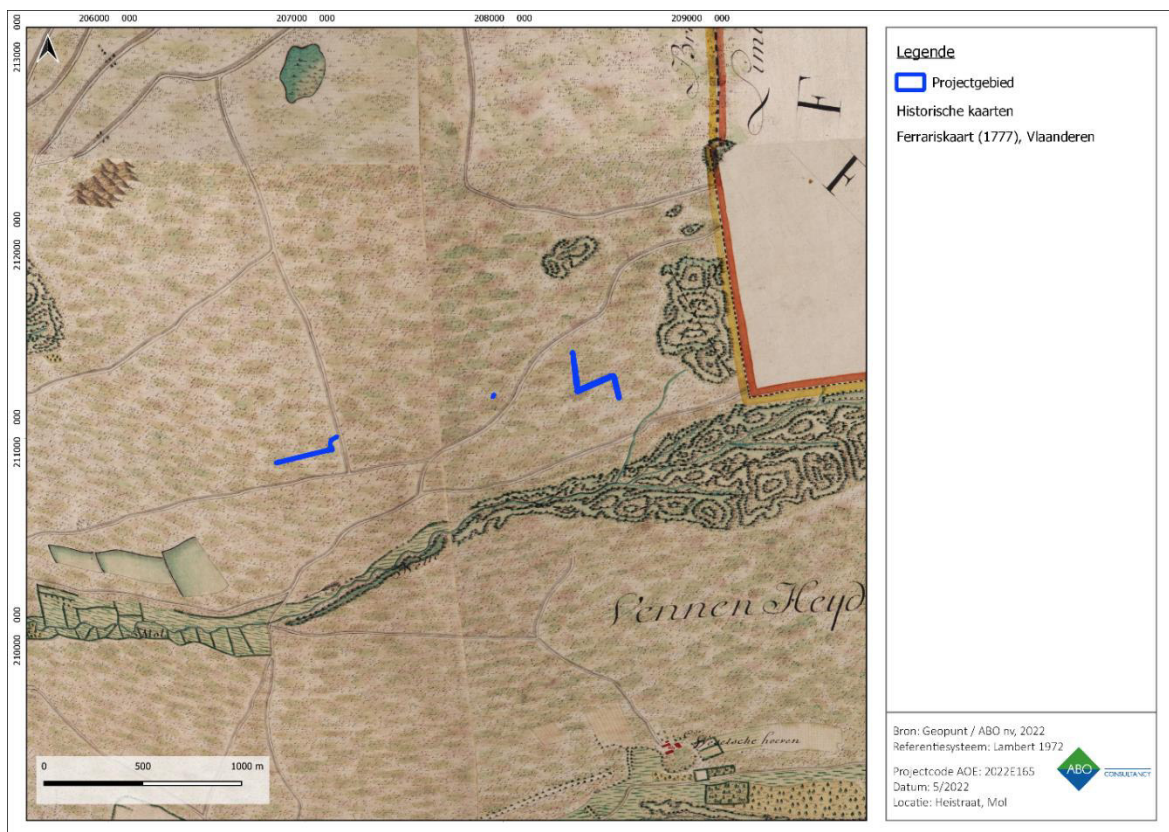
De Atlas de Buurtwegen (1840) toont een verdere toename van de lintbebouwing, de uitbreiding van het stratennet en de opkomst van de eerste administratieve percelen. De wegen zijn nu rechtgetrokken. Ter hoogte van locatie 1 is de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef en Paviljoenweg nog niet aangelegd. Langs de Heistraat zijn slechts enkele gebouwen te bemerken. Het huidige tracé van locatie 2 overlapt met het historische tracé van de Gompelbaan. De kaart is mogelijk niet helemaal correct gegeorefereerd, want de historische tracés van Hessie en de Zwaluwstraat op locatie 3 komen niet helemaal overeen met de huidige tracés. De tracés van deze locatie overlappen nog met historische bebouwing (Figuur 58 - 60).

De Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) is administratief gezien minder gedetailleerd als de andere besproken 19de-eeuwse kaarten, maar lijkt wel beter gegeorefeerd. De historische tracés van locatie 3 overlappen nu wel met de huidige tracés. Het historische tracé van de Heistraat overlapt nog steeds niet met de huidige tracés van locatie 1. De Zwarte Schuurstraat, de Korte Heistraat, de Schooldreef en Paviljoenweg zijn nog niet aangelegd. De drie locaties zijn onbebouwd. Er is een sterke achteruitgang van de heide te bemerken (Figuur 61 - 63).

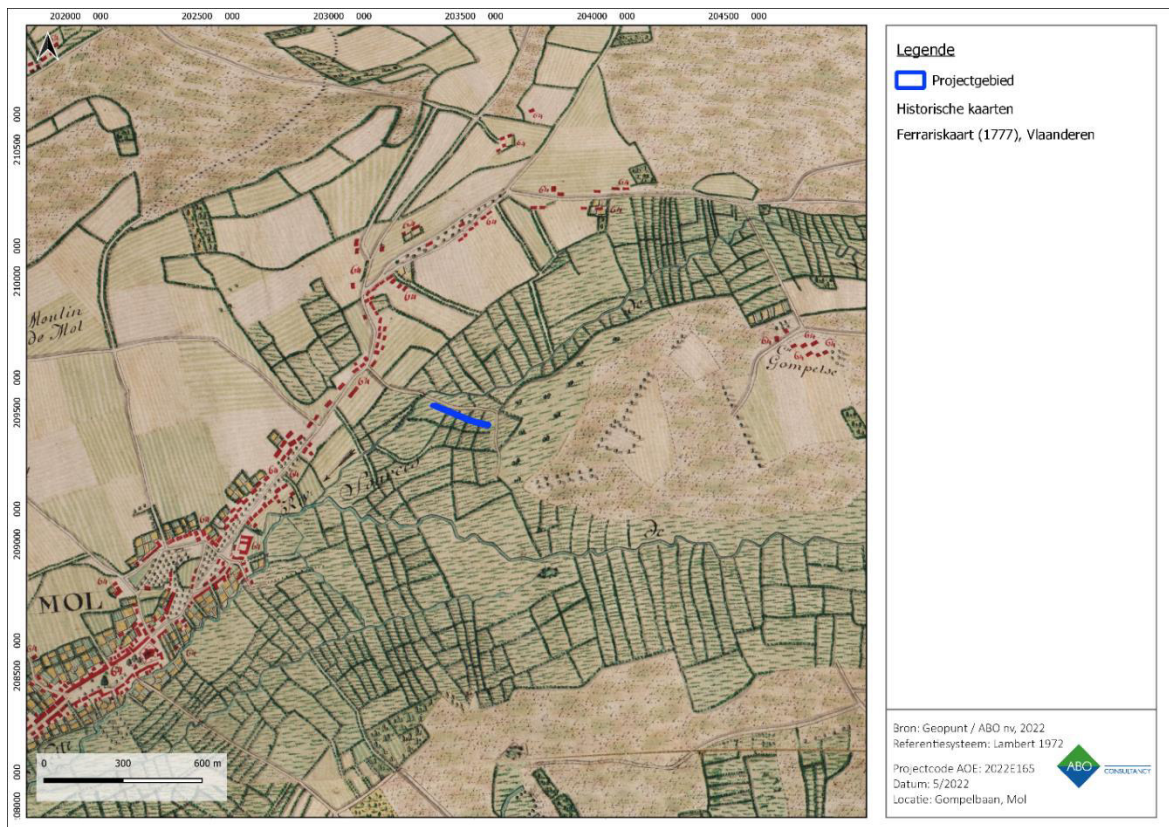
De topografische kaart uit 1873 geeft een goed overzicht weer van de hoogtelijnen, de straten, de bebouwing, de akkers en waterlopen de Molse en Scheppelijke Nete. Er is een belangrijke verandering in het landschap met de aanleg van de spoorwegen die nabij het projectgebied loopt. Het historische tracé van de Heistraat overlapt nu grotendeels met het huidige en de Schooldreef is aangelegd. Locaties 1 en 2 zijn nog steeds weinig bebouwd, terwijl de bebouwing rond Hessie op locatie 3 verder uitgebreid is. De heide heeft volledig plaatsgemaakt voor akkers en beboste percelen (Figuur 64 - 66).

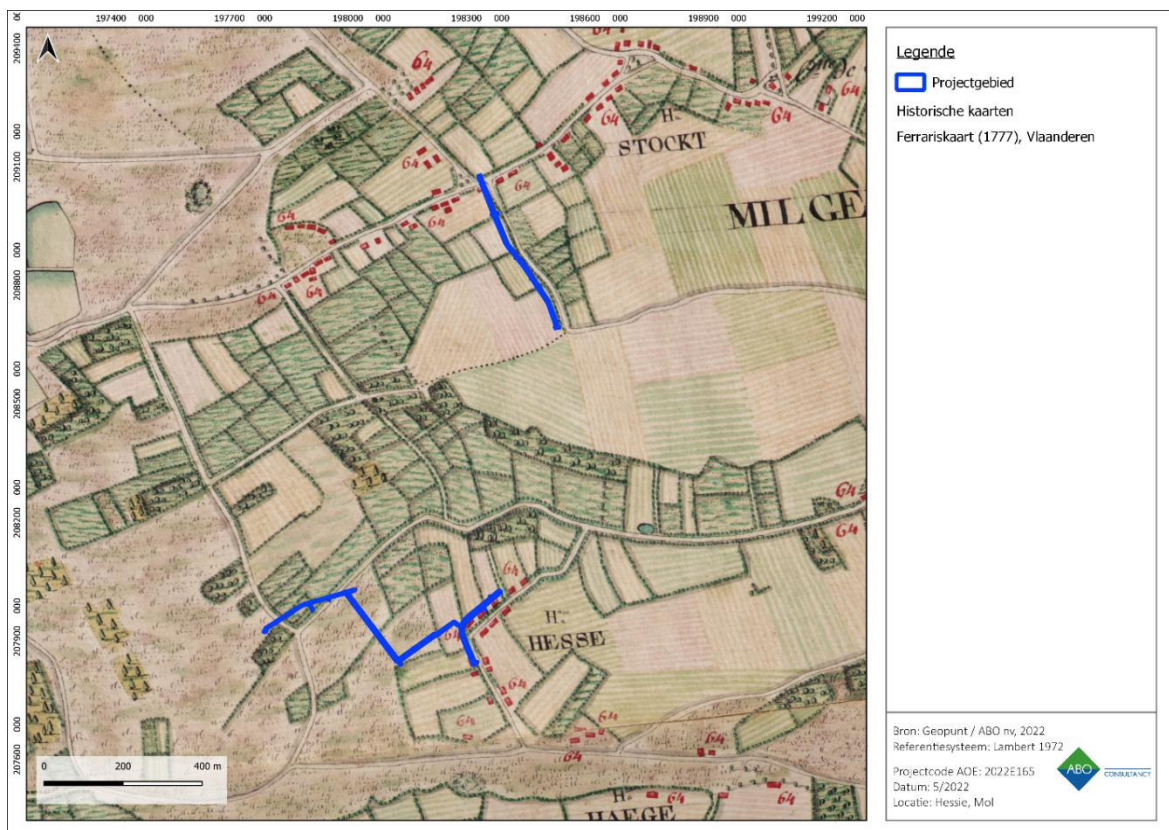
Figuur 54: Fricx-kaart met aanduiding van het projectgebied

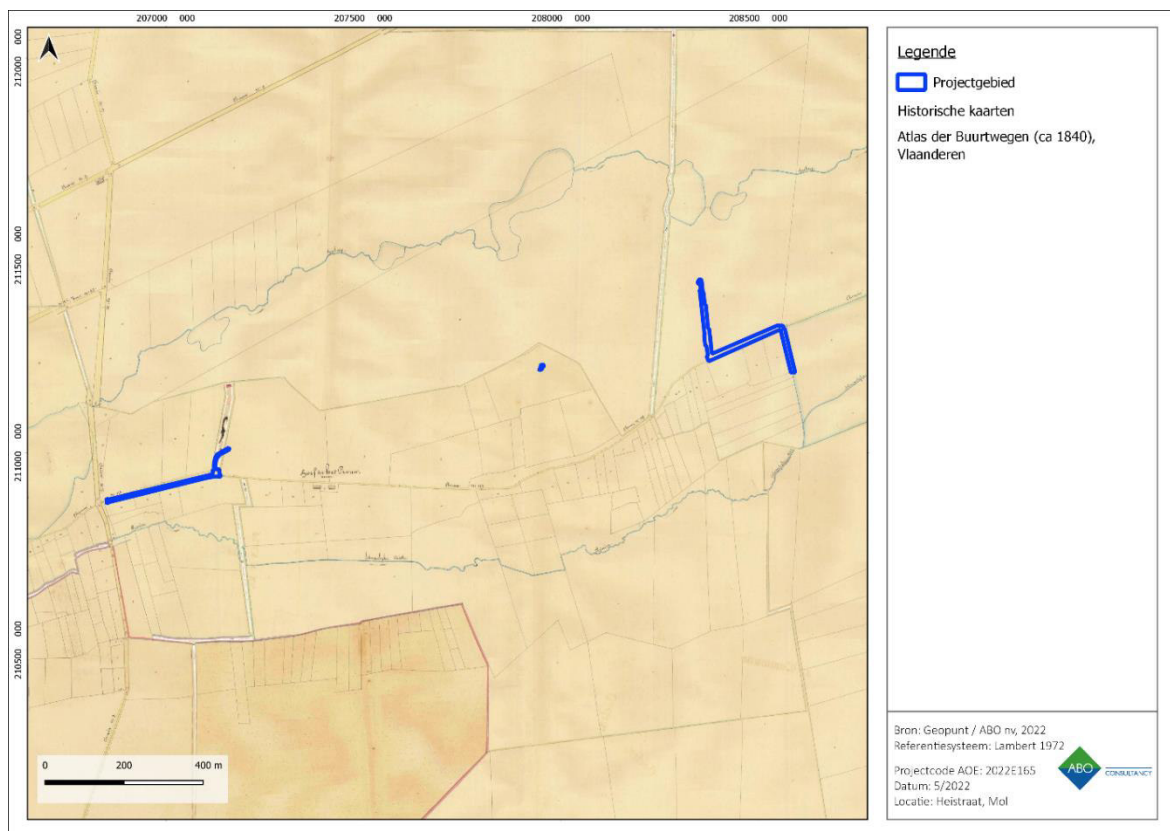
Figuur 55: Ferraris-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

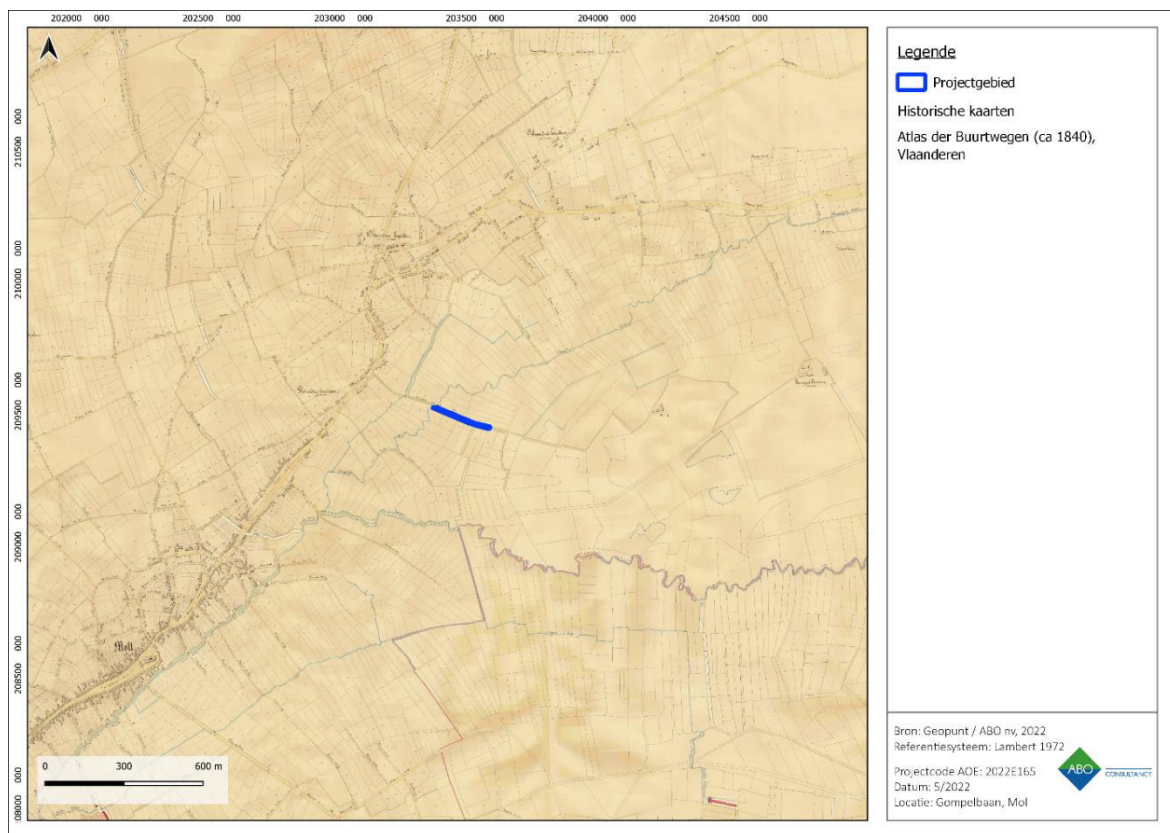
Figuur 56: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

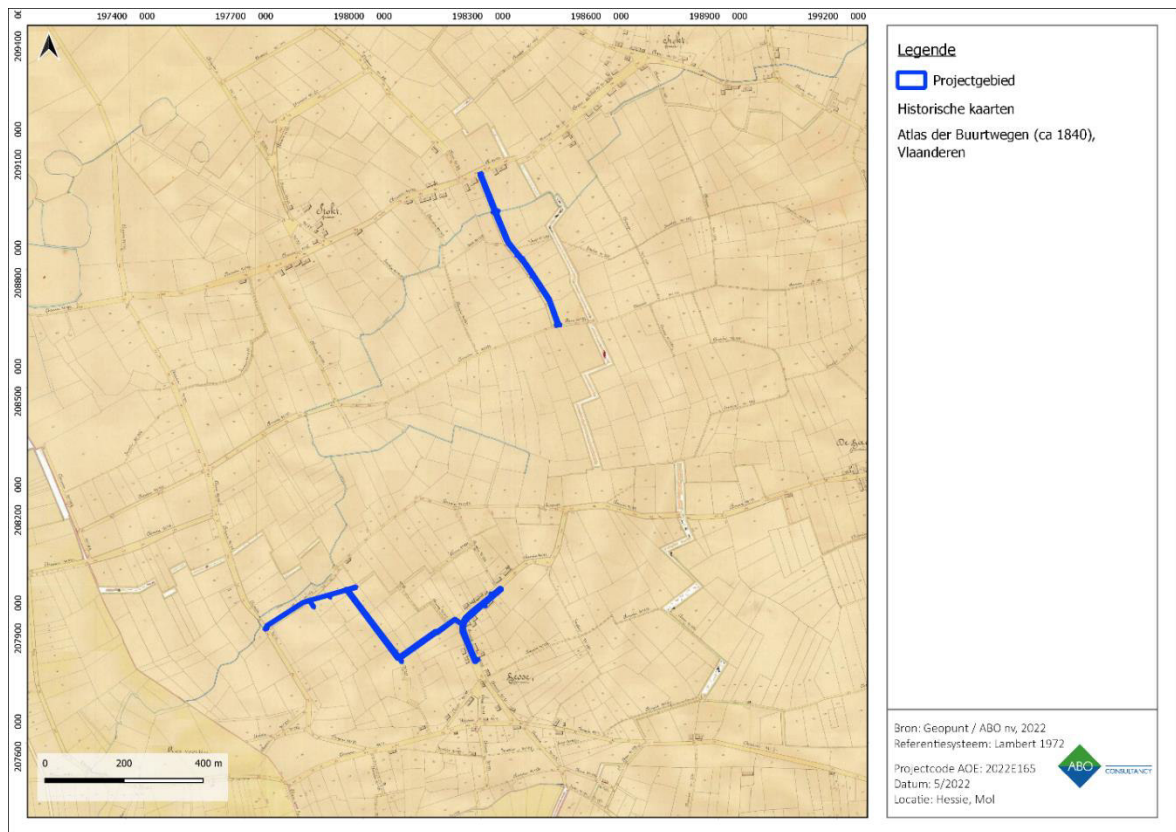
Figuur 57: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hesse en de Zwaluwstraat (locatie 3)

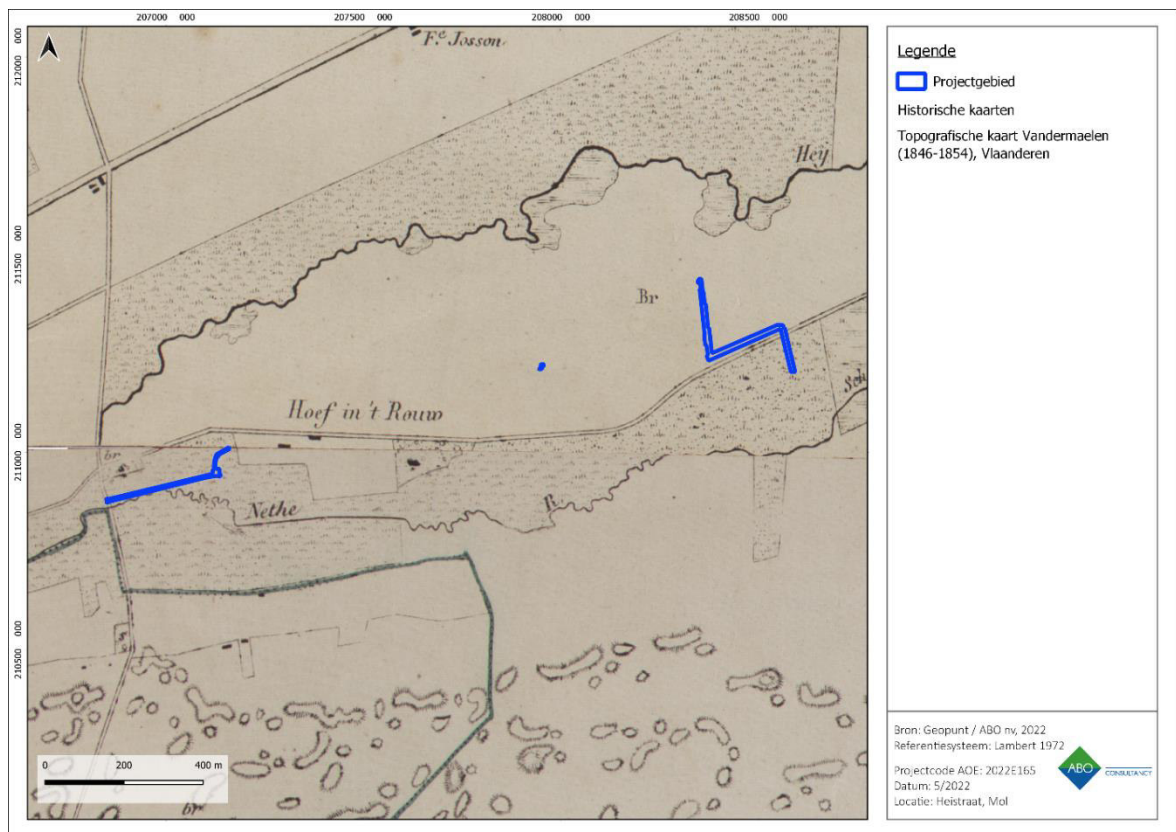
Figuur 58: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

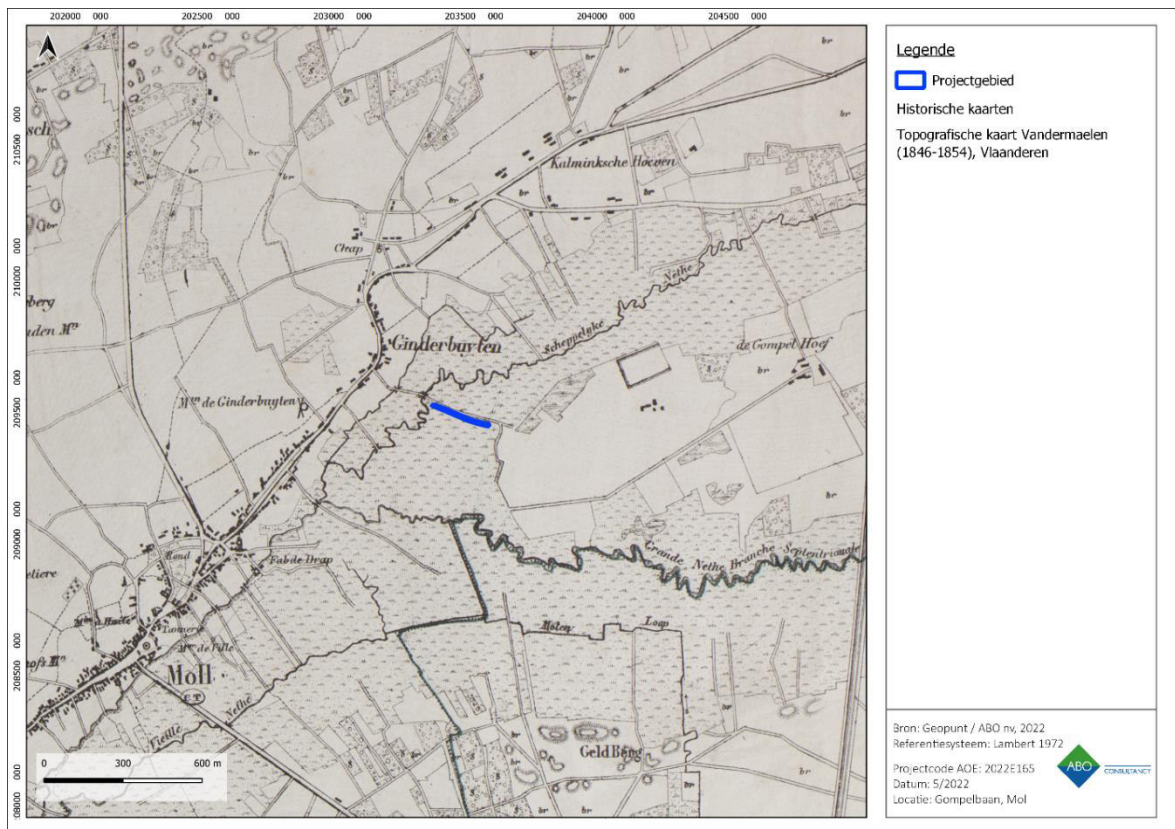
Figuur 59: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

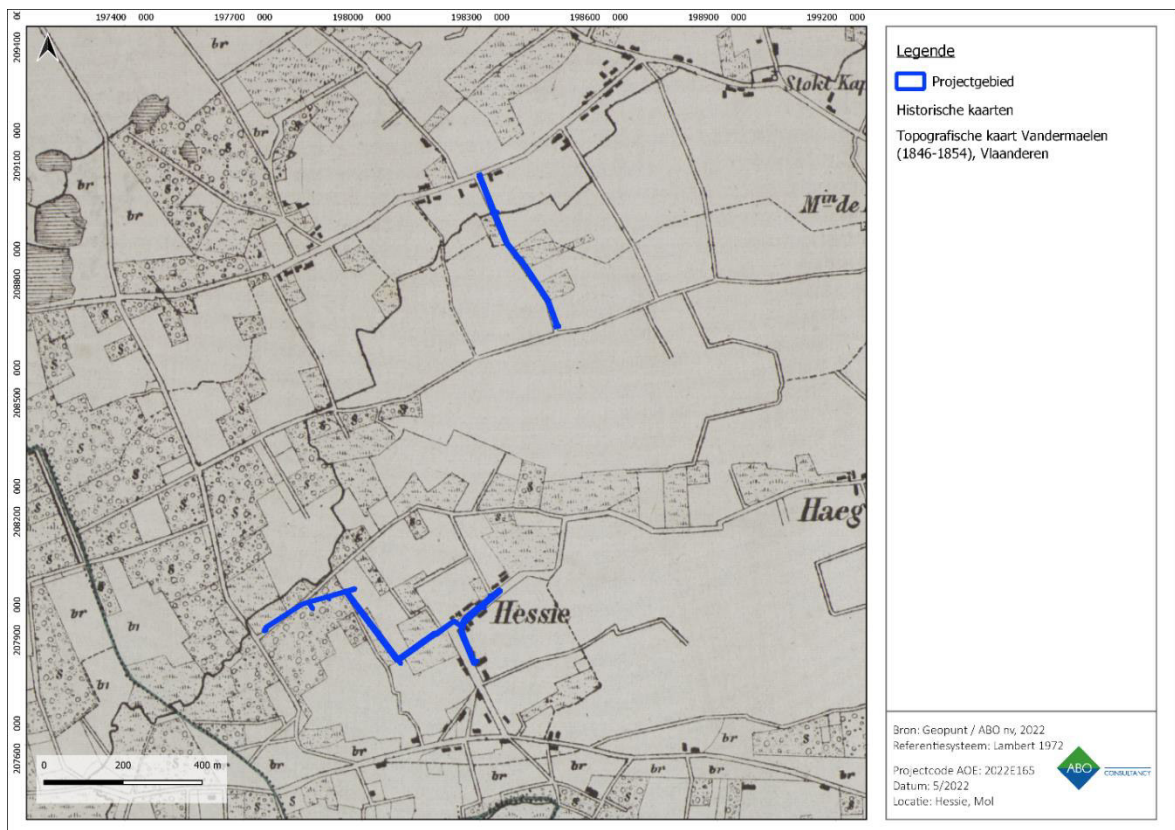
Figuur 60: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

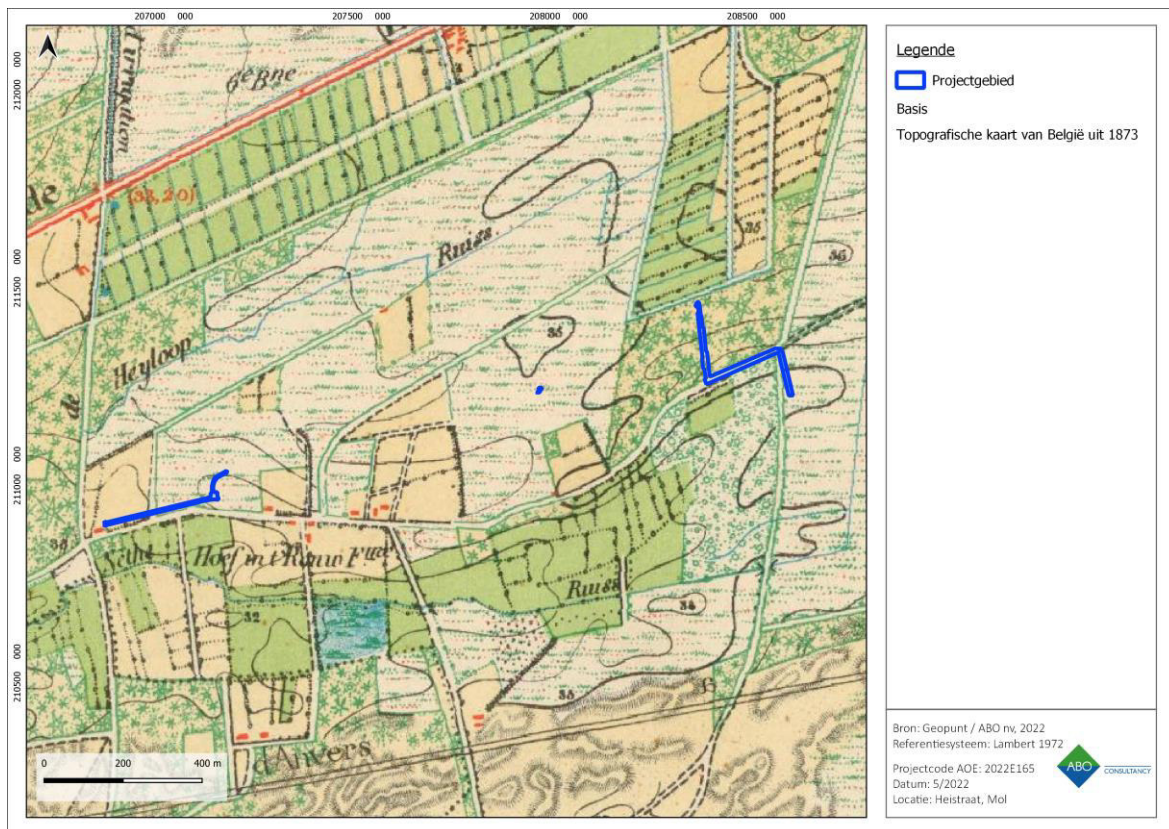
Figuur 61: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

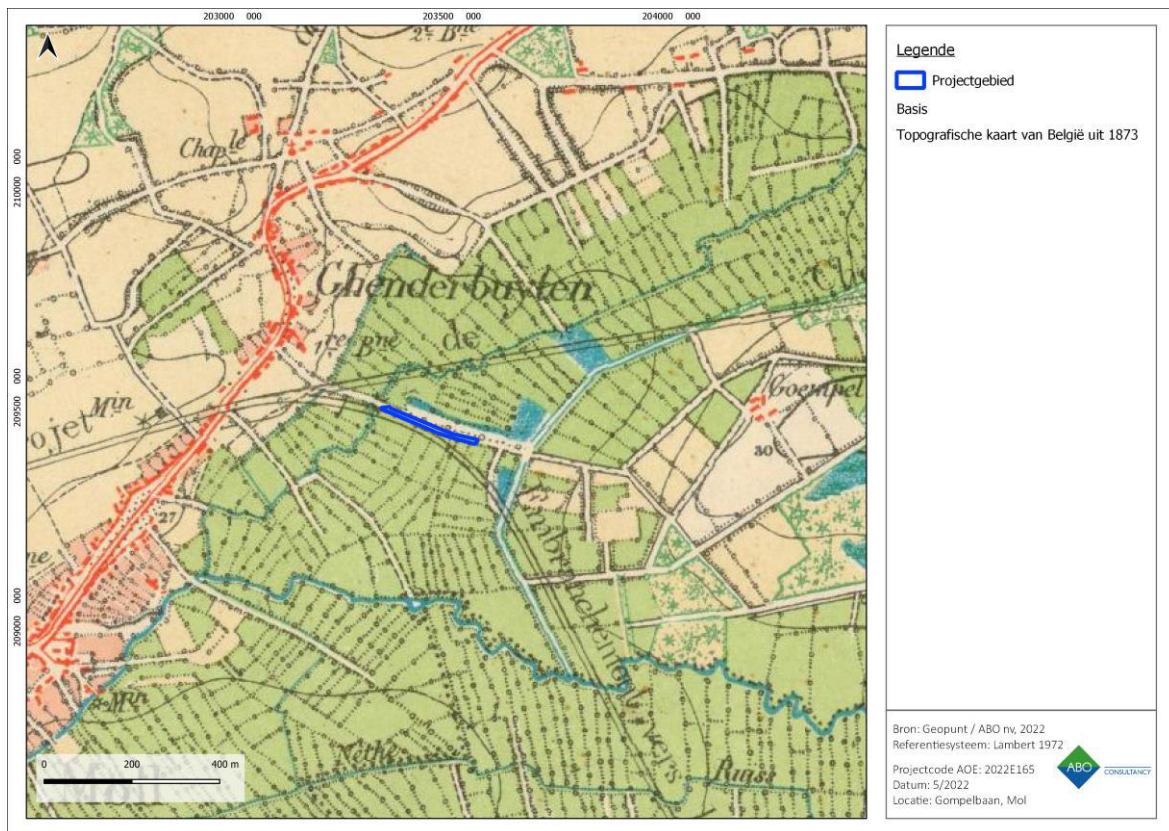
Figuur 62: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

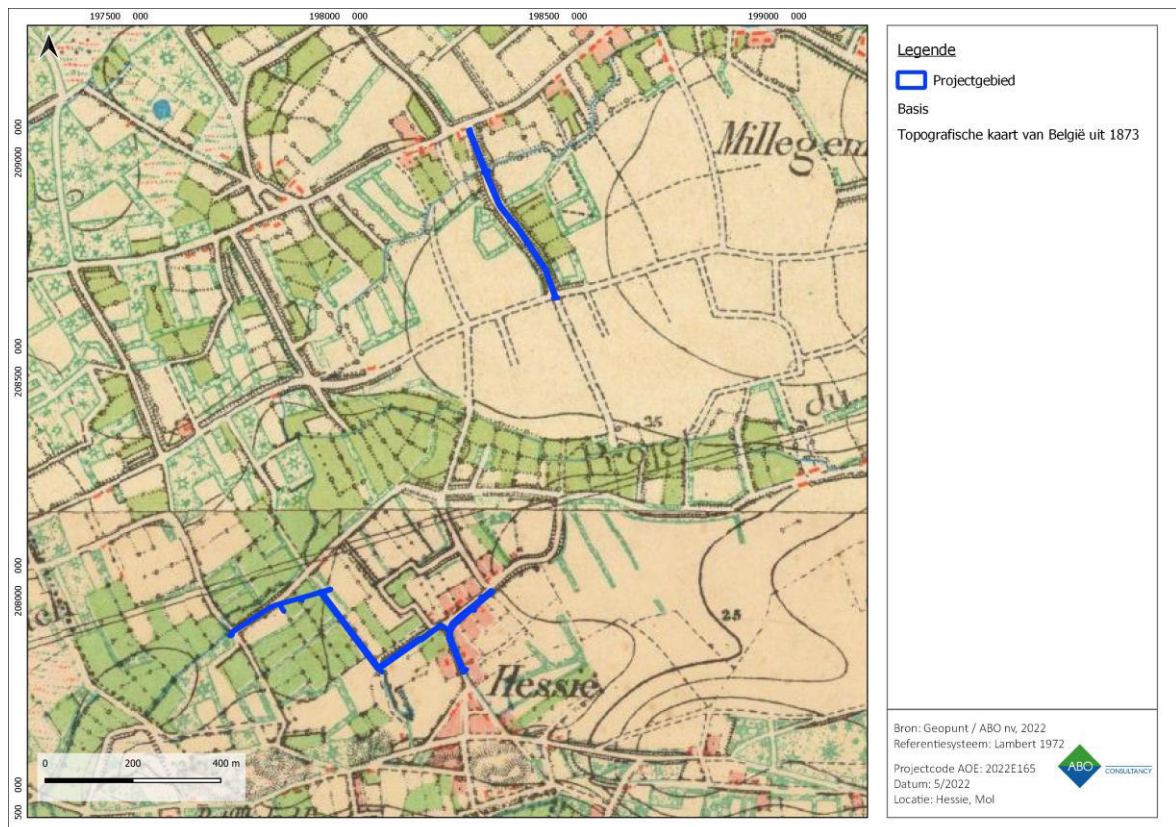
Figuur 63: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

Figuur 64: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

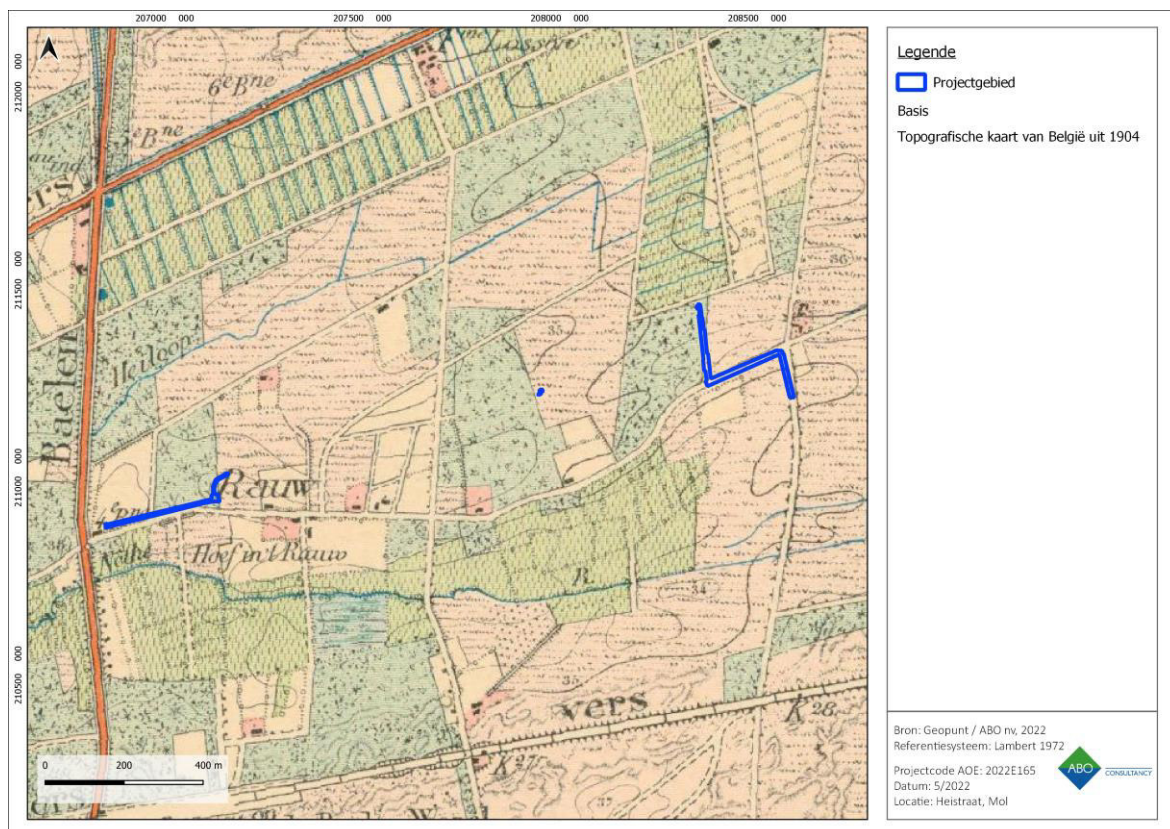
Figuur 65: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

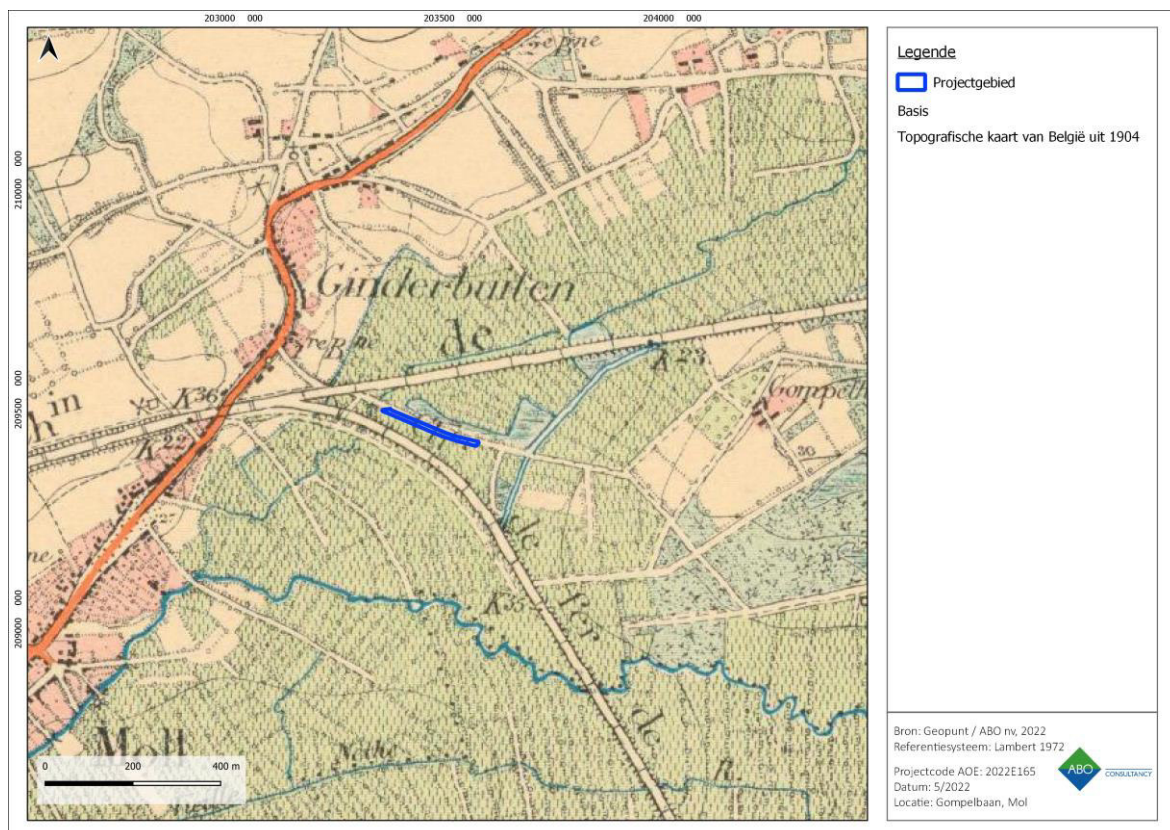
Figuur 66: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

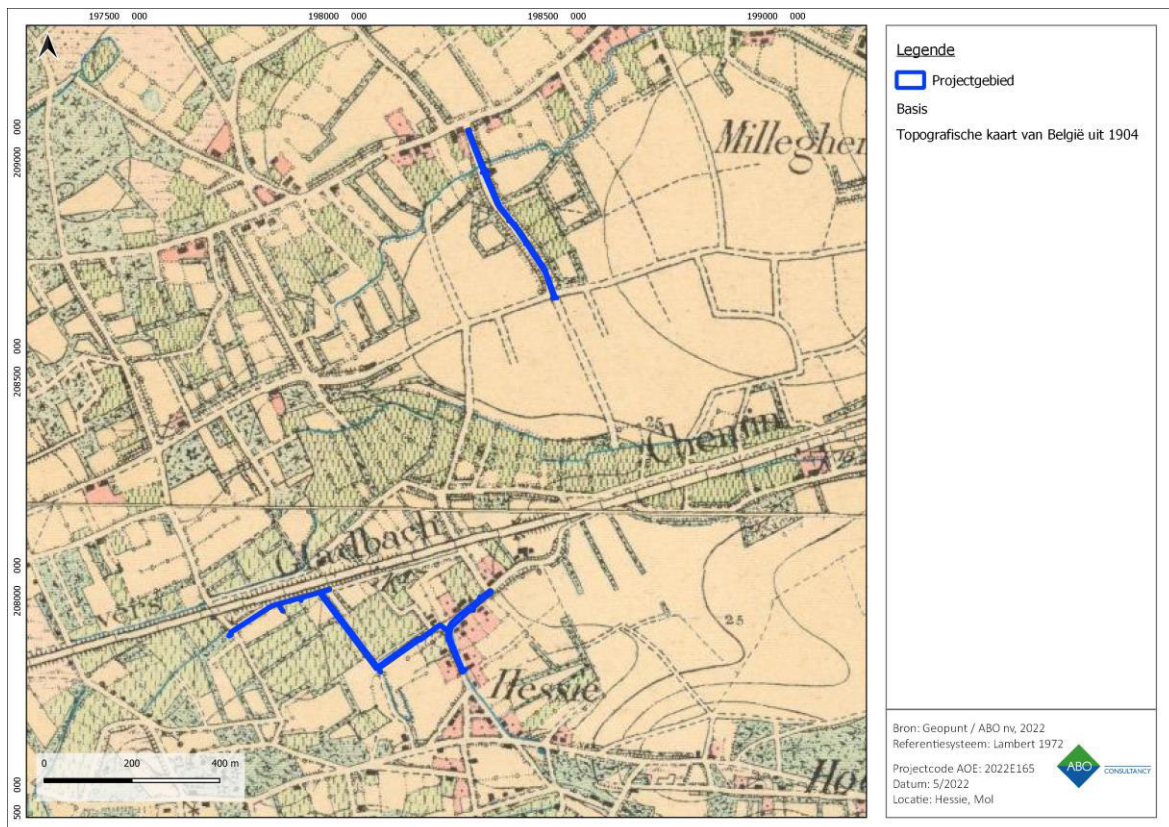
Recentere landschapsveranderingen tonen aan dat het projectgebied en zijn directe omgeving tot 1939 nagenoeg onveranderd is gebleven. Vanaf 1939 is er een sterke opdeling in percelen en uitbreiding van het stratennet. De Korte Heistraat en Paviljoenweg ter hoogte van locatie 1 zijn nu aangelegd. Ter hoogte van locatie 2 zijn er vooral veel vijvers ontstaan in die periode en ter hoogte van locatie 3 is de situatie nagenoeg ongewijzigd gebleven. Op de topografische kaarten vanaf 1969 en de luchtfoto's vanaf 1971 ziet men voornamelijk een sterke toename van lintbebouwing langs de betrokken straten van de drie locaties en een sterke uitbreiding van de woonwijken ter hoogte van locatie 1. Het hinterland blijft voornamelijk gekarakteriseerd door agrarisch gebied en beboste percelen (Figuur 67 - 90).

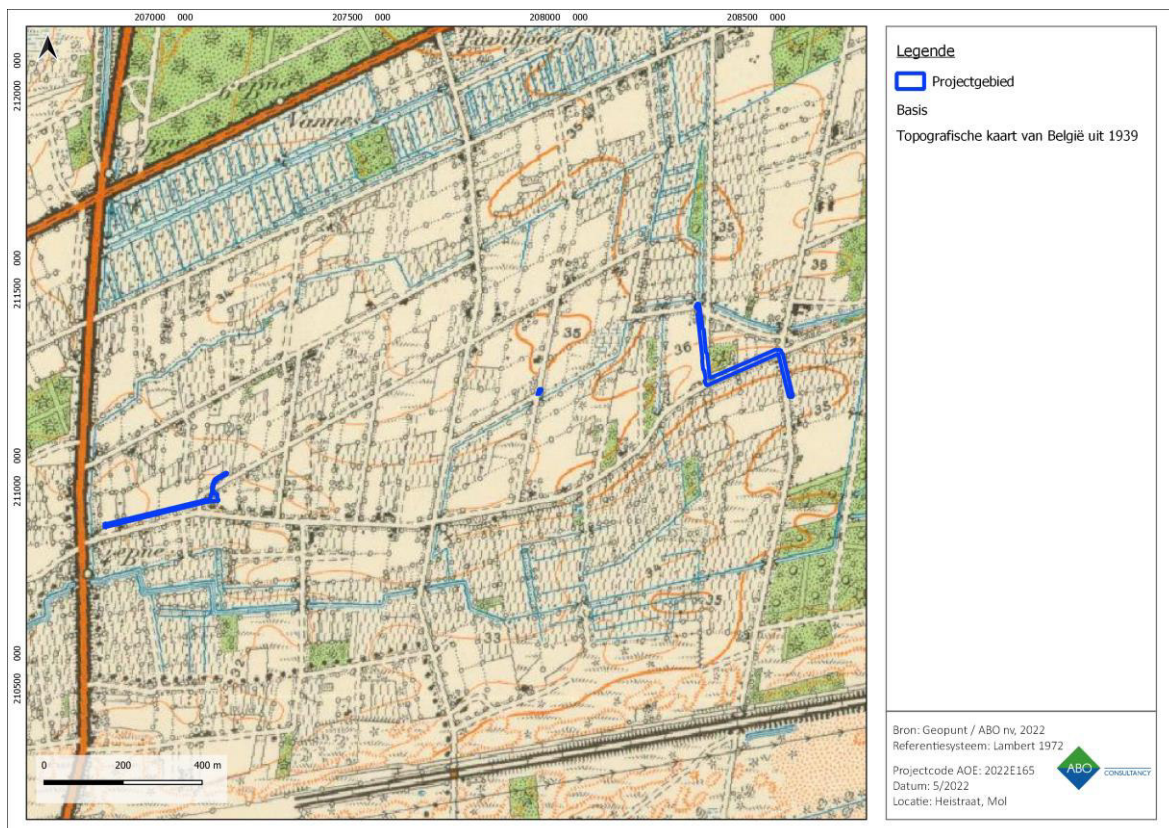
Figuur 67: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

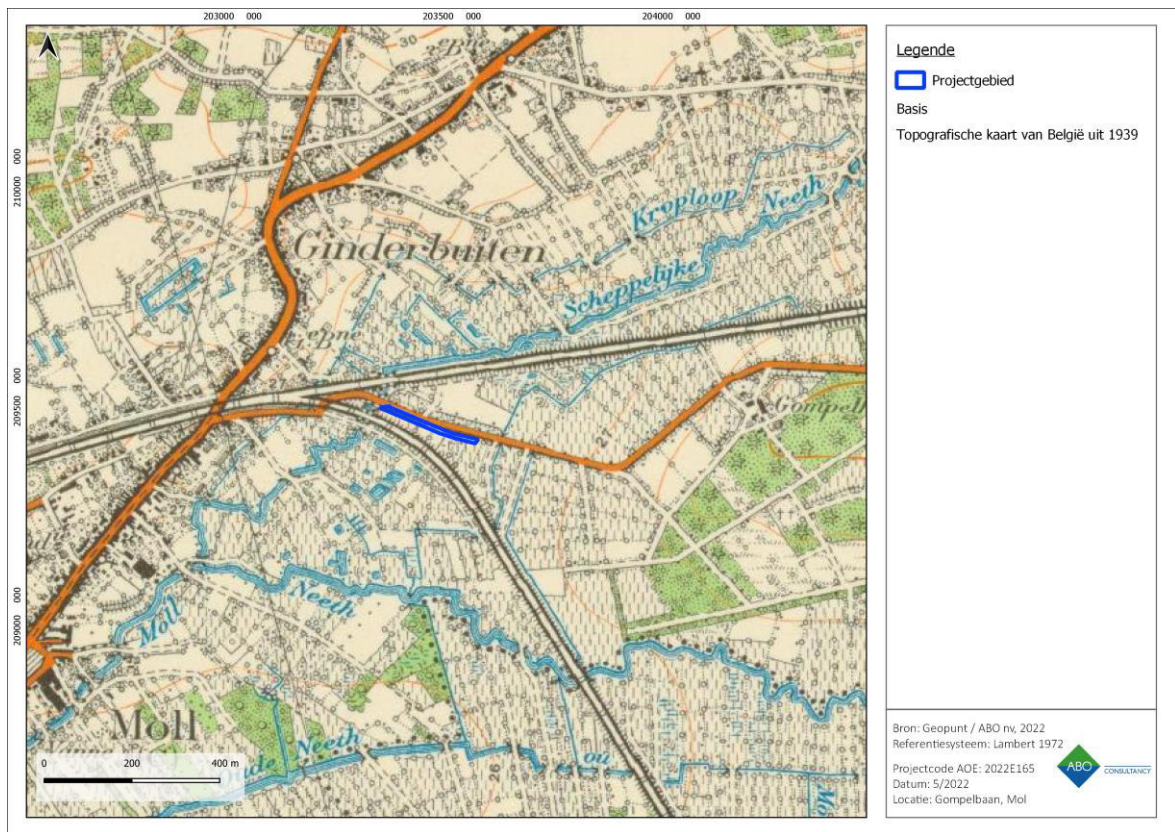
Figuur 68: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

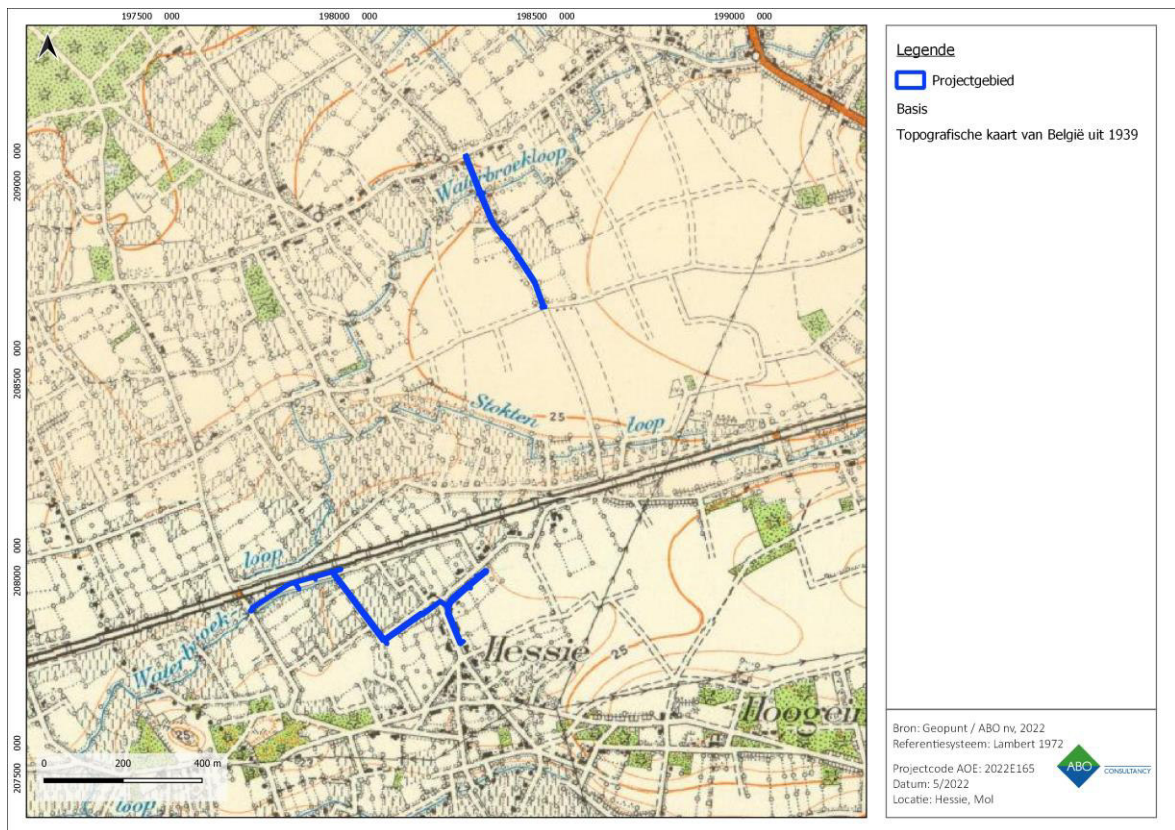
Figuur 69: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

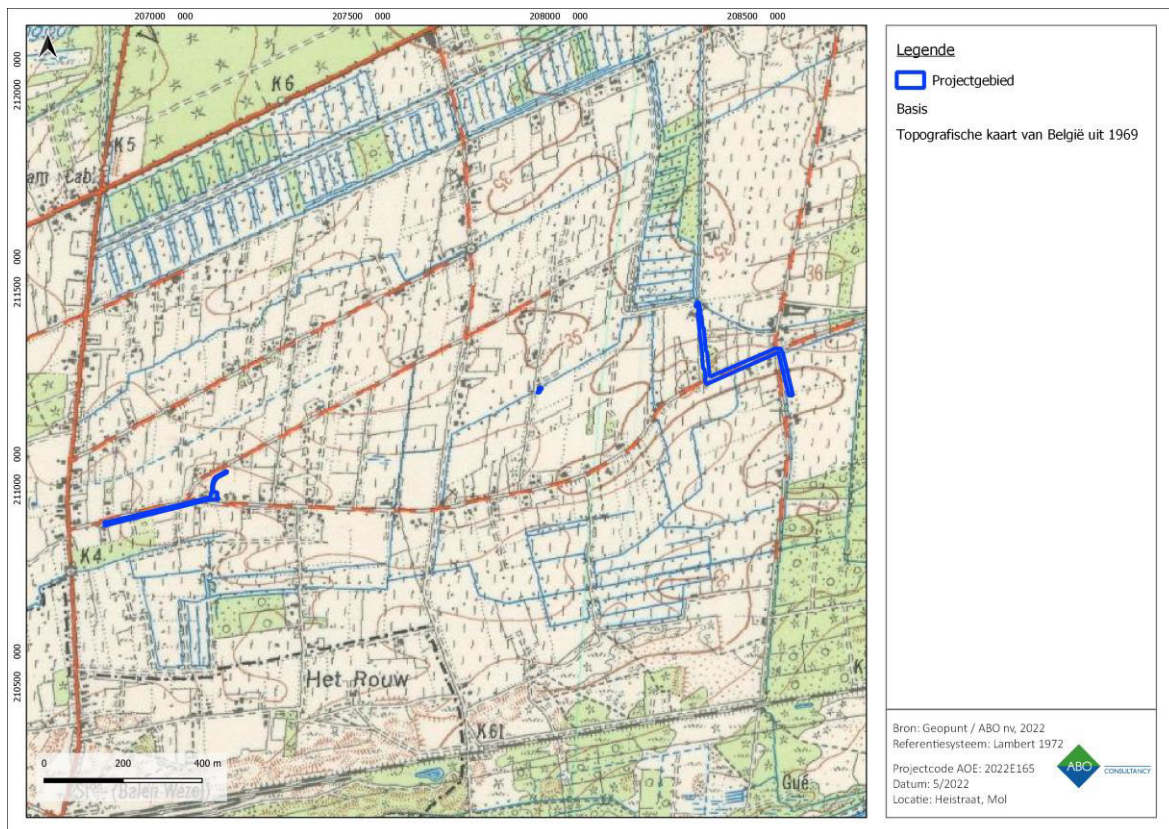
Figuur 70: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

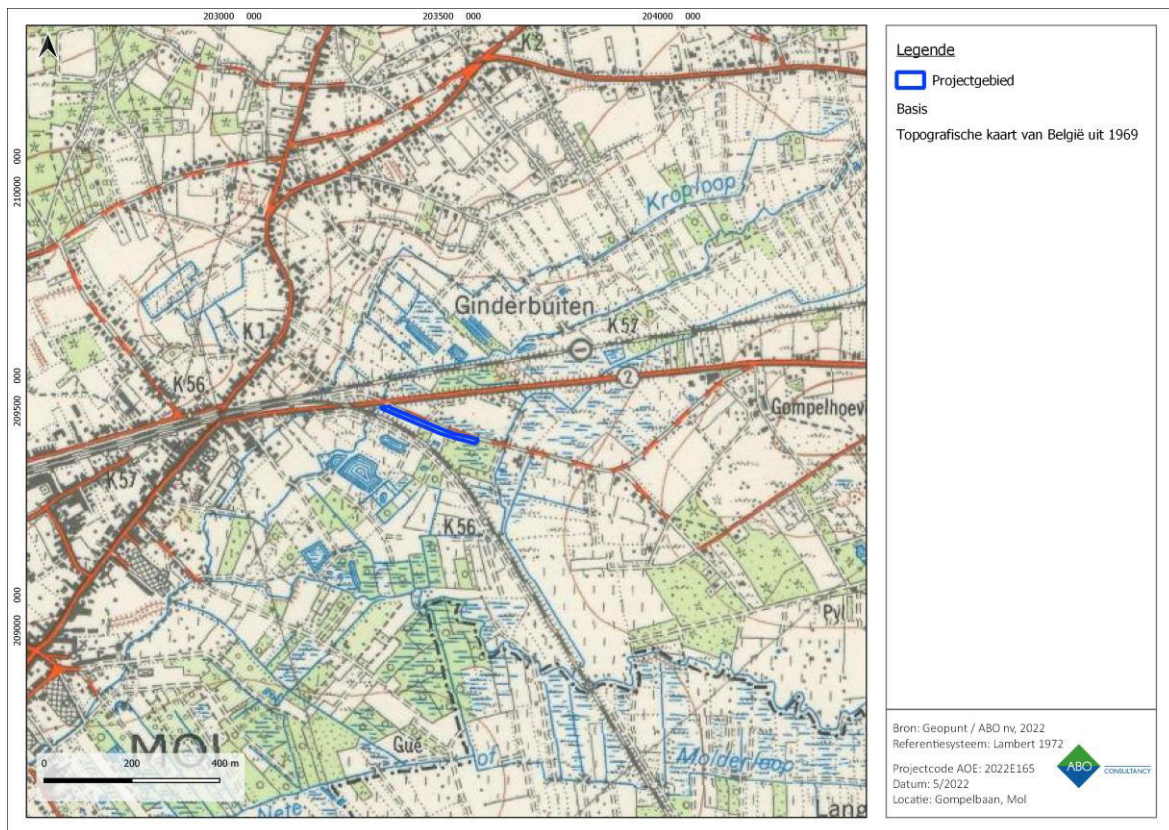
Figuur 71: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

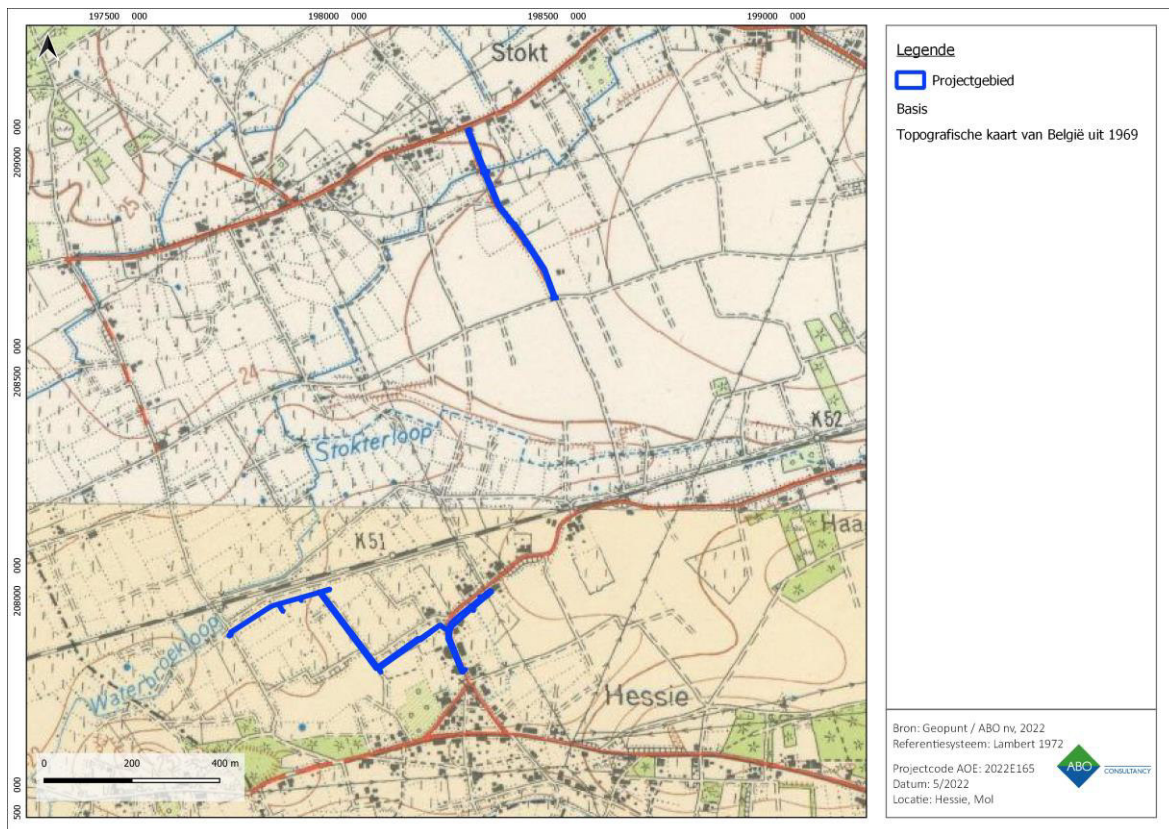
Figuur 72: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

Figuur 73: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

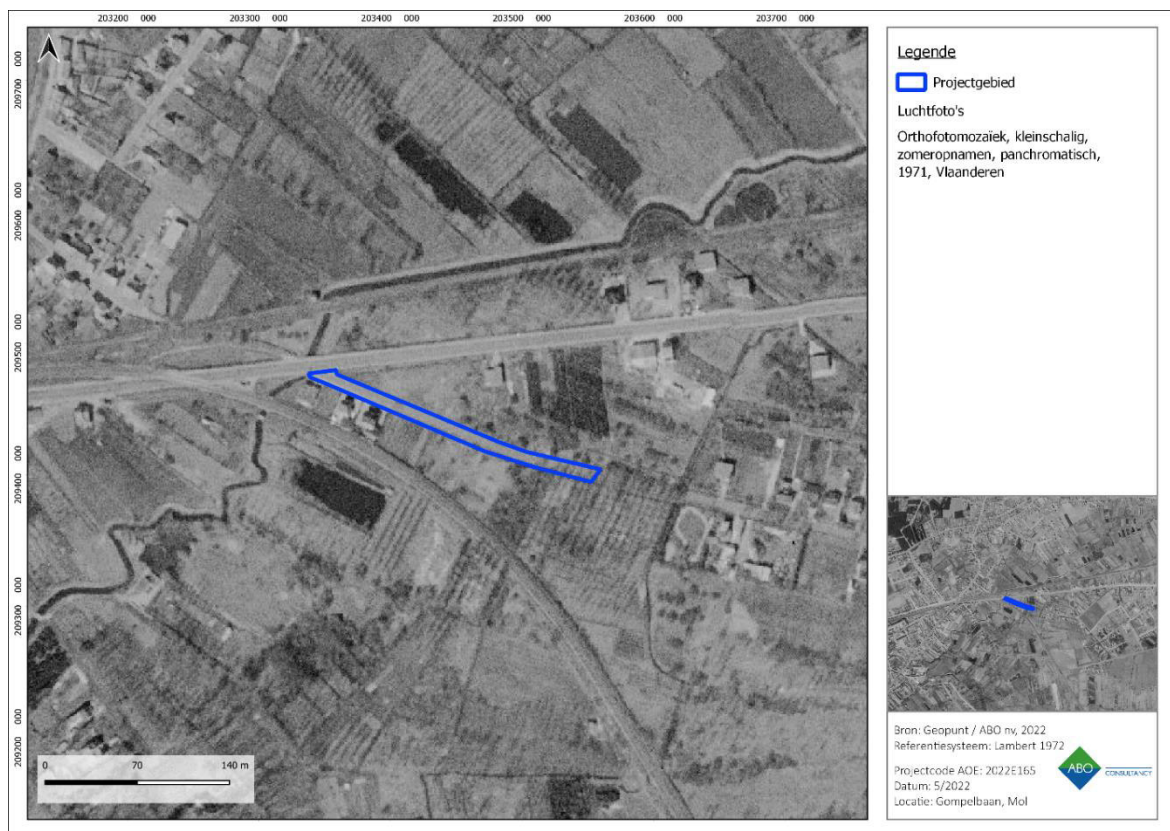
Figuur 74: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 75: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

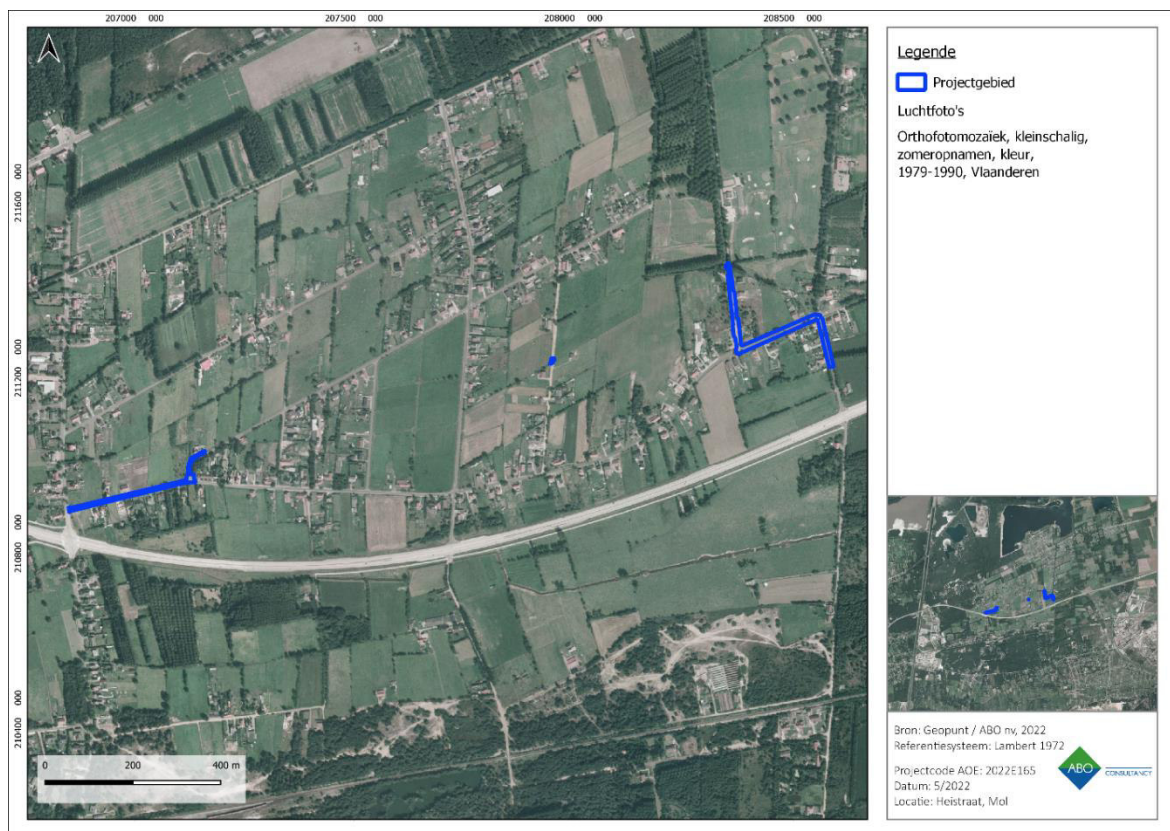
Figuur 76: Orthofotomosaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

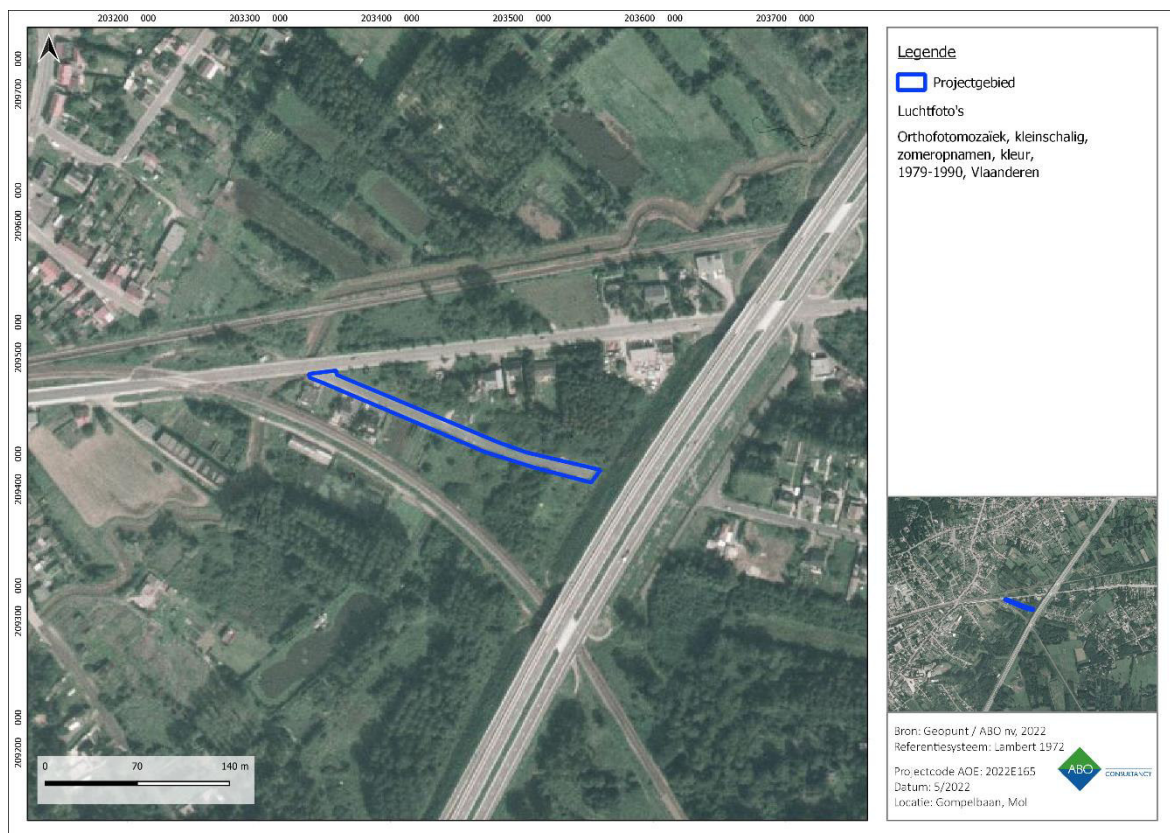
Figuur 77: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

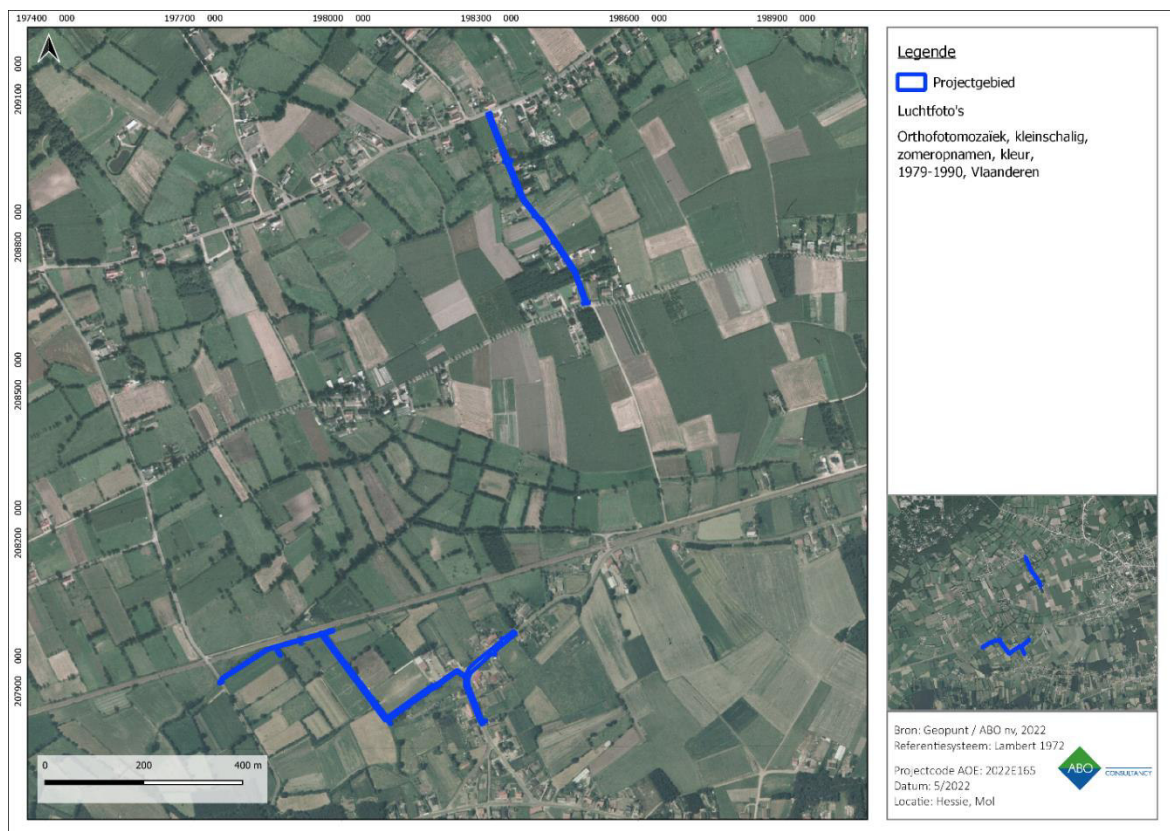
Figuur 78: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

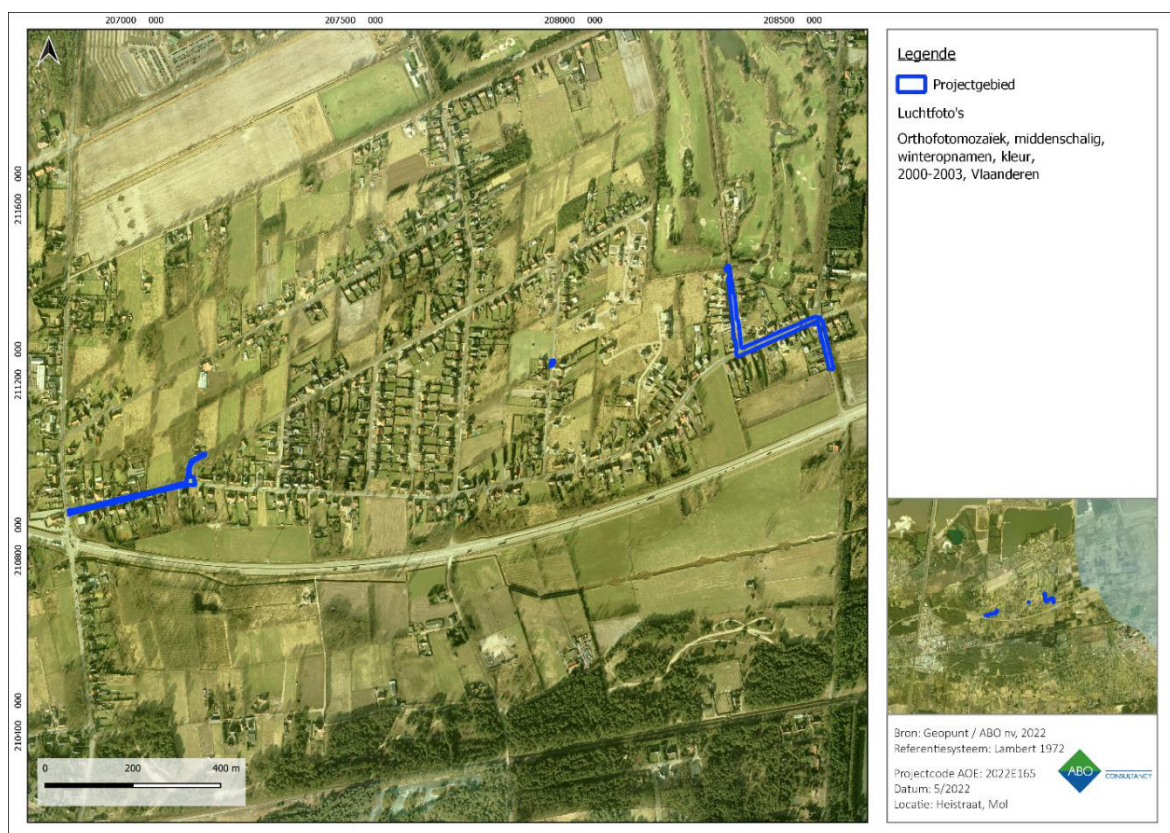
Figuur 79: Orthofotomosaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

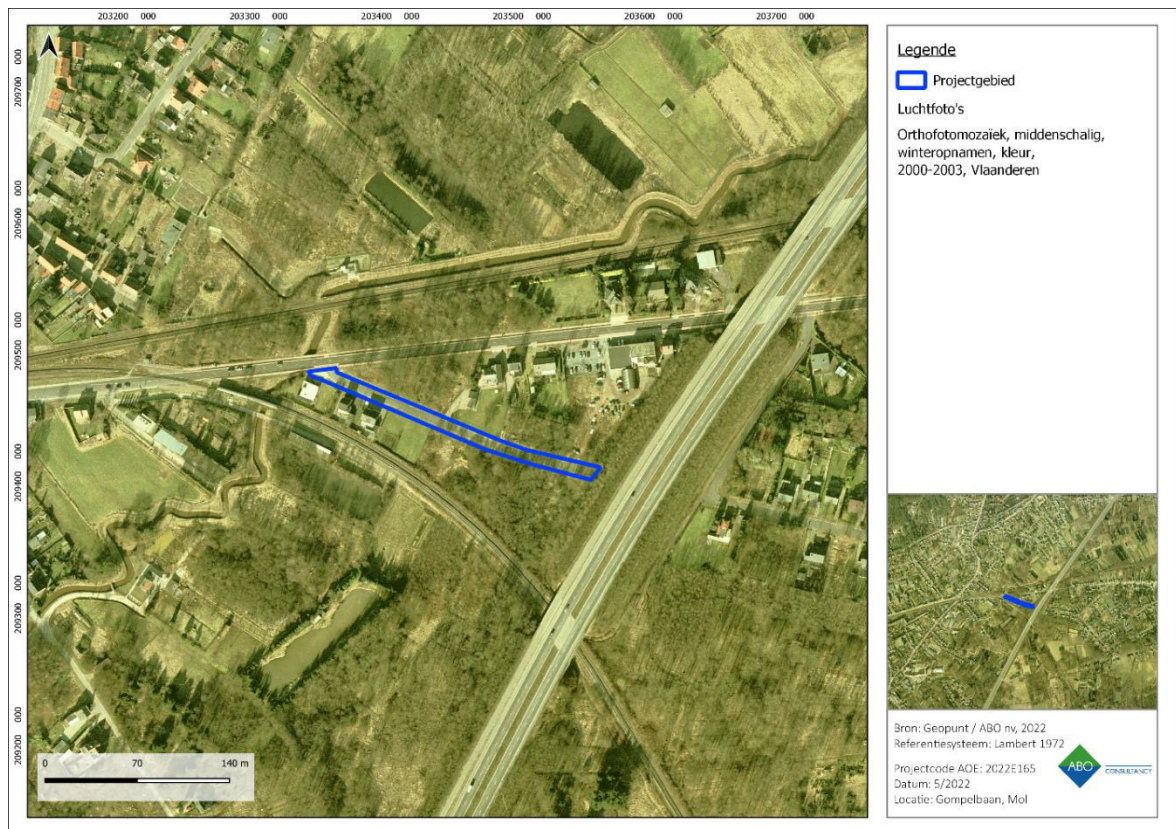
Figuur 80: Orthofotomosaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

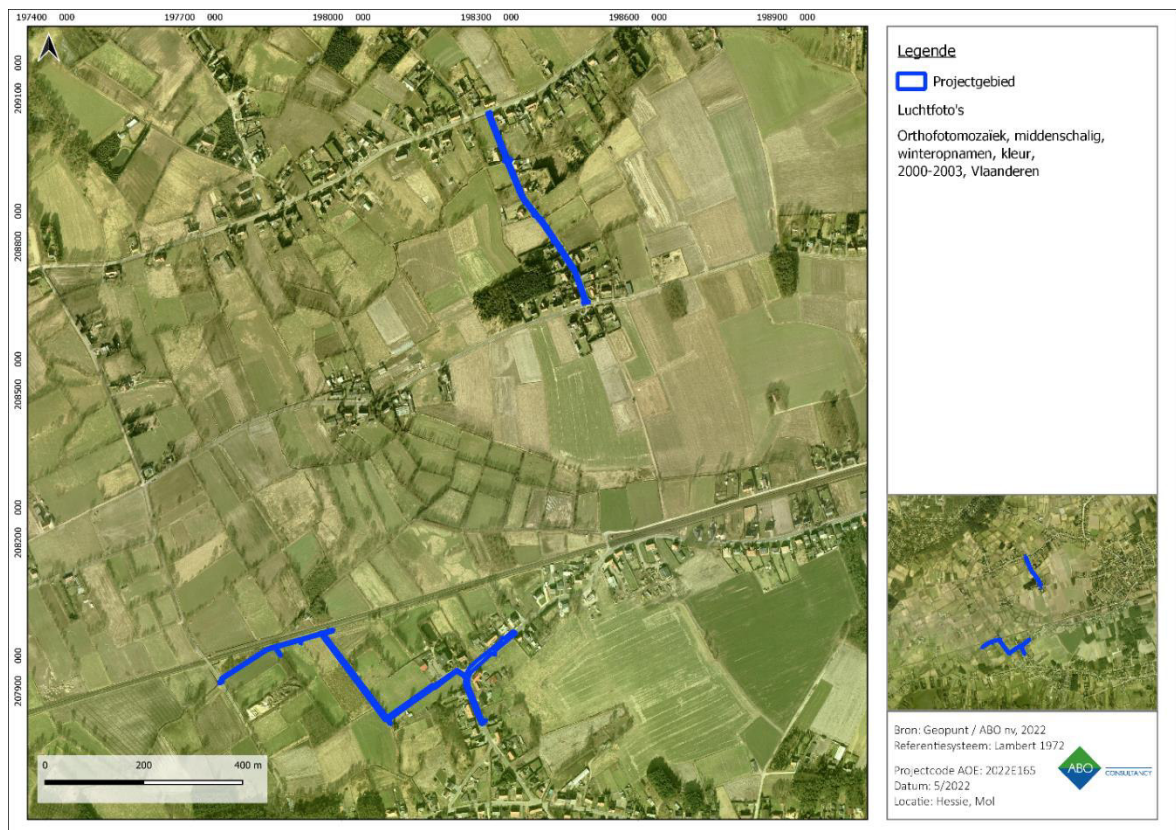
Figuur 81: Orthofotomozaïek uit 1988 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

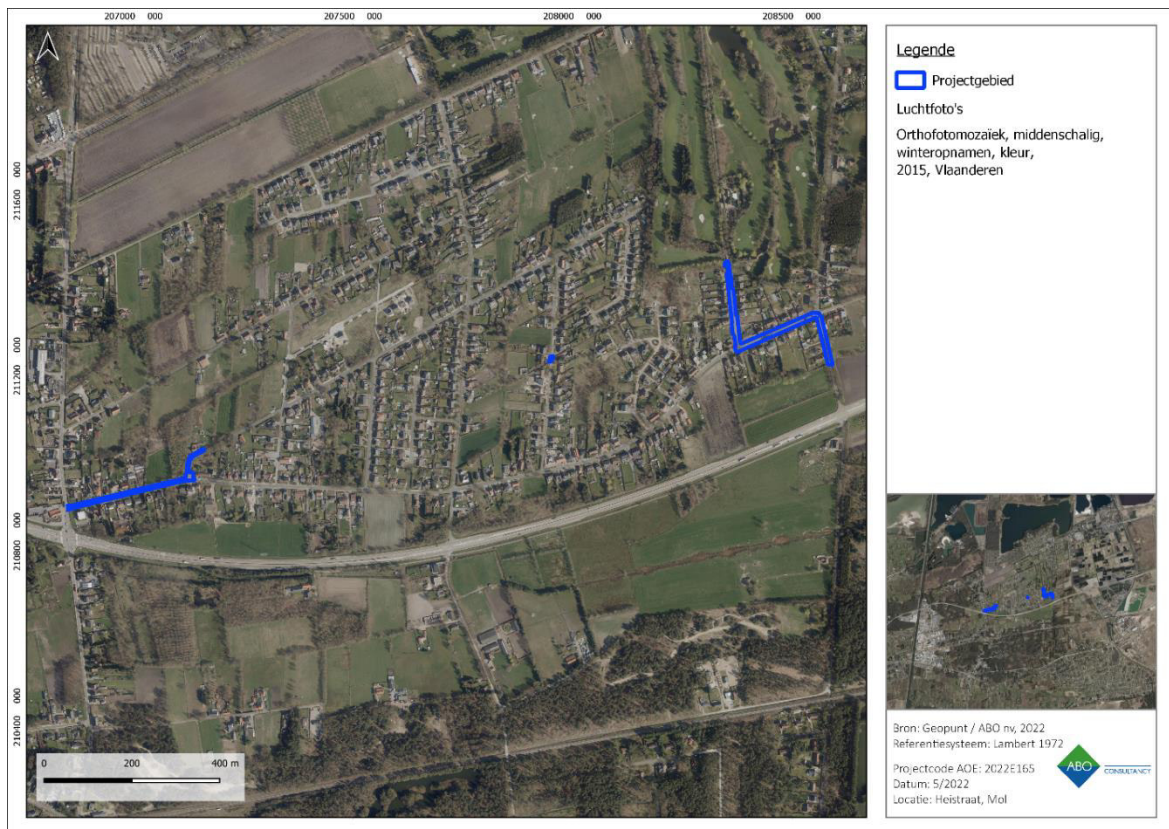
Figuur 82: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

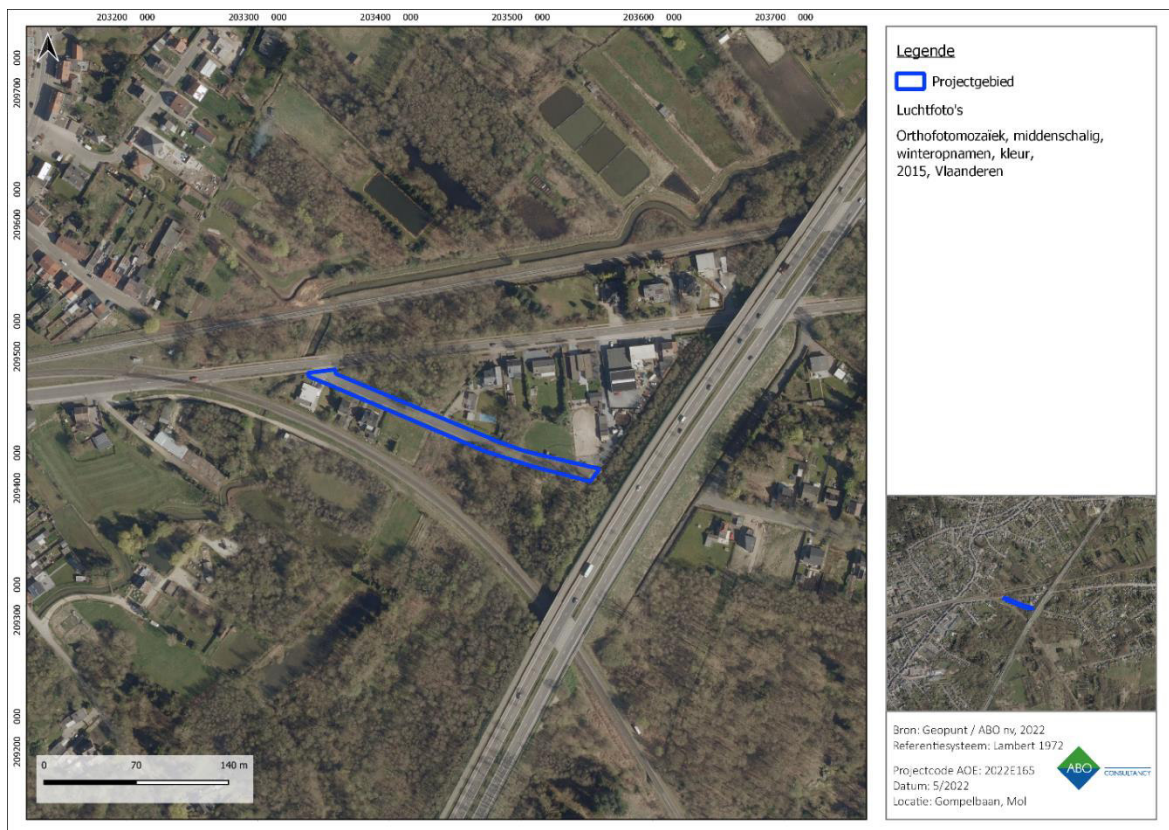
Figuur 83: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

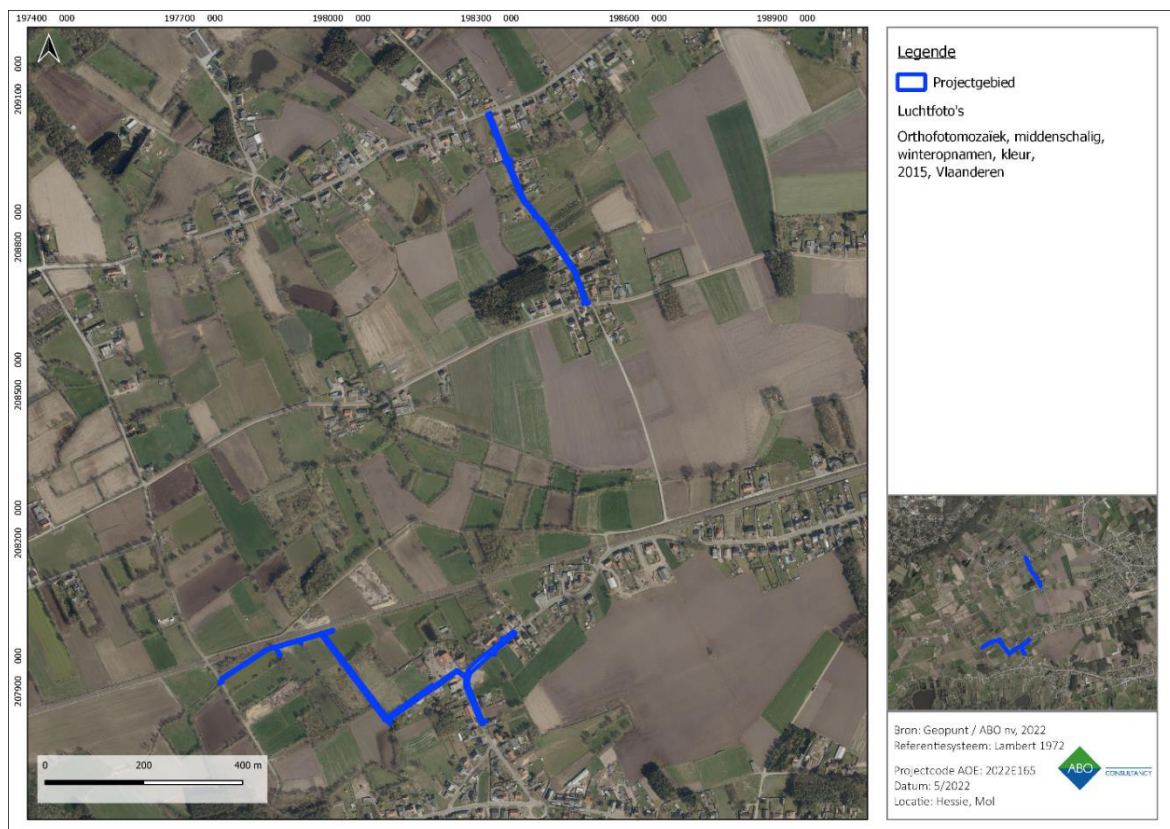
Figuur 84: Orthofotomozaïek uit 2003 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

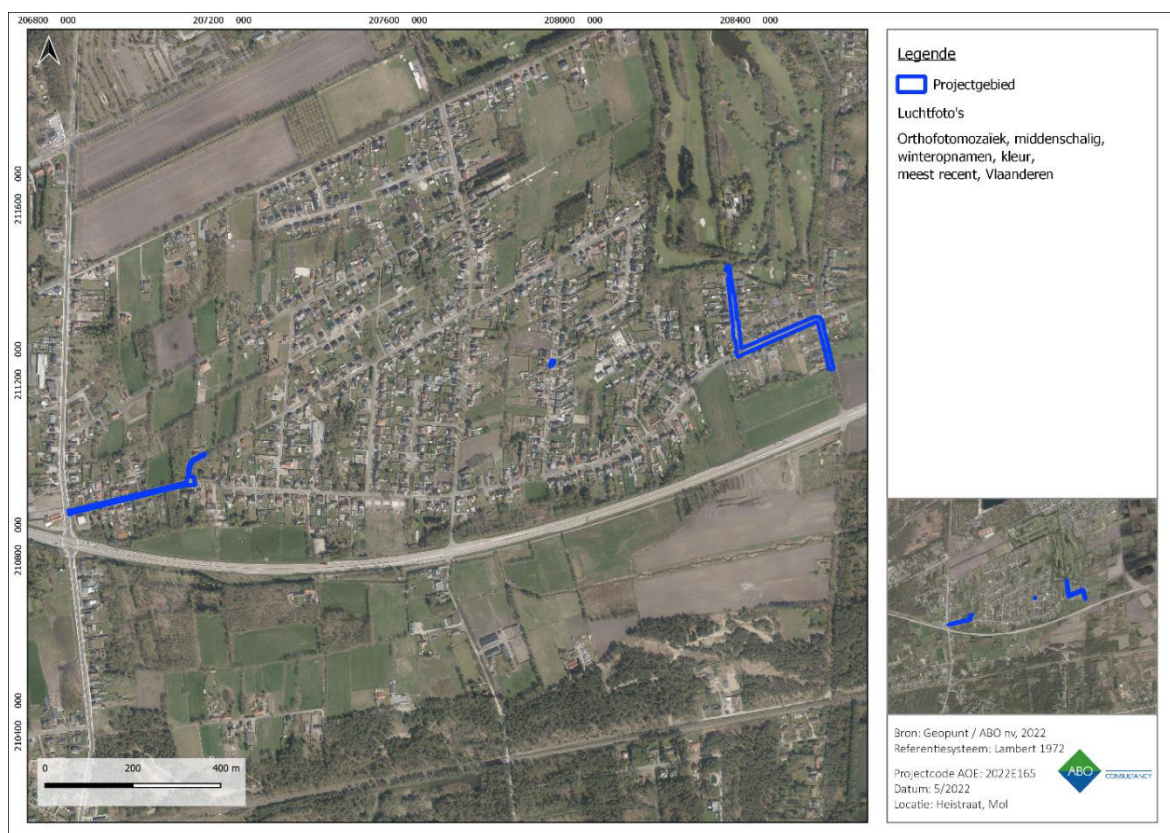
Figuur 85: Orthofotomosaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

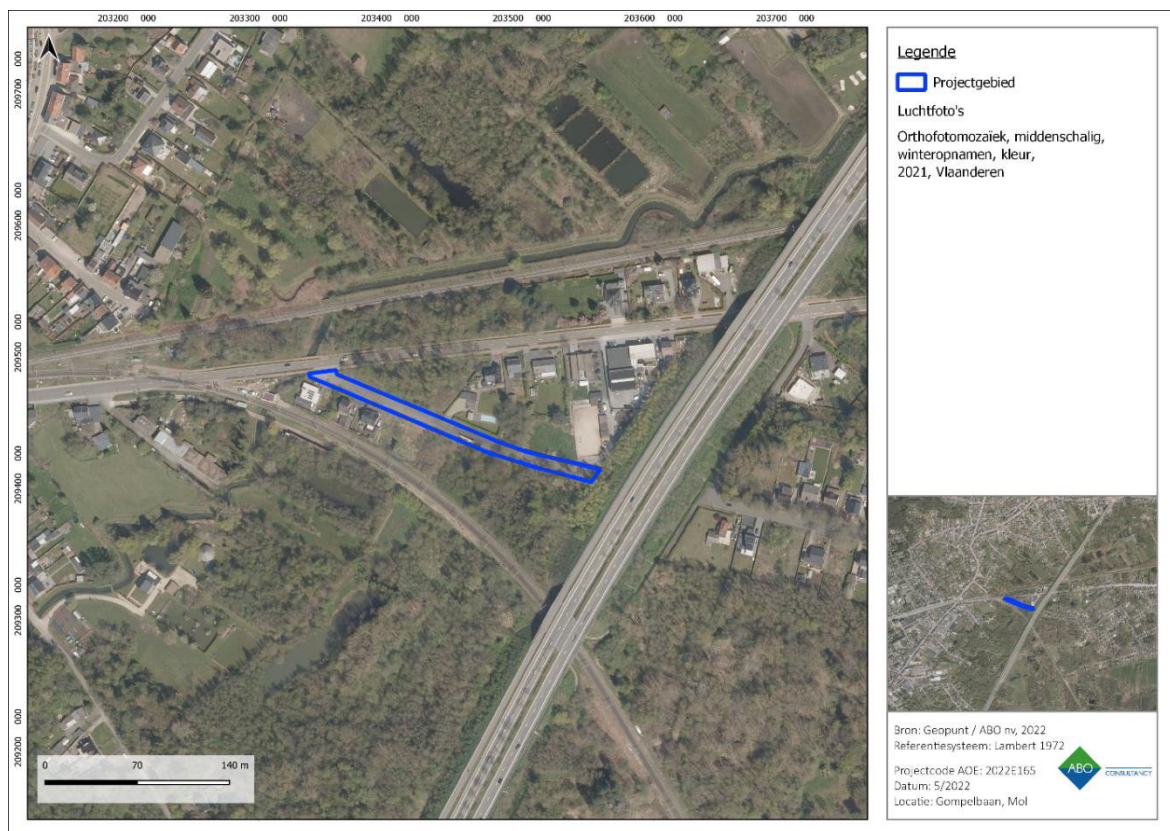
Figuur 86: Orthofotomosaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

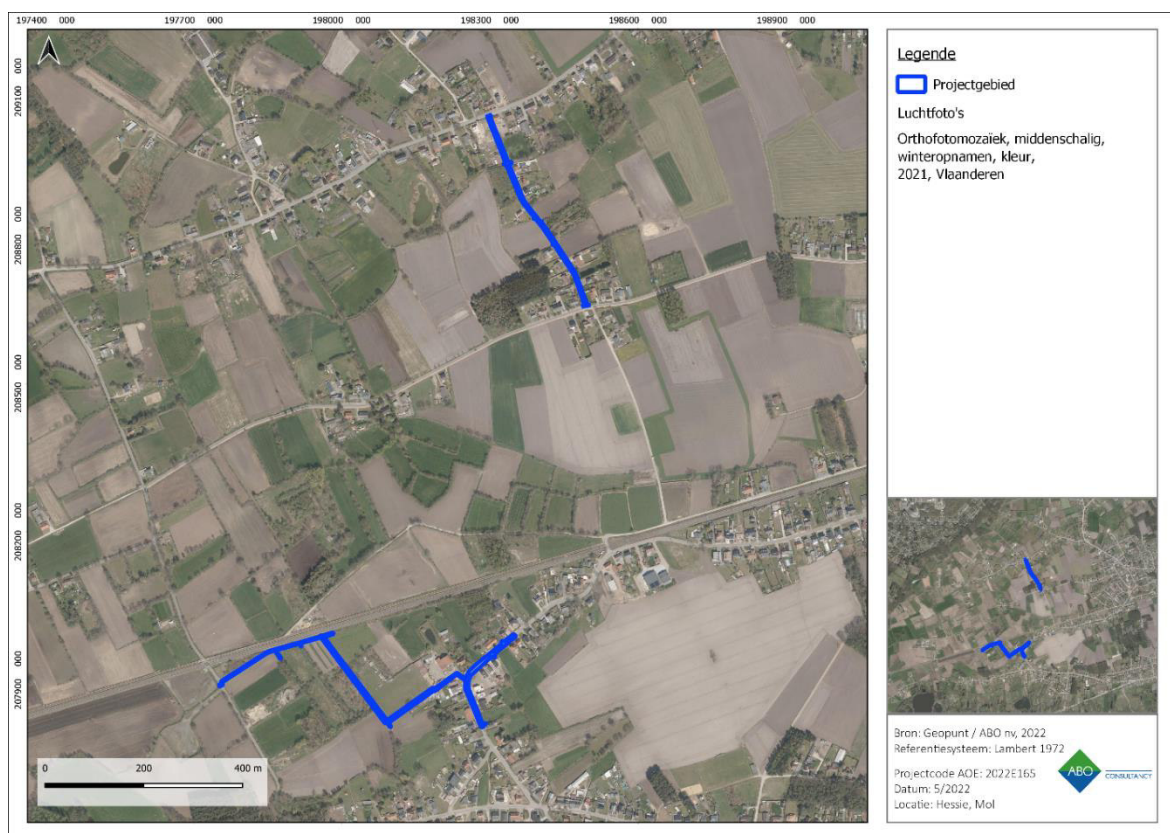
Figuur 87: Orthofotomosaïek uit 2015 met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hesse en de Zwaluwstraat (locatie 3)

Figuur 88: Meest recente orthofotomosaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 8g: Meest recente orthofotomosaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 9g: Meest recente orthofotomosaïek met aanduiding van het projectgebied ter hoogte van Hessie en de Zwaluwstraat (locatie 3)

5 BESLUIT

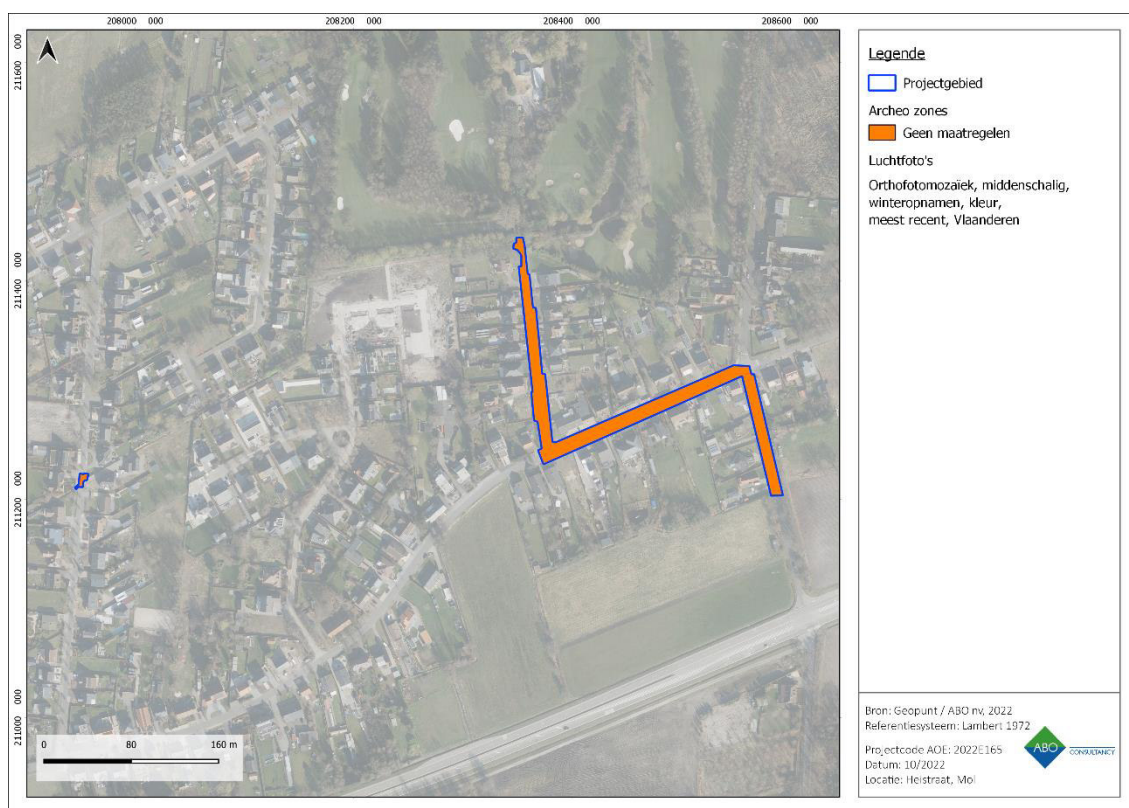
Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van de geplande riolerings- en wegeniswerken ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1), de Gompelbaan (locatie 2), de Zwaluwstraat en Hessie (locatie 3) te Mol. Het doel van dit onderzoek is driedig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Het antwoord op deze onderzoeksvragen luidt als volgt:

1. De gekende archeologische resten in de omgeving van het projectgebied lijken te bevestigen dat de regio menselijke aanwezigheid heeft gekend vanaf de steentijden tot nu. In de omgeving van het projectgebied zijn voornamelijk vindplaatsen gekend uit de steentijd, metaaltijden, middeleeuwen en nieuwe en nieuwste tijd. Resten uit de Romeinse tijd lijken evenwel te ontbreken, maar het is niet uitgesloten dat ze aanwezig zijn. In de omgeving van locatie 1 werden voornamelijk steentijdvondsten uit het meso- en neolithicum aangetroffen. In de nabije omgeving van locatie 2 werd een vindplaats uit de ijzertijd (celtic field) gelokaliseerd en zijn er indicatoren, o.a. schansen, uit de middeleeuwen en nieuwe tijd gekend. Ter hoogte van locatie 3 werd een vondst uit de volle of late middeleeuwen gevonden die het bestaan van een motte indiceert en ten zuiden van Hessie zijn er begravingssporen uit de metaaltijden aangetroffen. Op basis van de beschikbare gegevens lijkt er een grotere trefkans te zijn voor de steentijd voor locatie 1, voor de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe en nieuwste tijd voor locaties 2 en 3. Er werden evenwel geen archeologische sites aangetroffen en er bevinden zich geen vindplaatsen aanpalend aan de drie locaties van het projectgebied. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er archeologische resten en/of sporen uit uiteenlopende archeologische perioden aanwezig kunnen zijn op de drie locaties van het projectgebied. Gezien deze gekende informatie is er een hoog archeologisch potentieel voor de omgeving als voor het projectgebied.
2. Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied vanaf ten minste de 18de eeuw grotendeels in gebruik was als weg en de tracés van locatie 3 mogelijk bebouwd waren met een paar historische hoeves. Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de depressie van de Schijns-Nete gekarakteriseerd door de brede valleien van de Witte en de Kleine Nete in het noorden en de Molse en Grote Nete in het zuiden, aan de rand van het Kempisch Plateau. Locatie 1 situeert zich in een overgangsgebied ten oosten van de lagergelegen valleigronden en ten westen van het Kempisch Plateau, locatie 2 bevindt zich in de vallei van de Scheppelijke Nete en locatie 3 is in de vallei van de Millegemloop gelegen. De bodem bestaat uit bebouwde gronden ter hoogte van locaties 1 en 3, uit een veenbodem ter hoogte van locatie 2 en uit natte of vochtige, zandige podzolbodems ter hoogte van locaties 1 en 3 die afgedekt zijn met plaggen ter hoogte van de Zwaluwstraat. Met uitzondering van het onbebouwde deel van het tracé tussen Hessie en de spoorweg, heeft de bebouwing en wegaanleg de bovengrond in het projectgebied echter zodanig verstoord dat de kans klein is dat er nog een intact bodemprofiel met bedolven steentijdartefacten wordt aangetroffen. De Quartaire sedimenten bestaan voornamelijk uit eolische afzettingen bovenop hellingafzettingen, die op oudere fluviatiele afzettingen kunnen voorkomen of afgedekt zijn door jongere fluviatiele sedimenten. Onder invloed van erosie kunnen de oorspronkelijke bodemlagen evenwel afgetopt geweest zijn, wat ook nadelig is voor de bewaring van steentijd. In de huidige toestand bestaat het projectgebied grotendeels uit geasfalteerde straten, een voet- en fietspad en groenstroken. Er zijn reeds gemengde rioleringen en nutsleidingen onder het wegdek en deels ingebuisde grachten in de bermen van de drie locaties aanwezig. Er wordt een gescheiden

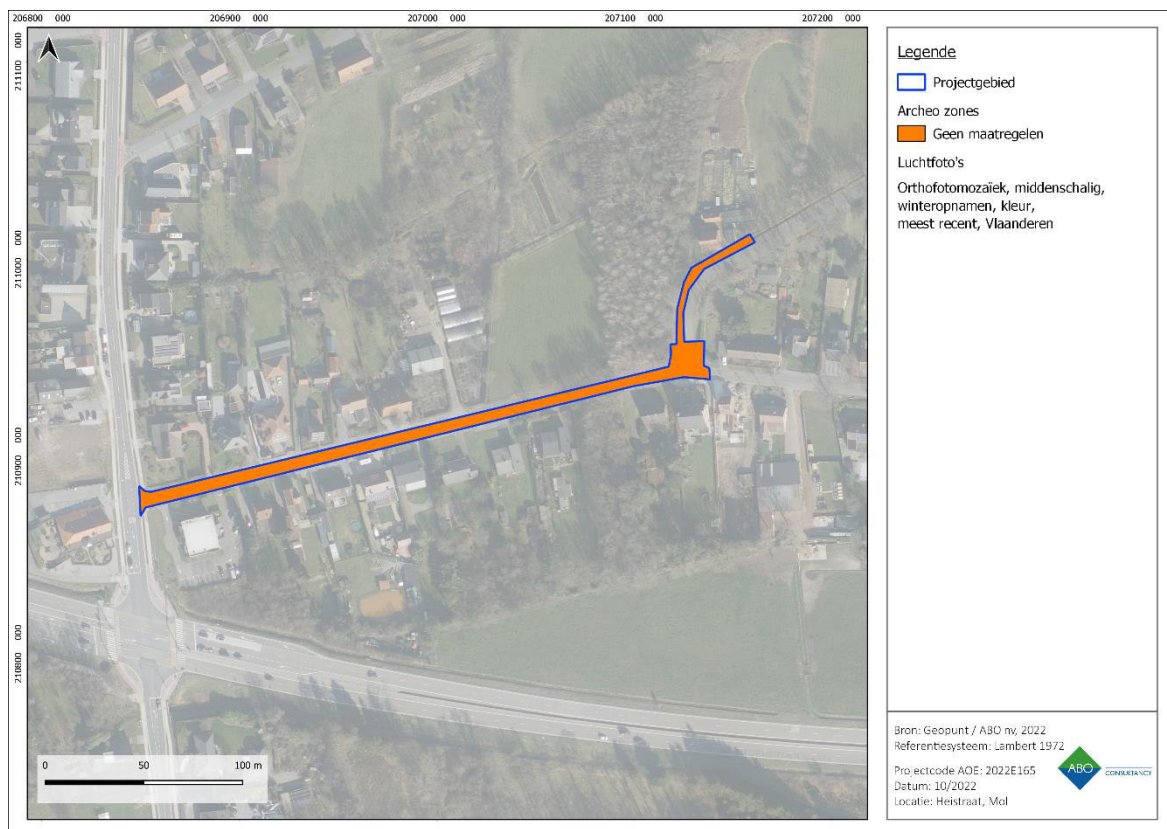
rioleringsstelsel in aanleggleuven van maximaal 2,8 m breed tot maximaal ca. 3 m-MV diep gerealiseerd met bijhorende constructies, de bestaande grachten worden geherprofileerd en er worden nieuwe grachten tot ca. 1,2 m-MV uitgegraven. Tevens wordt de wegenis van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef, de Korte Heistraat, de Paviljoenweg, de Gompelbaan, de Zwaluwstraat en Hessie heraangelegd. Vanwege de beperkte breedte van de geplande werken alsook de verstoring die gepaard gaat met de aanleg van een wegdek, lijkt de bewaringstoestand van mogelijke archeologische resten slecht. De gracht en de onderhoudszone op het tracé tussen de spoorweg en Hessie zullen grotendeels in ongeroerde grond worden aangelegd, waardoor hier nog wel een kans bestaat om ongeschonden archeologische resten aan te treffen. Echter, de aanleg van de onderhoudsweg naast de nieuwe gracht, zal gepaard gaan met ondiepe ingrepen, waardoor de impact op de bodem beperkt blijft. De werksleuf voor de aanleg van de gracht zal op zich te smal zijn om tot nuttige kenniswinst te komen.

3. Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat ondanks het hoog archeologisch potentieel, het potentieel tot kennisvermeerdering voor de drie locaties van het projectgebied toch laag wordt ingeschat. Gezien het projectgebied grotendeels uit een wegtracé met rioleringen en nutsleidingen bestaat, is de kans immers klein dat er nog onaangetaste archeologische resten worden gevonden. De geplande ingrepen in de betrokken straten op de drie locaties van het projectgebied zullen dus voornamelijk in geroerde grond plaatsvinden. Bovendien kunnen de smalle werksleuven die met de aanleg van de nieuwe rioleringen gepaard gaan, niet tot kenniswinst leiden. Ter hoogte van de werkstrook tussen Hessie en de spoorweg op locatie 3 zullen de ingrepen voor de aanleg van de onderhoudsweg slechts beperkte bodemverstoringen veroorzaken en zal de gracht te smal zijn om kenniswinst te behalen.

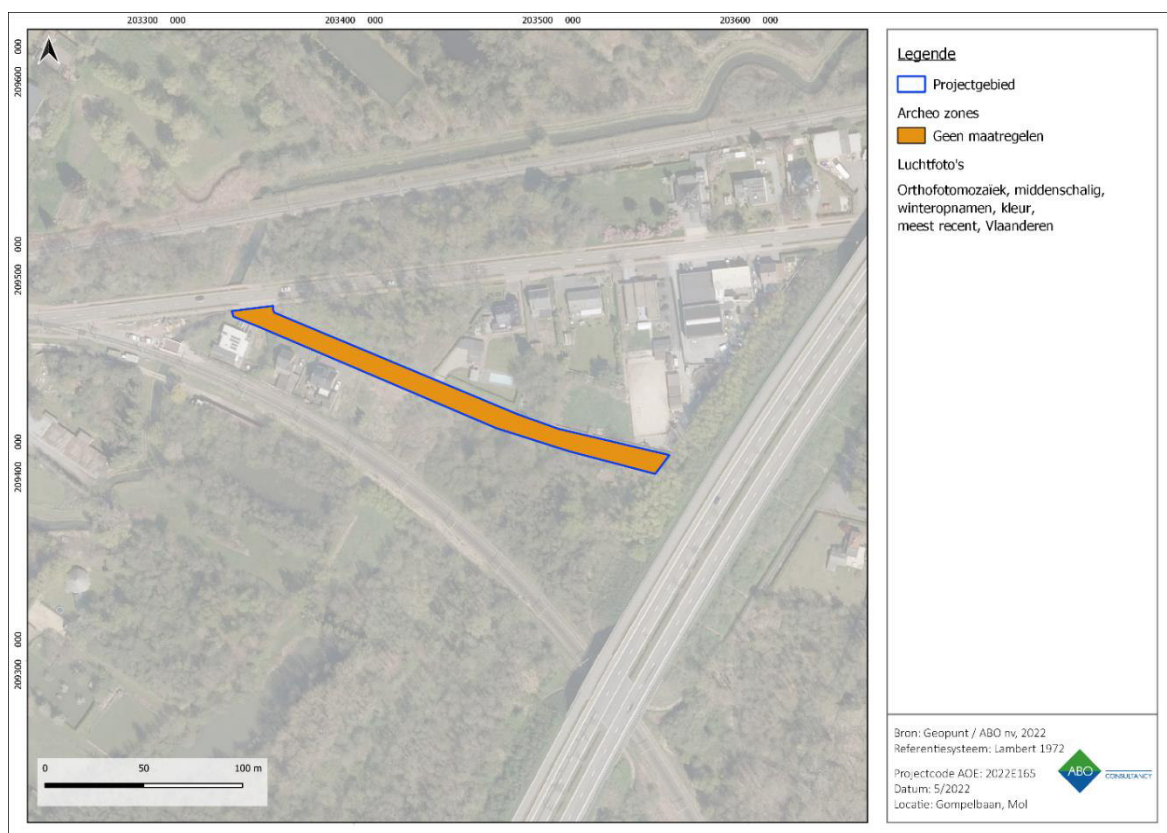
Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat er een **laag potentieel tot kennisvermeerdering** is voor het projectgebied. Bijgevolg is de kosten-baten afweging voor dit project ongunstig en wordt er aldus gepleit voor **geen maatregelen** voor het projectgebied (Figuur 91 - 95).

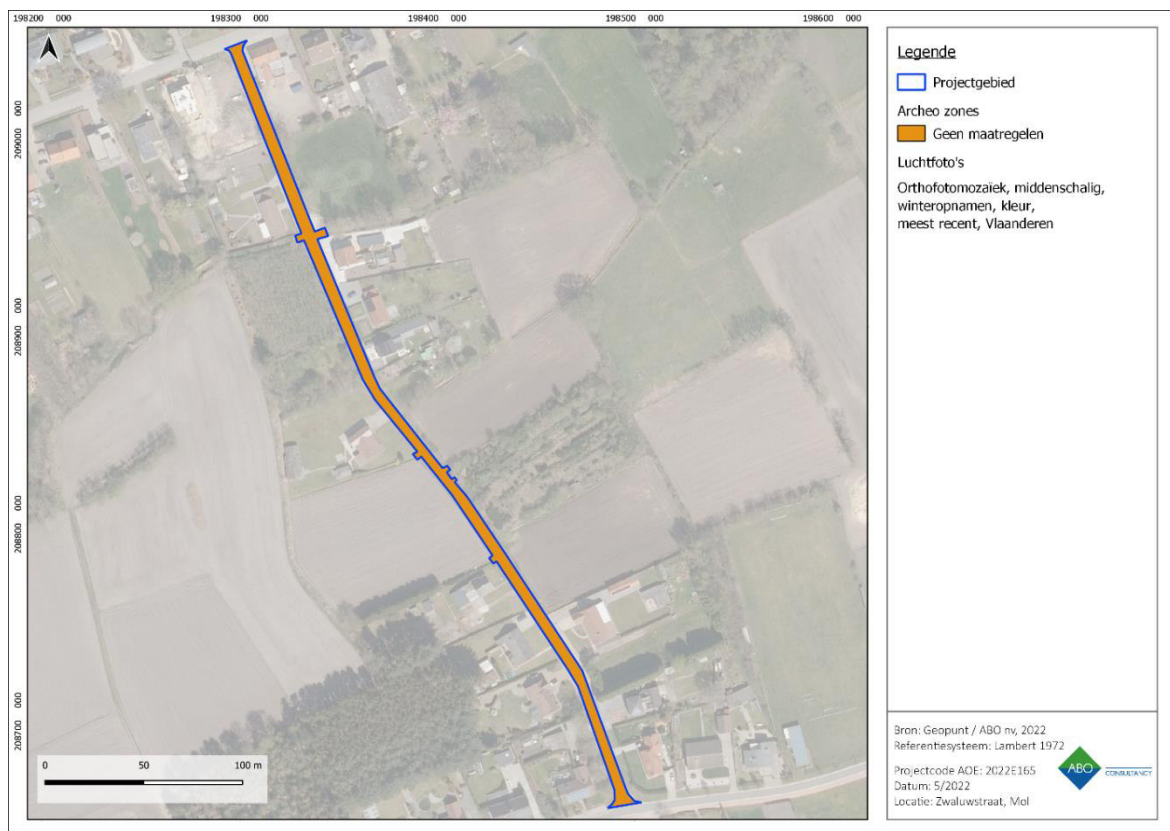
Figuur 91: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Heistraat, de Zwarte Schuurstraat, de Schooldreef en de Korte Heistraat (locatie 1)

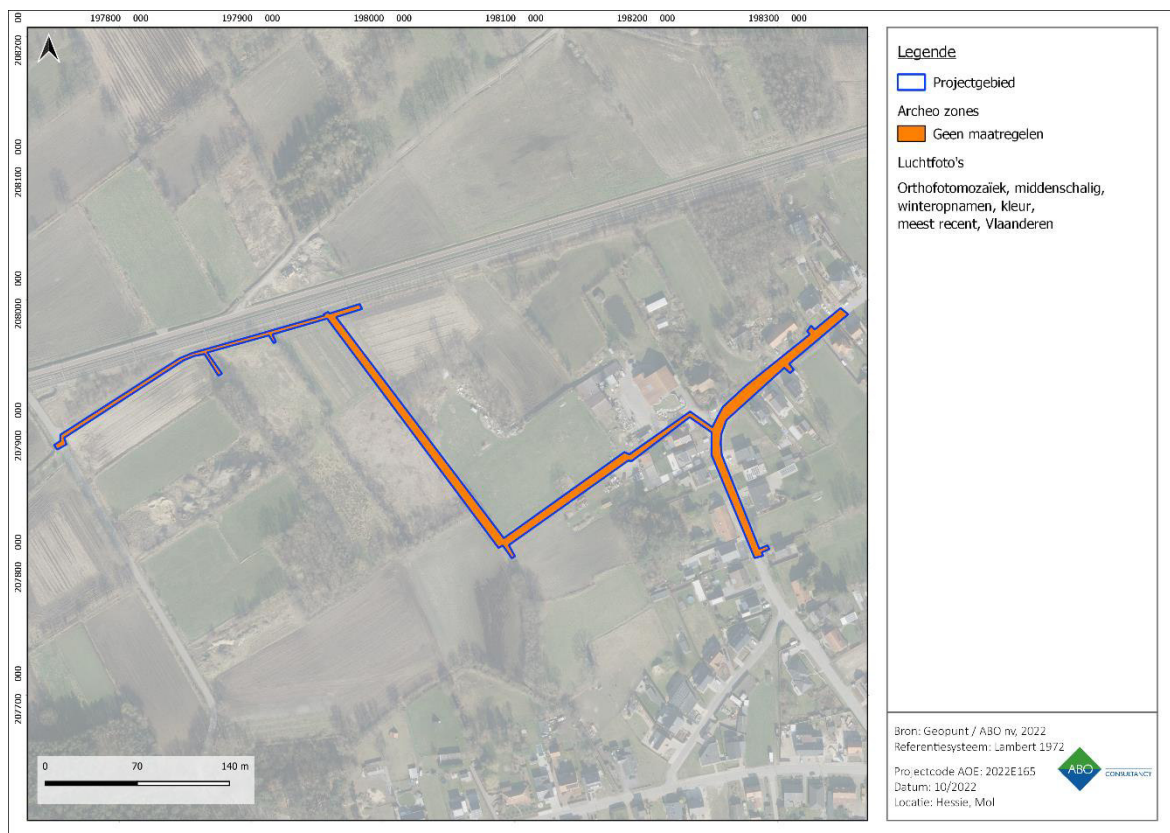
Figuur 92: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Heistraat en de Paviljoenweg (locatie 1)

Figuur 93: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Gompelbaan (locatie 2)

Figuur 94: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van de Zwaluwstraat (locatie 3)

Figuur 95: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied ter hoogte van Hessie (locatie 3)

6 BIBLIOGRAFIE

- Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.
- Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).
- Arckens, M. & J. De Beenhouwer, 2016. Archeologienota Mol Moerhoek. Programma van maatregelen. Fodio. Wijnegem.
- Arckens, M. & J. De Beenhouwer, 2016. Archeologienota Mol Moerhoek. Resultaten. Fodio. Wijnegem.
- Beerten, K., 2006. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 17 Mol. Katholieke Universiteit Leuven. Leuven.
- Claesen, J., Van Genechten, B., Verbeelen, G., Dirix, E., Pil, N. & A. Sys, 2017. Programma van maatregelen Mol – Heistraat. Archebo-rapport 2016L285. Kortenaken.
- Caelen, V. & C. Holstein, 2020. Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van Ginderbuiten te Mol (Antwerpen) (22206). Archeologienota. ABO Archeologische Rapporten 1287. Aartselaar.
- Cryns, J. & P. Laloo, 2017. Fietsostrade Herentals-Balen. 2016H191. Archeologienota. Deel 3: Programma van maatregelen. Ghent Archaeological Team bvba. Bredene.
- De Nutte, G., 2022. Hessie 41 te Mol. Programma van maatregelen. Pertinax Rapporten 161. Mol.
- Geopunt Vlaanderen, Orthofoto's 1971, 1979-1990, 2002-2003, 2015, 2021, *Heistraat, Mol* [online], <http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 19/05/2022).
- Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven in 1745, schaal 1:14.400.
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.
- Topografische kaarten, 1873, 1904, 1939, 1969, *Heistraat, Mol* [online], www.cartesius.be, (geraadpleegd op 19/05/2022).
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.
- Verrijckt, J., 2018. Archeologienota. Mol, Haag. Programma van maatregelen. Rapport Nr. 0044. J. Verrijckt Archeologie & Advies. Beerse.
- Verrijckt, J., 2020. Nota. Landschappelijk booronderzoek, Proefsleuvenonderzoek. Rapport Nr. 0337. J. Verrijckt Archeologie & Advies. Beerse.